

Farväl
till allians-
friheten?

□ Ledaren.

En viktig lokförarstrejk

□ Natten till tisdag stängde lokförarna i SLFF dörren till loken och gick i strejk.

De strejkande lokförarna organiserade i Svenska Lokförarförening för en principiell och viktig kamp. Strejken gäller rätten till eget avtal och att behålla rättigheter som strukits ur de etablerade förbundens avtal i samband med SJ:s bolagisering och styckning.

Kampviljan smittar av sig. Nyligen gick lokförarna i Gällivare över till SLFF, och fler lär följa efter. De strejkande är värda allt stöd.

□ Ledaren och sid. 6-7.

Krävs på 17 000 för H&M-protest

□ – Det måste finnas gränser för reklamens kvinnobilder, säger Anja Karlsson.

□ Sidan 8.

STOPPPA KRIGET!

- *Bakgrund*
- *Analys*
- *Kommentarer*

■ ■ USA:s erövringskrig har inletts. Ett smutsigt imperialistiskt erövringskrig nödtorftigt dolt bakom falsk retorik om jakten på en grupp terrorister. USA:s krig drabbar inte påstådda terrorister.

■ ■ USA:s bomber drabbar afghaner. Vanliga människor som lemlästas av USA:s bomber och missiler för att Bush vill behärska hela världen. Och han stöds av EU:s ledare, inklusive Göran Persson och Anna Lindh!

■ ■ Nu måste en stark och bred folklig opinion samlas kring kraven: Stoppa USA:s krig! USA ut ur Afghanistan! Inget svenskt stöd till kriget!

■ ■ Ledaren och sidorna 11-17.

Demonstrera mot USA:s krig lördag 13 okt

□ Sidan 16.

EU:s murar växer allt högre – Sidan 10.

Denna vecka

Ledare	2
Debatt	3
Nyheter	4-12
Inrikes	4-10
Utrikes	11-12
Tema	13-17
Röd Lördag	18-21
Kultur	22-24
Partilivet	24-25
Korsord	26
TV	27

Mot kriget

Åter lägger amerikanska B52:or sina urskiljningslösa bombmotor över ett litet, fattigt land i Asien; åter avfyras kryssningsrobotar med fruktansvärd sprängkraft mot mål som ingen med säkerhet känner, inte ens de som avfyrar dem.

Krigets elände skall åter skörda sin offer och som alltid är det de fattigaste, de mest utsatta, de försvarslösa som drabbas värst. Hur många mördade skall räknas in denna gång – i kriget och som en följd av kriget? Hur många skall drivas på flykt från sönderbombade hem och raserade utkomstmöjligheter? Hur mycket förtvivlan skall orsakas, hur mycket desperation skall säs?

LEDAREN

9 oktober 2001

Alla fredsälskande människor måste vara mot kriget, måste vara mot att världens starkaste militärmakt kastar sig över världens fattigaste land. Det finns inget försvarligt, inget förmildrande i detta krig. Visst var terrorattackerna som drabbade USA fruktansvärda, visst handlade det om illgärningar.

Men ett brott motiverar inte ett annat. Och detta krig är brottsligt; är ett brott mot det afghanska folket, som utan skuld straffas för vad andra anklagas för; är ett brott mot folkrätten; är ett brott mot mänskligheten.

Det är nödvändigt att rycka rättmätighetens förföriska slöja av detta krig. Det riktar sig inte mot terrorism, utan är terrorism – är beordrat och kallblodigt mord på oskyldiga människor i Afghanistan. Det försvarar inte demokratin, utan upphäver tvärtom demokratis principer i förhållandet mellan länder. Imperialismens världsdiktatur, våldets världsmakt, istället för nationernas lika rätt. Detta krig är inte vad det utger sig för att vara.

Kriget handlar blott och bart om imperialism; handlar om att USA flyttar fram sina militära, politiska och ekonomiska positioner i en av världens strategiska skärningspunkter; handlar om makt och profiter och om USA:s självpatagna rätt att enväldigt styra världen.

Ingen får sväva i tvivelsmål om detta krigets verkliga syfte, ingen kan sväva i tvivelsmål, ty knappt har kriget mot Afghanistan inletts förrän USA hotar att anfälla fler länder.

”Vi kan komma fram till att vårt självförsvar kräver vidare insatser med avseende på andra organisationer och andra stater”, skriver USA:s FN-ambassadör John Negroponte i ett brev till FN på den nuvarande krigets allra första dag. Det handlar om ett meddelande. USA fann ingen anledning att invänta FN-beslut vad gäller kriget mot Afghanistan – något sådant beslut finns heller inte – och tänker inte göra det vad gäller eventuella krig mot andra länder.

Vi gör vad vi själva vill och FN har bara att rätta sig, är det arroganta budskapet i Negropontes brev.

Vem står näst på tur? Det spekuleras om Irak, där USA trots den mest brutala sanktionspolitik misslyckats med att få bort Saddam Husseins regim. I vart fall hävdas att de hotade bara står att finna bland de sju sk skurkstater som George W Bush pekade ut strax efter sitt tillträde som USA-president. Men vet då att Afghanistan inte fanns med på listan över de länder som påstås skydda terrorister. Ändå är det Afghanistan som idag angrips.

Det finns alltså ingen begränsning i USA-imperialismens hot. Varje land som inte böjer sig för USA:s vilja, som motsätter sig eller på andra sätt motarbetar imperialismens diktatur, utgör en fiende och därmed ett presumtivt anfalls-mål.

Det betyder givetvis inte att USA verkligen kommer att anfälla fler länder – ett utvidgat krig riskerar att kosta mer än det smakar – men väl att alla folk och alla länder skall veta att de lever farligt om de utmanar USA; skall veta att de inte skyddas av FN och internationell rätt, som USA enväldigt satt sig över; skall veta att i dagens värld råder den starkes rätt, råder USA-imperialismens rätt.

Det är mot denna bakgrund beklämmande att Sveriges regering så reservationslöst ställer sig bakom USA:s krig. ”Det var rätt att attackera”, säger statsminister Göran Persson och utrikesminister Anna Lindh skriver villigt under EU:s uttalande om ”total uppslutning bakom USA”. Enligt Lindh rymms kriget mot Afghanistan inom FN-stadgans rätt till självförsvar, vilket är befängd. Ett imperialistiskt anfallskrig har inte med självförsvar att göra, är olagligt, brottsligt.

Glädjande är dock att den antiimperialistiska opinionen reagerade så snabbt och så brett. Diverse opinionsundersökningar påstås visa att en knapp majoritet av svenska folket är för kriget, men då handlar det om det förskönade krig som media skapat åt USA, om ett krig som inte är och som förr eller senare kommer att avslöjas i all sin brutala vedervärdighet och i sitt fulla imperialistiska syfte, trots krigsanstiftarnas censur och dimridåer.

Kriget har brutit ut och nu gäller det att samla bredast möjliga opinion mot det – mot det verkliga kriget, mot dem som anstiftat det och mot dem som backar upp det.

- Stoppa USA:s krig!
- Inget svenskt stöd till USA:s krig!
- USA ut ur Afghanistan!

Farväl till alliansfriheten?

■ ■ Den svenska neutralitetspolitiken har länge befunnit sig på ett sluttande plan.

I Göran Perssons senaste regeringsförklaring finns visserligen en läpparnas bekännelse till en säkerhetspolitisk linje ”med den militära alliansfriheten som grund”, men den klassiska formuleringen ”alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig” är sedan länge utsorterad. Av naturliga skäl. Genom medlemskapet i EU och engagemanget i bygget av en EU-armé finns inte längre någon täckning för den traditionella neutralitetslinjen i den politik som faktiskt förs.

Alliansfriheten definieras idag uteslutande som frånvaro av ”ömsesidiga försvarsförpliktelser”, vilken innebär ett nej till medlemskap i NATO, som inkluderar sådana förpliktelser. Men den nya linjen lägger inga hinder i vägen för EU-engagemanget eller för deltagande i enskilda NATO-operationer. Eller för aktivt stöd åt enskilda länders krigsoperationer, som i fallet med USA:s krig mot Afghanistan.

Nu finns det tecken på att de sista resterna av neutralitetspolitiken är på väg över stupet. Så har den of-

ficiella bekännelsen till militär alliansfrihet strukits ur den försvarspolitiska proposition som försvarsminister Björn von Sydow lade på riksdagens bord i slutet på september.

På försvarsdepartementet säger man att strykningen föranleds av att propositionen är ”praktiskt inriktad”, d v s principer skall inte längre ligga till grund för Sveriges säkerhetspolitik. Björn von Sydow själv talar om ”handlingsutrymme” som det primära – om alliansfrihet utifrån vad som lämpar sig för stunden.

Att denna omdefiniering sker samtidigt som USA proklamerar sitt sk krig mot terrorismen lär inte vara någon tillfällighet. Regeringens politiska stöd till USA:s krig skall också kunna ta sig militära uttryck, om inte direkta så indirekta.

Alla opinionsundersökningar visar att en stor majoritet av svenska folket är för en fortsatt alliansfrihet. Det är viktigt att denna opinion manifesteras med stor kraft i den situation som nu är. von Sydows farväl till alliansfriheten är ett ja till militarism och svenskt deltagande i imperialistiska krigsprojekt.

Stöd lokförarnas kamp!

■ ■ I denna vecka tar en del av Sveriges lokförare strid för rätten att teckna kollektivavtal. Det är SLFF, Svensk lokförarförening, som varslar om strejk inom persontrafiken tisdag och inom gods-trafiken torsdag. Ett agerande som är värd allt stöd.

*

SLFF bildades för några år sedan, bland annat som ett resultat av missnöje med att SEKO godkände försämrade pensionsvillkor. På samma sätt som Svenska Hamnarbetarförbundet vid sitt bildande, nekades att teckna kollektivavtal, nekades nu SLFF samma rätt. Det som ofta kallats för världens starkaste fackförening, LO med dess förbund, har i realiteten skaffat sig ett avtalsmonopol. Detta skulle kunna betecknas som en styrka om den socialdemokratiskt dominerade fackföreningsrörelsen hade agerat utifrån ett verkligt arbetarintresse. Att så inte är fallet har bevisats i praktiken genom många decennier, vilket de flesta LO-medlemmar bitert har fått erfara.

Missnöjet med fackföreningsrörelse är idag omfattande. Under 1990-talet tappade LO omkring 100 000 medlemmar och många väljer idag att enbart vara medlemmar i a-kassan. Att inte fler har lämnat den socialdemokratiskt dominerade fackföreningsrörelsen kan nog i stor utsträckning förklaras med att det inte existerar något verkligt alternativ.

Det finns i Sverige fortfarande en djup och omfattande insikt om nödvändigheten av att vara organiserad på arbetsmarknaden för

att kunna använda den kollektiva styrkan mot arbetsköparnas attack. Organisationsgraden i Sverige tillhör därför också en av de absolut högsta i världen.

Bildandet av SLFF kan ses som ett uttryck för att man vill vara fackligt organiserad, men man vill att fackföreningen aktivt skall kämpa för medlemmarnas intressen.

*

Medlemsaktivitet var ursprung- et för bildandet. Kampen för bibehållandet av en pension vid 60 år ledde till bildandet av en intresseorganisation som nu blivit till en fackförening för lokförare. En facklig linje som bygger på medlemsdemokrati och medlemsaktivitet man inte inom de existerande förbunden.

*

Cirka 20 procent av Sveriges lokförare drogs med i den nya fackföreningen och var i den mening inte någon lyckad start. Men medlemsantalet har ökat i takt med att SLFF visat intresse att driva en aktiv facklig linje. Senaste tillskottet kommer från en av Malmbanans stationer, Gällere, där lokförarna varit organiserade i Statstjänstemannaförbundet, ST Lok.

Idag är lokförarna splittrade på tre olika organisationer, Statstjänstemännen, SEKO och SLFF. Men rapporter tyder på att fler och fler tröttnar på de två förstnämnda och överväger en övergång till den nya fackföreningen.

Att det behövs en fackföreningsrörelse värd namnet råder det inget tvivel om. Hur den skall se ut och vem eller vilka som

kommer att utgöra föregångarna till detta är inte möjligt att säga något om idag. Det är en process som enbart kan styras av arbetarnas egen vilja till kamp och förmåga och som har sin egen dynamik. De försök som hittills gjorts har sina begränsningar och brister, men är trots allt ett uttryck för det missnöje som finns med den existerande ordningen.

*

Förändringen av arbetsmarknaden och politiken i Sverige har lett till att arbetarklassen som helhet är hårt tillbakapressad och alltför sällan orkar resa sig till kamp för sina intressen. Därför är det nu viktigt att stödja den kamp som lokförarna i SLFF driver för sina krav. Inte minst det principiellt viktiga kravet – rätten att teckna kollektivavtal.

Bara det faktum att lokförarna är beredda att ta till strejken för att nå framgång med sina krav kommer att väcka sympatier. Idag är varje uttryck för en självständig kollektiv kamp på egna villkor värt allt stöd. Desto större stödet blir och desto fler lokförare som ansluter sig, till en fackförening som vill föra en aktiv kamplinje byggd på medlemsaktivitet, desto större är chansen att nå framgång.

Om SLFF är det alternativ som lokförarna behöver får tiden utvisa, men idag är det SLFF som är beredda att försöka. Det är bättre än att inget göra, så därför vill vi uppmana alla arbetsplatser att visa sitt stöd och sin solidaritet med lokförarnas kamp.

Lennart Gradén,
facklig sekreterare

Veckans slaktare:

"Det ska inte finnas några heliga kor. Om vi märker att en skatt är skadlig för investeringar i Sverige ska vi vara pragmatiska."

Metallbasen Göran Johnsson berättar i LO-tidningen att han vill slakta förmögenhetsskatten. Vi dristar oss att påstå att Johnsson inte tillfrågat medlemmarna innan han torgför sin skattelindring för de rika. Förmögenhetsskatten ger statskassan 6 miljarder kronor varje år.

Frågan är vilka grupper som Johnsson anser ska drabbas av nedskärningar när det saknas 6 miljarder i offentliga kassakistor: Skolbarnen? Pensionärerna? De hemlösa? De sjuka? De arbetslösa?

Men välfärdsslaktaren Johnssons sjuka idé väcker friska tankar.

Varför inte ett alexanderhugg mot en annan grupp, de arbetsskygga. Hovet, regeringskansliet, riksdagen och dess partibyråkrater kostar skattebetalarna – just det, nästan exakt 6 miljarder kronor.

Veckans önskefé:

"Det finns tusen skäl att förändra och mycket kvar att göra."

Britt Bohlin, fd vårdbiträde nu makt-havare (s), i Kommunalarbetaren sedan hon utsetts till ordförande för socialdemokraternas riksdagsgrupp.

På samma uppslag i facktidningen en jätterubrik: "Höginkomsttagarna vinnare i Ringholms budget".

Dags att låta förändringens vind svepa bort Bosse Ringholm – eller är Bohlins ord lika verkliga som sagorna i Tusen och en natt?

Debatt:

Skriv till: Proletären, Box 31 187, 400 32 Göteborg.
E-posta: red@proletaren.se eller faxa: 031-244464.

Lördagsstängt löser inte alkoholproblemen

□ Proletären har vecka nr 39, 27 september – 3 oktober ett tema: "Nu flödar alkoholen". Ingenting är nytt under solen och så även vad det gäller alkoholpolitiken i vårt land. Det är densamma gamla visa som framförts av nykterhetsrörelsen sedan den grundades med undantag av Länkrörelsen som av den i början möttes med kritik. Alla säger att Jeppe på Berget super men ingen frågar varför, säger Holberg i sin pjäs. Istället har representanter för "läsare och nykterhetsrörelser" fört ihärdiga kampanjer för restriktioner av olika slag i riksdagen vilka lagfästs. Men de har varit rörande eniga med de övriga ledamöterna om höjning av priset när försvaret begärde mer pengar till fartyg, flygplan, kanoner och ärtsoppa. Då var alkoholisterna bra att ha.

Hur har inte politiken med nykterhetsnämnder och andra byråkratiska kontroller under tiden med motboken drabbat massor av innevärdare?

Där ligger grunden till att massor av svenskar dricker så hejdlöst när de kommer utomlands samt när begränsningarna upphör.

Många inom nykterhetsrörelserna drömer sig tillbaka till den tiden då de var representanter i Nykterhetsnämnderna som de önskar återskapa. De lyckades med sin makt slå sönder och skapa svåra problem och förnedringar i många familjer.

Följande inträffade in en arbetarfamilj: Dörrklockan ringer och då maken öppnar står där två allvarstygda män som ber att få stiga in vilket inte nekades. De ser sig om

i den enkelt möblerade rum och kökslägenheten samt utbrister "var är er man". Maken: Han är på sitt arbete. Männen förvånade: Men han dricker! Maken: Det vet jag men han sköter sitt arbete och det är endast under veckoslut och helger.

Männen: Ni kanske vet att han varit finkad tre gånger och att motboken är indragen och att han aldrig kommer att få den tillbaka. Dessutom är han portförbjuden på alla näringsställen som serverar alkoholhaltiga drycker i stan. Maken: Det vet jag men nu reser han till andra städer för han vill ha det även om det blir dyrare. Männen: Om han nu finkas en gång till blir det vård på alkoholistanstalt. Maken: Då får jag ännu mindre att leva av. Männen: Det kan vi inte ta någon hänsyn till. Adjö.

Vem kände sig mest förnedrad maken eller mannen? En återgång till de önskningsar ni har med svårtillgänglighet skulle på sikt innebära att det åter blir förtäring av, skokräm, mera hembränning och industrisprit som det var i min ungdom.

Barbro Gustavssons och Tom Leissners synpunkter visar att de vet ytterst lite om hur det är att växa upp i ett hem med alkoholproblem liksom godtemplarna som lever i en förgången tid.

Svårtillgänglighet som lördagsstängt löser varken ungdomsproblemet eller något annat.

Varför ropar inte dessa nykterhetens budbärare om narkotikan som förekommer på skolgårdarna? Det är betydligt farligare än alkoholen för en spritlangare har betydligt att avvyrta sina produkter än den som langar tabletter. De industrierna är de mest vinstgivande vilket värdena på börsen visar och beroendet mycket farligare för en alkoholists livslängd är omkring 60 år medan narkotikan ger 20 år mindre.

Jag var Verdandist i min ungdom men när förbundet i slutet av trettioåret sände ut

en fråga på remiss om hur en busschaufför skulle förhålla sig då det i stadgarna stod att han inte fick handskas med alkoholhaltiga drycker. I hans arbete ingick att han skulle inköpa drycker på stadens systembolag åt de som bodde utefter linjen. Antingen fick han lämna förbundet eller bli arbetslös.

Det blev en lång debatt för och emot där ingen överenskommelse nåddes och jag som 18-åring gick därifrån med beslutet att aldrig återvända.

Jag var ägare till statussymbolen motboken där namnteckningen på blanketten granskades med argusögon och frågorna på jobbet den sista helgen i månaden var legio om det fanns något kvar på boken.

Hur en tidning som skall vara företrädare för ett parti som står på marxistisk grund kan anse att lördagsstängning på systemet kan bidra till en lösning på alkoholproblemen, som är lika gamla som mänskligheten, är för mig en gåta.

Livet har lärt mig att begränsningar och förbud löser inga problem och som August Palm sa att vi skall vara nyktra men inte på det sättet.

Helmer Hjelm

Kampen kräver en nykter arbetarklass

□ I sin insändare angående det tema om alkohol som publicerades i Proletären nr 39 menar Helmer Hjelm att en restriktiv alkoholpolitik skulle vara förtryckande för arbetarklassen.

Han menar också att temat förenklar alkoholproblemen till en fråga om lördagsöppet på systemet eller ej.

Att konsumtionen av alkohol ökar när tillgången till alkohol ökar är välkänt bland forskare över hela världen. Man vet också att en minskning av legal alkoholkonsumtion inte "kompenseras" av en illegal. Det lönar sig alltså alltid att minska tillgången på alkohol.

Inte minst är dessa restriktioner viktiga ur klassynpunkt. Dels för att arbetarklassen drabbas hårdare av en försämrad folkhälsa. Dels för att en arbetarklass med alkoholproblem inte förmår ta upp kampen för ett rättvisare samhälle.

Naturligtvis eliminerar inte lördagsstängda systembolag eller motböcker alkoholproblemet. För det krävs ett människovärdigt samhälle där man inte behöver fly från sitt liv med hjälp av droger.

Men när Sverige i samband med EU-inträdet börjar överge den alkoholpolitik som säger att folkhälsan ska gå före privata vinstintressen då måste arbetarklassen protestera.

Att systemet är öppet på lördagar är bara ett exempel på alla de förändringar som tillsammans har ökat kommersialiseringen av alkoholen och därmed öppnat nya dörrar för kapitalet.

Vi har fått en helt ny linje i alkoholpolitiken och det är en linje som låter några få bli ännu rikare på att det stora flertalet ökar sin alkoholkonsumtion och försämrar sin hälsa.

Helmer Hjelm menar också i sin insändare att narkotikan är ett allvarigare problem än alkoholen. Detta är helt felaktigt. I Sverige utgör alkoholen ett omfattande hälsoproblem som inte ens går att jämföra med narkotikan. Alkoholen är också den största enskilda orsaken till social problematik.

Och i kampen mot alkoholproblemen är en restriktiv alkoholpolitik en nödvändig grund.

JENNY NYSTRÖM

Vild strejk på sjukhem

■ En vild strejk utbröt förra veckan på två sjukhem inom Umeå kommun. Det handlar om vårdpersonal som protesterar mot det egna facket och mot planerna på att införa individuell lönesättning.

Kommunals medlemmar inom vården är på krigsstigen mot sitt eget fackförbund. Anledningen är att man tycker sig ha fått för lite information kring det avtal om individuell lönesättning som arbetsgivaren, i det här fallet kommunen och fackförbundet Kommunal, förhandlar om. Ett avtal som var tänkt att undertecknas i morgon fredag, men som nu skjuts upp tills medlemmarna informerats bättre.

Kärnfrågan i protesterna är alltså ett planerat införande av individuellt lönesystem som baserar sig på exempelvis utbildning, erfarenhet, hur man utför sina arbetsuppgifter och initiativförmåga.

Fler unga arbetslösa

■ Den öppna arbetslösheten ökar bland ungdomar i åldern 18-24 år. Det framgår av AMS siffror minskade den öppna arbetslösheten för övriga åldersgrupper på arbetsmarknaden.

Det finns stora regionala skillnader i arbetslösheten. Högst var i september, enligt AMS sätt att räkna, arbetslösheten i Norrbotten, med 12 procent. Lägst var den i Stockholm med 3,3 procent.

Allt färre lediga platser anmäls till arbetsförmedlingarna. I september uppgick de till 32000, vilket är 11000 färre än i augusti och 9000 färre än i september förra året. Kraftigast minskade de lediga platserna inom uppdragsverksamhet och verkstadsindustri.

Visstidsanställda skräms till sjuknärvaro

■ De som har otrygga, tillfälliga anställningar vågar inte sjukskrivna sig när de är sjuka. Det visar sig i en rapport från Riksförsäkringsverket.

Anledningen till att tillfälligt anställda har lägre sjukfrånvaro än fast anställda är enligt rapporten att de är oroliga för att förlora jobbet.

På längre sikt innebär detta givetvis kraftigt ökade risker för ohälsa. Pressen på de otrygga anställningar skapar knappast ett hållbart klimat.

Helsingborg:

Sextimmarsdagen är värd att kämpa för

För ett drygt år sedan sa borgarna i Helsingborg nej till sextimmars arbetsdag för de vårdanställda. I dag säger de ja, men låter vårdnämnden stå för kostnaderna som påstås uppkomma. På så sätt blir det ändå inte någon sextimmars dag.

Trots att borgarna nu ändrat sig blir det förmodligen ingen arbetstidsförkortning för de vårdanställda. Kommunstyrelsen skjuter inte till några resurser, vårdnämnden ska stå för pengarna, och hos dem är det ebb i kassan.

I mars 2000 stod striden om kortare arbetstid i Helsingborgs kommunfullmäktige. I tre år hade de vårdanställda på Fredriksdals vårdområde haft sextimmars arbetsdag som heltid. En utvärdering visade på stora vinster för arbetsmiljön och arbetsglädjen samt att försöket gått ihop ekonomiskt.

Borgarna gick emot

När kommunfullmäktige skulle gå till beslut för att på vård- och omsorgsstyrelsens förslag utöka arbetstidsförkortningen till att omfatta över 1000 vårdanställda inom äldreomsorgen gick den borgerliga majoriteten mot förslaget. Men arbetstidsförkortningen var populär bland de anställda, och de fyllde rådhuset i Helsingborg för att protestera när beslutet skulle tas.

Den borgerliga kommunledningen hade låtit sina egna ekonomer göra en beräkning som visade, tvärt emot den första studien, att lönekostnaderna skulle stiga med åtskilliga miljoner. Borgarna fick stöd av SPI - pensionspartiet och de röstade gemensamt ner arbetstidsförkortningen.

De anställda på Fredriksdalshemmet i Helsingborg fick prova på sextimmars arbetsdag i tre år innan den borgerliga koalitionen tog ifrån dem arbetstidsförkortningen.

Kommunekonomernas beräkningar fick skarp kritik i en tredje undersökning gjord av Birgitta Olsson, arbetstidsforskare och docent i företagsekonomi. Denna tredje undersökning ville borgarna inte acceptera utan beslutade om en fjärde undersökning, en undersökning man inte hittat någon villig att utföra.

Positiva effekter

Att frågan nu åter kommer upp beror på att vänsterpartiet och miljöpartiet har motionerat i frågan.

Vårdnämnden, som enligt borgarna ska stå för kostnaderna, har ett underskott på 18 miljoner. Oppositionsrådet Erik Persson (s) säger att om borgarna menat allvar skulle de ha skjutit till pengar från kommunens kassa. Tidigare har

borgerliga politiker krävt att staten ska bidra med resurser, eftersom staten tjänar mest på att sjukskrivningarna minskar. Borgarna tvingas alltså erkänna att det uppstår positiva effekter av en arbetstidsförkortning.

Tjuv- och rackarspel

Förutom ett tjuv- och rackarspel i frågan, är det intressant att borgarna inte direkt vågar gå emot den populära arbetstidsförkortningen.

– Jag är verkligen inte negativ till sextimmarsdag om det bara inte blir negativt ekonomiskt, säger kommunstyrelsens ordförande Carin Wredström (m) till Helsingborgs Dagblad.

Men fakta i målet är att endast deras egna ekonomer ser arbetstidsförkortningen som en stor minuspost. De två andra undersök-

ningarna kommer till andra resultat.

Det framkom också i fjol att moderaterna var beredda att köpa in frågan.

– Jag kan tänka mig att säga ja till arbetstidsförkortningen, om socialdemokraterna kan tänka sig att inta en annan hållning till den privata äldreomsorgen, sa moderaternas dåvarande kommunalråd Tomas Petersson.

Kanske förs liknande krav fram i dag. Dock inte av Tomas Petersson som tvingades lämna politiken efter att allt för många taxiresor och middagar betalats med kommunens kort.

För de vårdanställda gäller det att utnyttja den möjlighet som nu uppkommit. Ett kraftfullt agerande från 1000 vårdanställda kan naturligtvis få mycket att hända.

Proletären, Helsingborg

Regeringens löften om att förbättra tandvårdsförsäkringen har hittills visat sig vara tomma ord.

Allt färre har råd gå till tandläkaren

En miljon svenskar avstod från att gå till tandläkare förra året, trots att de hade besvär. Orsaken är att de inte hade råd. Det visar en ny studie från Riksförsäkringsverket, RFV.

Under 1990-talet har den enskildes del av kostnaderna för tandvård ökat från cirka 50 till närmare 80 procent. Den senaste försämringen gjordes 1 januari 1999. I dag har exempelvis kostnaderna för att dra ut en tand ökat med 79 procent sedan de nya reglerna började gälla 1999.

Rädda för kostnaden

En rotfyllning har blivit drygt 30 procent dyrare. Vanliga fyllningar (av fram- och kindtänder) nästan

50 procent dyrare. Och så vidare. Förr gick vi till tandläkaren rädda för borsten och smärtan, men i dag är vi mer rädda för att inte kunna betala räkningen.

Hade inte råd

RFV har i den aktuella rapporten intervjuat 5000 svenskar mellan 23 och 83 år. På frågan varför de inte gick till tandläkaren trots att de hade ont, svarade 15 procent att de inte hade råd. Utslaget på hela befolkningen i åldern 23-83 betyder det att cirka en miljon svenskar inte gick till tandläkaren på grund av för dyra tandräkningar.

Hela 70 procent uppgav att de inte har råd med tandvårdsutgifter på 5000 kronor eller mer. Riksförsäkringsverket konstaterar att låginkomsttagare som blir kallade

till tandläkare ofta också skjuter upp sina besök.

Vid en liknande RFV-studie 1998 svarade knappt 13 procent att de inte hade råd att gå till tandläkare trots behov. I dag är det alltså än fler som avstår nödvändiga tandläkarbesök av kostnads-skäl, vilket hänger samman med att statens bidrag till tandvård halverats under 90-talet.

Tomma löften

Socialminister Lars Engqvists och regeringens löften om att förbättra tandvårdsförsäkringen har hittills visat sig vara tomma ord. Det har inte blivit någon förändring till det bättre, tvärtom. Det visar senaste rapporten från Riksförsäkringsverket.

KENT HALDEBO

kent.haldebo@proletaren.se

Unga allt sjukare

Unga fstår för en allt större del av sjukfrånvarodagarna i arbetslivet. Det konstaterar regeringens utredare Jan Rydh i ett pressmeddelande från Socialdepartementet. De äldre står för de längre sjukperioderna men under de första 60 sjukdagarna är de flesta sjuka under 29 år.

Enligt Jan Rydh så visar de längre sjukperioderna på att arbetsgivare inte kan minska sina sjukkostnader genom att diskriminera äldre arbetskraft om hans förslag till förlängd sjuklöneperiod går igenom, eftersom försäkringen enligt det förslag han ska presentera träder in och betalar efter 60 dagar.

Kvinnor är idag i snitt sjuka 30 dagar per år, män är i snitt sjuka tolv dagar per år. Utredningens slutbetänkande kommer i december.

Arbetsmiljövite på skola

Göteborgs kommun hotas av ett vite på 100 000 kronor om inget görs åt arbetsmiljön på Hvitfeldtska gymnasiet meddelar arbetsmiljöinspektionen i Göteborg.

Kommunen har fått tid på sig till slutet av februari nästa år att åtgärda de brister i arbetsmiljön som arbetsmiljöinspektionen anmärkt på. Det handlar bland annat om att det finns för många elever på för liten yta i skolan, ventilationsproblem och att lärarna inte har tillräckligt med lokaler för att utföra sina arbetsuppgifter.

Expressens kris slår mot grafiker

Expressens kris hotar nu också de tryckerier som trycker tidningen. På Bold Exprint i Jönköping, som trycker tidningen för södra Sverige, hotas 90 arbetstillfällen när Expressen funderar på att byta till ett billigare tryckeri.

LO godkänner otrygga anställningar

LO och TCO föreslår att arbetsgivarna ska få utökade möjligheter att korttidsanställa. Enligt förslaget ska alla former av korttidsanställning bytas ut mot en variant som tillåter 12 månaders tillfällig anställning under en treårsperiod.

Arbetsgivaren ska enligt LO och TCO:s förslag inte behöva förhandla med det lokala facket utan ska få fria händer att korttidsanställa.

Detta applåderas av svenskt näringsliv, fd SAF, vilket väl säger en del om vem som tjänar på förslaget. Svenskt näringsliv vill dock att tiden för korttidsanställningar inte ska begränsas till 12 månader, de vill ha en längre tidsram.

Posten undanhåller skatt – vård, skola och omsorg blir utan

Posten säljer fastigheter i dotterbolaget Postfastigheter till Wihlborgs för 2,7 miljarder kronor. Affären sker via Postens bolag i Holland. Därmed undviker Posten reavinskatt.

Det är inte första gången som Posten skatteplanerar. För bara någon månad sedan blev det klart att den skandinaviska bankjätten Nordea köper Postgirot av Posten för närmare 4,5 miljarder kronor. Även den affären genomfördes via Postens dotterbolag i Holland. På så vis undgick Posten en reavinstbeskattning motsvarande 350 miljoner kronor.

Förnekade kändedom

Tillvägagångssättet kritiserades från olika håll, bland annat av ledande socialdemokrater som ilsket fördömde affären som moraliskt tvivelaktig. Några invändningar mot att Postgirot privatiserades i samband med affären framfördes däremot inte.

– Statliga bolag ska inte ägna sig åt den typen av skattemanövrer för att smita undan skatt, var vice statsminister Lena Hjelm-Wallén kommentar till affären.

Lena Hjelm-Wallén och näringsminister Björn Rosengren påstod vid tillfället att de inte kände till något om Postens skatteplanering. Men strax därpå stod det klart att Rosengren i förväg blivit informerad om hur affären skulle gå till av Postens styrelseordförande Göte Bernhardsson.

Rosengren backade

Det fick Rosengren att backa och medge att han visst kände till Postens upplägg för affären. I samma stund avslöjade statsminister Göran Persson att det pågår en utredning vars syfte är att avskaffa reavinstbeskattningen.

Med andra ord ska företaget i

Posten smiter från skatt genom att låta försäljningar av bland annat fastigheter gå genom holländska bolag.

framtiden inte behöva gå omvägar utomlands för att undslippa skatt i sådana här sammanhang. Därefter tystnade Hjelm-Wallén och de kritiska socialdemokraterna.

Vill inte kommentera

Nu är det alltså dags igen när Posten säljer fastighetsbeståndet i dotterbolaget Postfastigheter till Wihlborgs för 2,7 miljarder kronor. Affären omfattar 73 fastigheter med en sammanlagd yta på cirka 324 000 kvadratmeter.

Hur mycket Posten tjänar på skatteplaneringen via Holland den här gången vill ingen på Posten kommentera i dag.

Posten har inte alls tagit åt sig av kritiken mot skatteplanering, utan vidhåller tidigare ståndpunkt om att det "inte är något olagligt och att det mer är regel än undan-

tag bland privata storföretag att göra så".

I praktiken betyder det att sjukvård, skolor och annan offentlig verksamhet går miste om hundratal miljoner kronor. Men det skiter Posten i.

Telia har gjort samma sak

Även Telia har gjort samma sak när dotterbolaget Enior såldes. Affären gick via ett bolag i Holland och därmed undkom Telia en reavinstbeskattning på drygt 2 miljarder kronor.

Bland privata företag är denna verksamhet satt i system och varje år går statskassan miste om tiotals miljarder kronor, pengar som så väl behövs för att rusta upp skolor, sjukvård med mera.

KENT HALDEBO

kent.haldebo@proletaren.se

Inkomstklyftorna bara ökar

Inkomstskillnaderna mellan olika löntagargrupper ökade kraftigt under 1990-talet. TCO pekar i en ny rapport ut 90-talets vinnare och förlorare.

Med hjälp av uppgifter från Statistiska centralbyrån, SCB, har TCO sammanställt den disponibla inkomsten för medlemmar i de olika fackförbunden LO, TCO och SACO. Med disponibel inkomst avses här summan av lön, kapital, bidrag och olika skatter.

TCO:s slutsats är entydig – inkomstklyftorna har ökat kraftigt under 1990-talet. Det är de högavlönade tjänstemännen och akademikerna som ökade sin disponibla inkomst mest, de som redan vid inledningen av 90-talet hade höga inkomster. Vinnaren är man, 40-talist och anställd i privat sektor.

De mest högavlönade akademikerna och tjänstemännen har ökat

sin disponibla inkomst med 35 procent. LO-medlemmarna med de lägsta inkomsterna har däremot halkat efter. Barnfamiljer, unga och kommunalanställda har inte ökat sin köpkraft särskilt mycket. De har bara fått en ökning av den disponibla inkomsten med sex procent.

Höginkomsttagare vinnare

TCO förklarar inkomstklyftorna med att inkomster från kapital får allt större betydelse, delvis som en följd av att inkomster av arbete beskattas hårdare än inkomster av kapital. Och det var de med höga inkomster i början av 1990-talet som hade möjlighet att investera på kapitalmarknaden.

Färska uppgifter från SCB (för år 1999) visar att allra mest inkomster den vägen har personer som bor i Danderyds kommun, tätt följt av Lidingö och Täby. Längst ned på den listan återfinns

bland annat Malå, Arvidsjaur och Forshaga.

Ökade reavinster

Från 1991 till 1999 ökade reavinsterna från 40 till 122 miljarder kronor. 1999 var det 1660 000 personer som i sin självdeklaration redovisade reavinster, eller 19 procent av befolkningen. 11 300 svenskar har reavinster på över en miljon kronor.

85 miljarder kommer från försäljning av aktier m.m., 37 miljarder från försäljning av bostäder.

Även SCB konstaterar att kapitalinkomster blivit allt viktigare för hushållsekonomin, en följd av skatteomläggningen som gjorde att inkomster från kapital beskattas mindre än inkomster av arbete.

Att satsa på rätt aktier betyder alltså mer än att ta ansvar för jobbet, att vidareutbilda sig och göra ett bra jobb.

KH

Lindrigare straff föreslås för manschettförbrytare

Ekobrottsmyndigheten föreslår lindrigare straff för vissa typer av ekonomisk brottslighet bland företagare. Vid upptäckt av "lättare" ekonomiskt brott ska enligt förslaget en företagare själv kunna rätta till fusket och saken ska därefter gå ostraffad förbi.

EBM:s förslag gäller fusk som kan ge högst villkorlig dom eller böter. Om sådant upptäcks kan polisen gå med på en uppgörelse om snabb rättelse av felet och att den skyldige genast betalar in de belopp som undanhållits. Om så inte sker kan åklagaren utdöma böter eller inleda förundersökning.

EBM:s förslag har redan godkänts av ett flertal remissinstanser.

Kvinnor värre drabbade av arbetslösheten

Ungdomar födda i Sverige kommer ut i arbetslivet tidigare än de som är födda utomlands. Likaså får män i genomsnitt arbete tidigare än kvinnor, enligt siffror från statistiska centralbyrån.

Regeringen har som blygsamt mål att 80 procent av befolkningen i åldern 20-64 år ska vara sysselsatta år 2004. Den nivån när männen vid 27 års ålder medan motsvarande siffra för kvinnorna ligger på 33 år.

Vid 21 års ålder förvärvsarbetar 50 procent av både männen och kvinnorna.

Däremot är det svårare för både ungdomar och äldre födda utomlands att få jobb. Ingen av de olika delgrupperna når en sysselsättningsgrad på 80 procent och skillnaderna är stora beroende på härkomst, enligt SCB.

Lättast att få jobb av de utlandsfödda har människor från övriga nord. Vid 23 års ålder förvärvsarbetar 50 procent. För människor födda i exempelvis Irak har hälften fått jobb först vid 35 års ålder.

Lägre sjukpenning i Aktivitetsgarantin

De som är i aktivitetsgaranti får lägre sjukpenning än de öppret arbetslösa. Så kommer det att förbli. Regeringen har inte tagit med en höjning av sjukpenningen för de i aktivitetsgarantin i sitt budgetförslag.

– Vi hann helt enkelt inte, säger Peter Strömberg, planeringschef på näringsdepartementet.

Anledningen till att de i aktivitetsgarantin får lägre ersättning vid sjukdom är att de får fortsatt aktivitetsstöd medan de öppret arbetslösa får en sjukpenning som grundar sig på deras tidigare inkomst och taket i sjukförsäkringen är betydligt högre än det i ak-

VARSEL I VECKAN

Elektrotryck varslar 43

■ För andra gången i år varslar Elektrotryck i Timrå anställda om uppsägning till följd av vikande marknad för telekombranschen. Nu är 43 av 68 varslade. 23 anställda som varslades i maj har redan slutat.

Alla sägs upp på Stol&Bord

■ Möbelfabriken Stol & Bord i Järvsö kommer att flyttas till Mönsterås i Småland. Vid utgången av mars 2002 skall all verksamhet i Järvsö ha avslutats och därmed har 18 anställda mist sina jobb.

ABB säger upp 96

■ ABB har varslat 96 anställda vid ABB Power Systems i Ludvika om uppsägning. I somras aviserade ABB-ledningen att 12 000 anställda skulle sägas upp och varslen i Ludvika är en precisering av nedskärningsplanerna.

18 uppsagda vid sågverk

■ Balungstrands Sågverk tvingas varsla 18 av de 36 anställda om uppsägning. Enligt uppgift har sågverket idag så stora likviditetsproblem att man inte har råd att köpa timmer.

– Blir varslat verklighet innebär det ett hårt slag mot hela bygden, säger facketes Tore Henriksen.

25 varslade på Pressmaster

■ Älvdalsföretaget Pressmaster AB, som tillverkar specialverktyg för elektronikindustrin, varslar 25 av sina anställda om uppsägningar. Vikande orderingång i USA och Europa anges som orsak. Orderingången har minskat under en längre tid, men företaget har tidigare kunnat undvika uppsägningar.

Skanska varslar 200

■ Skanska varslar idag 200 yrkesarbetare inom verksamheten berg och bro i Stockholm. Varslet har sin grund i att de stora uppdragen vid Södra länken i Stockholm går in i en fas med minskande behov av arbetskraft samt att antalet tillkommande undermarksprojekt är litet.

**Arbetslösa v 40:
365 094**

**Dessutom
deltidsarbetslösa:**

162 207

Källa: AMS

Lokförare strejkar för avtal

■ ■ Natten till tisdag stängde lokförarna i fristående Svensk Lokförarförening, SLFF, dörren till loken och gick i strejk. Orsaken är att arbetsgivarna i Almega (fd SAF) hårdnackat vägrar SLFF:s medlemmar den grundläggande fackliga rättigheten att teckna avtal.

■ ■ Arbetsgivarna är nöjda med avtal de etablerade facken Seko och ST slutit, avtal där lokförarna förlorat många av de förmåner de hade i gamla SJ, innan politikerna gick kapitalisterna till mötes och styckade sönder järnvägarna i de senaste årens nyliberala privatiseringsvåg.

■ ■ I två dagar strejkar person-tågsförarna vid SJAB. Natten till torsdag tar förarna vid Green Cargo vid och stänger dörrarna till godstågen. Redan under tisdagen märktes effekterna, SJAB räknar med att 500 avgångar ställs in tisdag och onsdag. 100 000 resenärer drabbas.

■ ■ Liksom andra transportarbetare är lokförarna en nyckelgrupp i samhället, grupper som blivit allt viktigare genom kapitalisternas "lean produktion" där snabba, säkra transporter är A och O. Men för detta vill de inte betala och tyvärr får arbetsgivarna benäget bistånd från de avtalstecknande förbunden i LO

och TCO.

■ ■ Därav den hets som redan kommit från kapitalisterna...

– Det är helt enkelt något i regelsystemet som är fel när en sådan här liten grupp kan ställa till så stor skada. Lagarna borde ses över, säger Harriet Löven, branschansvarig i Almega.

■ ■ Mot detta står SLFF:s friska och för andra arbetargrupper inspirerande kampvilja.

– Varje nej från Almega är en beställning av en ny strejk, säger Alf Carlsson, presstalesman för de strejkande i SLFF.

Allt stöd till de strejkande lokförarna!

Dan Gustavsson, SLFF:s ordförande:

Vår plikt att ta strid

Dan Gustavsson är ordförande i Svensk Lokförarförening. Vid midnatten natten mot torsdag stänger han och övriga SLFF:are på Green Cargos godstrafik dörren till loken och går i strejk. Och när denna tidning går i tryck har redan hans kamrater på persontrafiken inom SJAB börjat sin strejk.

Strejkerna handlar om rätten att sluta ett eget avtal. I förhandlingar med arbetsgivarna i Almega har SLFF drivit krav som skulle sopa bort de försämringar som drabbat lokförarna genom de senaste årens bolagiseringar och styckning av SJ. Försämringar som de övriga lokförarfacken Seko och ST accepterat trots lokförarnas motstånd.

– Medlemmarna har bestämt att vi ska ha ett kollektivavtal. Då är det vår plikt att ta strid. Alla våra krav finns redan i systemet. Vi i

SLFF vill nollställa alla avtal. Det betyder att de som ligger under ska upp till de högsta nivåerna, säger Dan Gustavsson med eftertryck och läppjar på kaffet.

Nattarbete vanligt

Det är sena kvällen och Dan Gustavsson har ett par timmars paus på Sävenäs lokstation innan han ska upp i förarstolen igen. Innan dess får han riva ett blad i almanackan, klockan hinner bli över midnatt. Nattarbetet är en del av lokförarnas liv.

– Det händer något när du fyllt 40. Många får svårt att sova ordentligt efter nattarbete. Därför är det så viktigt för oss lokförare med sju veckors semester, vilket vi hade innan bolagiseringen, och planerade arbetsscheman med långa ledigheter. Enstaka fridagar är en katastrof.

I samband med bolagiseringen har Seko och ST accepterat "normala" fem veckors semester. SLFF kräver alltså sju veckor. Ett annat krav som SLFF driver i strejken är ett nytt arbetstidsavtal som tar hänsyn till modern forskning om nattarbete.

– Torsten Åkerlund, Karolinska har visat att 25 timmars nattarbete motsvarar 40 timmar på dagen.

□ Finns det fler krav som ni driver i strejken.

– Allra viktigast är rätten att teckna avtal. Men om du menar konkreta krav så är pension vid 60 viktigast. Vi som kört tåg redan före bolagiseringen har visserligen kvar den rätten, men alla nyanställda tvingas jobba till de är minst 65.

25 000 i månaden

– Vi kräver också 25 000 kronor i månaden för alla. I dagsläget varierar lönen mellan tjugotusen och tjugusextusen kronor. En fackförening behöver inte bekymra sig för de högbetalda, den ska lägga

ner krutet på dem som har det sämst i gruppen.

SLFF är en fackförening där de förtroendevalda arbetar på samma villkor som medlemmarna. För Dan Gustavsson är det viktigt.

– Vi är helt obetalda, ingen av oss får någon ersättning som motsvarar det vi lägger ner. Men hos oss finns en känsla för saken.

□ Almega är en förhandlingsorganisation inom Svenskt Näringsliv, SAF:s arvtagare. I ett uttalande vägrar de er i SLFF avtal med motivering att "det rådande systemet på arbetsmarknaden fungerar inte med utbrytargrupper som driver egna avtal". Kommentar?

– På alla andra områden i samhället förordar Almega fri konkurrens. Men när det gäller avtal med arbetstagarer gäller inte längre den fria konkurrensen.

Mörka krafter

□ Tror du det ligger politiska motiv i detta?

– Det kan det finnas och andra mörka krafter. "Ni hotar hela etablissemangen", sade Jonas Milton vice VD i Almega när vi förhandlade.

□ Såväl kapitalet, som staten och inte minst LO vill alltså hålla borta nya fackföreningar från egna kollektivavtal. Hur ska då SLFF lyckas?

– Se på kampen för kvinnlig rösträtt. Det går aldrig, sade man i början av förra seklet, men det har vi haft i 80 år. Rätten för arbetare att bilda fackföreningar är grundläggande och historien visar att berättigade krav till slut får genomslag.

– De flesta lokförare i Sverige tycker som vi, men hittills har de inte haft kraften att slänga kvarstenen, de gamla fackföreningarna. Nu har vi fått 50 nya medlemmar sedan 7 juli och ju mer vi

kämpar desto fler kommer att avsluta sig.

□ Varför strejkar ni olika dagar på persontrafiken inom SJAB och godstrafiken inom Green Cargo?

– De har inte samma trafikdagar. För Persontrafiken vill vi inte störa vanligt folk utan se till att det slår mot affärsresenärerna, mot SJ:s uppdragsgivare inom företagen. Alltså strejkar vi tisdag klockan 00.00 till torsdag klockan 08.00 på persontrafiken.

– Godsmängden är som störst inför veckosluten. För att nå maximal effekt så att företagen ställer krav på Green Cargo att se till att tågen går så strejkar vi där från torsdag klockan 00.00 till söndag klockan 08.00.

Strejkar bara mot SJ

□ Ni strejkar bara mot SJ och Green Cargo, som inte är privatägda tågbolagen.

– Inga företag har fått fribrev. Det kan vara lämpligt med en omgång mot Tågkompaniet, som kör på Norrland, framåt våren, när skidsäsongen har börjat.

□ Du tror benhårt på seger.

– Javisst. Frågan är bara när. Kom ihåg att varje strejk dag kostar arbetsgivaren x antal miljoner. Ryktet säger att SJ förlorade 20 miljoner bara på den enda strejkdagen 7 juni i år.

– 1989 ställde vi lokförare frågan på sin spets i en vild konflikt, och Sverige höll på att få stänga helt. Den gången hade vi inga företrädare som tog hand om resultatet. Seko och ST hade straffspark, men de sköt utanför målet.

– Därför är medlemstillströmningen till SLFF så glädjande. Vi ser det som en uppmuntran och en utmaning att ta ny tag.

LARS ROTHÉLIUS

lars.rothelius@proletaren.se

Dan Gustavsson

De 450 lokförarna i SLFF stänger under veckan dörren till sina lok och går i strejk för den självklara rätten att teckna ett eget avtal. För detta är de värda allt stöd från Sveriges arbetarklass.
 – Förutom eget avtal är vårt viktigaste krav att pensionsåldern åter ska sänkas till 60 år, säger Dan Gustafsson, godstågsförare på Green Cargo och ordförande i Svensk Lokförarförening.

Lokförarna i Gällivare går till SLFF

Första oktober gick lokförarkollektivet i Gällivare med i Svensk Lokförarförening, SLFF. Orsaken är lika mycket SLFF:s tydliga profil, en kämpade fackförening som inte räds att använda strejkvapnet, som ett stort missnöje med de kollektivavtalslutande lokförarfacken som "sålt bort" lokförarnas rättigheter i samband med bolagiseringen av SJ.

– I dagens läge är det bra att det finns en fackförening som vågar ta strid för sina intressen. SLFF förtjänar varje form av stöd från alla arbetare i landet, säger **Staffan Daimar**, ordförande vid ST-lok i Gällivare och en av de dryga tiotalet förare som just beslutat gå med i Svensk Lokförarförening, SLFF.

– Efter vår endagsstrejk den 7 juni i år har vi fått ett femtiotal nya medlemmar, säger SLFF:s ordförande **Dan Gustafsson**.

Splittrade

Sedan länge har lokförarna varit splittrade på två fackföreningar: LO-förbundet Seko och TCO-förbundet ST-Lok. SLFF bildades som ett svar på det breda missnöjet med de två fackens kryperi för arbetsgivaren staten. Den självständiga fackliga kampen bland lokförarna på basnivå som ledde till en vild strejk 1989. Ur detta motstånd mot nedskärningar, bolagiseringar och därmed försämringar av lokförarnas villkor bildades SLFF 1997.

Liksom många andra missnöjda lokförare stannade Staffan Daimar och hans arbetskamrater i Gällivare kvar i den gamla fackföreningen. SLFF organiserar i dagsläget 450 av landets cirka 2000 lokförare.

□ Varför går ni till SLFF just nu?

– Vi tog ett kollektivt beslut om att övergå till SLFF efter sommaren. I många år vi i Gällivare försökt vara aktiva och driva våra fackliga krav inom ST-lok. Men ST är en livlös organisation och när förbundet förra ny-

år skrev på bolagiseringsavtalet, en direkt hjälp till SJ att bolagisera företaget.

Måttet blev rågat när vi blev lottlösa i årets avtal och när Statstjänstemannaförbundet dessutom mot vår vilja slog ihop lokförarna med övriga SJ-tjänstemän i en ny organisation ST-spårtrafik, säger Staffan Daimar.

Pensionsfrågan viktigast

– Dessutom strejkar SLFF för samma krav som vi drev i vår strejk mot LKAB här på Malm-banan 1996. Och då som nu är pensionsfrågan den viktigaste.

□ Berätta om bolagsavtalet. Vad innebär det för er?

– Bara försäkringar på alla punkter. Höjd pensionsålder, kortare semester, avskaffade trygghetsregler. Vi mister fria biljetter, fri läkarvård och fri medicin. I princip har vi förlorat alla de fördelar som var förknippade med en statlig anställning. Alla som idag börjar på Green Cargo får försämringarna. Vi som varit anställda länge får behålla en del.

□ Hur ser du på framtiden för SLFF?

– Lokförare här uppe på Malm-banan uppfattade förra strejken mycket positivt. SLFF:s krav överensstämmer med vad folk tycker. Sedan finns det en tröghet, det krävs mycket för att lämna sitt gamla fack.

– Jag hoppas att vårt inträde i SLFF påverkar andra. Men det avgörande är att SLFF fortsätter att driva lokförarnas krav.

LR

– SLFF förtjänar varje form av stöd från alla arbetare i landet, säger Staffan Daimar, ordförande vid ST-lok i Gällivare och en av de dryga tiotalet förare som just beslutat gå med i Svensk Lokförarförening, SLFF.

Hon krävs på 17 000 kr för protest mot H&M-kampanj

"Vi kan inte låta kapitalet styra unga tjejers självbild"

– Kommersiella företag borde inte få sätta ramarna för unga tjejers självbild, säger Anja Karlsson från Göteborg som i september åtalades för att förra vintern ha klistrat över H&M:s reklamaffischer.

– Vi måste protestera mot de sjuka skönhetsidealen, menar hon.

Det hela började när Anja Karlsson satt på spårvagnen en dag i vintras. Hon såg H&M:s reklamaffischer för underkläder med den kraftigt datamanipulerade bilden av modellen Claudia Schiffer.

– Det måste få finnas gränser för reklamens kvinnobilder, tycker Anja Karlsson. Jag kände att jag var tvungen att göra något.

Så hon skickade ut ett pressmeddelande om att hon och några andra skulle gå ut mitt på eftermiddagen och klistra upp flygblad på reklamplacerna.

– Eftersom jag var höggravid ville jag inte gå ut på natten och affischera. Jag tycker också att det är viktigt att folk ser att det är vanliga människor som protesterar. Jag är en helt vanlig mamma som inte vill att min dotter ska växa upp och tycka illa om sin kropp bara för att H&M ska få sälja sina underkläder.

Vem tar ansvar?

Texten på flybladen som Anja Karlsson satte upp lød: "I Sverige finns 100 000 kvinnor med anorexi och bulemi. Vem tar konsekvenserna? H&M?"

– Företag som H&M gör allt för att för att få sälja sina varor, menar hon. Men ingen ställer dem tills vars för den nya folksjukdom som ätstörningar faktiskt har blivit.

Anja Karlssons aktion skapade

mycket debatt i Göteborgsposten förra vintern. Hon fick både negativa och positiva kommentarer. Tidningen gjorde också ett tema om skönhetsideal.

– H&M:s representanter tyckte att vi skulle ha en öppen diskussion istället för att sabotera. Men när jag och H&M:s informationschef blev inbjudna att debattera på radio så tackade hon nej. Så mycket för den öppna diskussionen.

H&M satte trend

Anja Karlsson menar att H&M satte en trend för tio år sedan när reklamaffischerna med Anna Nicole Smith kom upp.

– Det är rena porrbilder som visar ett ting och inte en kvinna. Ingen kvinna kan leva upp till de ideal som affischerna förmedlar. Bilderna är så datamanipulerade att Claudia Schiffer inte ens hade några bröstvårtor. Och kroppens proportioner är helt överkliga.

Anja Karlsson talar mycket och engagerat om hur långt drivna skönhetsidealen är. Om att det inte längre anses normalt att inte förändra sin kropp.

– Om jag går ut i kort kjol på sommaren utan att först raka benen så är det en provokation och ett politiskt ställningstagande. Jag måste alltså förändra min kropp för att bli normal. Bland unga tjejer har det gått så långt att de får underlivsbesvär för att de rakar bort allt könshår. De kan inte längre vara sig själva om de vill bli accepterade.

Företagen spelar en stor roll i denna utveckling. De skapar behov för att få sälja fler varor som man sedan måste använda för att duga. De utnyttjar vårt dåliga självförtroende.

Anja Karlsson menar att detta är något som drabbar alla kvinnor mer eller mindre.

– Idag får man ju inte ens bli gammal. Det får inte synas på din kropp att du har fött barn och ar-

– Jag är en helt vanlig mamma som inte vill att min dotter ska växa upp och tycka illa om sin kropp bara för att H&M ska få sälja sina underkläder. Det handlar om unga tjejers rätt att forma sina liv och känna sig fria. Det är enormt passiviserande att hela tiden behöva tänka på sitt utseende, säger Anja Karlsson.

betat ett helt liv, att du är utsliten.

Det finns en obehaglig ungdomsfixering i skönhetsidealen som bara blir värre och värre. Idealet är smalt och platt och mycket barnlikt.

En annan sida av samma mynt är att man börjar exploatera barnens sexualitet mycket tidigt. Man säljer till exempel stringtrosor för barn. Unga tjejer går med t-shirts med texten "Pornostar". Det har blivit en del av den kvinnliga könsrollen att vara villig. För företagen är detta naturligtvis ett

sätt att vidga marknaden. Ett annat problem är viktfixeringen som drabbar kvinnor.

– Idag bantar tjejer från det de är tolv år, säger Anja Karlsson. Jag känner ingen tjej med ett normalt förhållande till mat. Det gamla folkhälsoidealet med bra mat och motion är borta. Antingen är vi magra eller överviktiga.

Anja Karlsson menar att kvinnan behöver få tillbaks sin värdighet och rätten till sin kropp och sexualitet. Det är nödvändigt för att man ska kunna kontrollera

resten av sin tillvaro.

– Det här är inget litet problem som en del vill få det till. Det handlar om unga tjejers rätt att forma sina liv och känna sig fria. Det är enormt passiviserande att hela tiden behöva tänka på sitt utseende.

Nekar till brott

Företagen som äger de fyra reklamplacerna där Anja Karlsson klistrade över H&M-affischerna kräver sammanlagt 17 000 i skadestånd. Men de vill inte specificera vad det är som har kostat så mycket pengar.

– Jag nekar inte till brott, säger Anja Karlsson. Jag vet att jag måste betala böter. Men eftersom jag lever på föräldrapeningens garantibelopp är skadeståndet en hel årsinkomst för mig. Det vill jag inte betala utan att veta vad det går till. Troligtvis vill företagen bara avskräcka andra från att måla över H&M:s reklamaffischer.

Men trots att Anja Karlsson inte ångrar sin aktion ser hon den mest som ett sätt att uppmärksamma problemet.

– I längden räcker det naturligtvis inte att klistra över H&M-affischer. Vi måste på allvar ifrågasätta om kapitalet ska få sätta ramarna för kvinnoidealet, säger hon.

"Ej könsdiskriminerande kampanj" enligt Etiska rådet

Två doktorander i statsvetenskap, Maria Carbin och Charlotte Fridolfsson, anmälde förra året H&M:s reklamkampanj för underkläder till ERK, Etiska rådet mot könsdiskriminerande reklam.

Men rådet menade att reklamen inte är könsdiskriminerande och friade H&M med motiveringen att annonsörerna måste få visa sina underkläder på levande modeller.

I en debattartikel i Aftonbladet i september är kritiserar Maria Carbin och Charlotte Fridolfsson ERK och menar att kriterierna för att reklam ska betraktas som könsdiskriminerande är flytande och otydliga.

ERK är inte heller någon oberoende granskare. Huvudmän i rådet är Sveriges reklamförbund, Annonsörföreningen, Svenska Tidningsutgivareföreningen, Reklamfilmsnämnden, TV3, TV4 och Kanal 5.

Anmälarna vänder sig emot att ERK i media framställs som någon form av konsumenthjälp när rådet i själva verket utgörs av branschens själv och inte kan förväntas fatta objektiva beslut.

ERK:s stadgar säger att reklam är könsdiskriminerande om den gör något kön till ett rent sexobjekt, om den är direkt otidsenlig eller om den på annat sätt är uppenbart könsdiskriminerande.

Maria Carbin och Charlotte Fridolfsson menar att denna formulering gör granskningen ofarlig. Att fälla reklam som är otrendig eller tafflig hotar inte branschens intressen.

Anmälarna vänder sig också mot begreppet uppenbart könsdiskriminerande.

"ERK:s kriterium att reklamen ska vara uppenbart könsdiskriminerande minskar väsentligt antalet fällningar. Det produceras hela tiden nya former av 'modern' sexism där kvinnor inte endast framställs som hemmafruar", skriver de.

"Den mesta reklamen bygger ju på dubbla budskap – kvinnor görs både till objekt, och samtidigt till 'moderna' och framgångsrika karriärkvinnor."

Maria Carbin och Charlotte Fridolfsson efterlyser en diskussion om ERK:s funktion och menar att man på allvar måste ifrågasätta om underklädesförsäljare ska få lov att använda människor i sina annonser.

JN

JENNY NYSTRÖM

jenny.nystrom@proletaren.se

Bör Nej till EU delta i EU-parlamentsvalet?

■ ■ I en debattartikel i Folkrörelsen Nej till EU:s tidning Kritiska EU-fakta väcker vice ordförande Sören Wibe tanken på att Nej till EU ska ställa upp i EU-parlamentsvalet 2004. Proletärens Lars Rothelius, mångårig medlem i Folkrörelsen är kritisk.

Det var stort, mycket stort att tillsammans med 16000 personer tåga till Götaplatsen i Göteborg 15 juni bakom kraven Sverige ut ur EU och Nej till EMU. För första gången sedan folkomröstningen stod den svenska nej-sidan åter enad.

Den största fredliga manifestationen under EU-toppmötet blev också den största Nej till EU demonstrationen någonsin i vårt land. Och var så säkra, om inte de autonoma provokatörernas och polisens våld på Göteborgs gator skrämde bort vanligt folk, så hade vi varit många, många tusen fler i det fredliga tåget på fredag kväll.

Sex och ett halv år efter inträdet i EU, efter år med floder av EU-propaganda i förhärskande media, visade vi EU-eliten som gömde sig bakom kravallstaketen på toppmötet, att Sveriges arbetare, tjänstemän och inte minst dess ungdom, är hjärtligt trötta på deras eländiga och odemokratiska union.

Faktum är att bara vid två tillfällen – svenska folkets mäktiga bojkott av EU-parlamentsvalet i september 1995 och juni 1999 – har EU-maktens män och kvinnor i Sverige fått snytingar som kan mäta sig med den 15 juni 2001.

"Dags för en politisk offensiv", skriver Sören Wibe, vice ordförande i Folkrörelsen Nej till EU i en artikel i Kritiska EU-fakta nr 71. Han tar sin utgångspunkt i det starka folkliga stödet för nej-sidan som manifesterats över hela landet under Sveriges ordförande-halvår.

*

Om nödvändigheten för det samlade EU-motståndet att ta Göteborgsdemonstrationerna som avstamp för ett kraftigt intensifierat politiskt arbete därom är vi helt överens. Däremot är jag tvivksam till Sören Wibes slutsats, att Nej till EU ska ställa upp kandidater i nästa EU-parlamentsval som hålls i juni 2004.

Den bärande tanken i Sören Wibes förslag är att de stora summor pengar som följer med mandat i EU-parlamentet skulle säkra Folkrörelsens politiska offensiv. Likaså skulle uppmärksamheten som är förknippad med en plats i EU-parlamentet omöjliggöra den medvetna marginalisering i för-

härskande massmedier som drabbat det principfasta EU-motståndet ända sedan den knappa förlusten i folkomröstningen om EU 1994. Wibe jämför med Danmark där nej-sidan är representerad med fyra mandat i Bryssel.

Som sagt, lockelsen till uppmärksamhet och god ekonomi är förställd, men frågan måste först och främst ställas politiskt.

EU-parlamentet är ett odemokratiskt icke-parlament, en illegitim demokratisk fasad på överhetens EU-projekt. Ju mer makt som samlas i Bryssel desto mindre makt i Sverige. Snacket om att det går att påverka EU via parlamentet är rent bedrägeri. Kom ihåg att Sverige har 22 av 626 parlamentsplatser.

Minns också att EU-parlamentet går i bräsch för mer federalism, driver på för att göra EU till en superstat med egen krigsmakt. Om detta kan inte minst Sören Wibe vittna. Han satt i EU-parlamentet 1995-1999 som socialdemokratisk EU-motståndare.

*

I en artikel i Ordfront Magasin 1999 berättar han att under sina år i Bryssel var han aldrig varit med om att fatta ett enda beslut som inte har gått ut på att flytta makt från nationell till överstatlig nivå. Sören Wibe skriver att "parlamentet utvecklats precis som dess grundare tänkte sig, nämligen till en verkligt betydande kraft för en federal utveckling".

Vilken skillnad jämfört med socialdemokratins ledning, som på fullt allvar alltid hävdade att genom Sveriges EU-anslutningen så skulle den nordiska modellen införas i EU. Istället har vi fått EU-modellen i de nordiska länderna: Massarbetslöshet, privatiseringar, välfärdsslakt....

Till överhetens förtvivlan har Svenska folket genomskådade detta vilket manifesterades i Göteborg och som sagt ännu tydligare av folkets massiva bojkott av EU-parlamentsvalet 1995 och 1999.

Mindre än ett år efter att Ingvar Carlsson tillsammans med Carl Bildt, intensivt uppbackade av näringslivets pengar, med nöd och näppe lyckats baxa in Sverige i EU så satt en chockad och övergiven Carlsson och begrundade folkets bojkott av EU-parlamentsvalet.

Fyra år senare upprepas histori-

Folkets bojkott av EU-parlamentsvalet lyfter fram och tydliggör hela EU-projektets illegitima karaktär. Den bristande folkliga legitimiteten torde vara den enskilt största och avgörande anledningen till att Sverige står utanför EMU.

*

Varför denna reaktion? Därför att folkets bojkott lyfter fram och tydliggör hela EU-projektets illegitima karaktär. Den bristande folkliga legitimiteten torde vara den enskilt största och avgörande anledningen till att Sverige står utanför EMU. Inga opinionssiffror i världen kan mäta sig i betydelse med folkets i val uttalade uppfattning. Här har Svenska folket varit mer än övertydligt: Vi vill inte veta av erat usla odemokratiska EU. Så skall valbojkotten uttolkas.

Detta tydliga ställningstagande måste det organiserade EU-motståndet bejaka. Allt annat vore att svika folket, att svika förtroende, att svika uppdraget att leda mot-

ståndet mot EU och EMU. Just kampen för att behålla kronan kommer att bli den verkliga kampfrågan, bli brännpunkten för EU-motståndet de närmaste åren.

Allt detta sagt med största respekt för Sören Wibe och andra principfasta EU-motståndare som ser taktiska vinster i att ställa upp i EU-parlamentsvalet 2004. Taktiska dispositioner är förvisso en del i all politisk verksamhet och det finns ett tänkbart läge då saken blir minst sagt komplicerad. Hur ska nej sidan agera vid nästa EU-parlamentsval om Göran Persson väljer att förlägga den tänkta folkomröstningen om EMU på valdagen för EU-parlamentet 2004? Huvuduppgiften då blir ju att dra folket till vallokaler för att rösta nej till EMU.

*

Till sist några ord om jämförelsen med Danmark som jag anser håller. Det är ytterst tveksamt om Folkrörelsen Nej till EU i Sverige skulle lyckas få det mandat som Sören Wibe tycks ta för givet.

Dels därför att i Danmark har nej-sidan, representerad av de två organisationerna Folkebevegelsen och Junibevegelsen, allt sedan det

1995

1999

alla första EU-parlamentsvalet 1979 fått ett massivt stöd från landets vänsterpartier som inte själva kandiderar.

Dels därför att Folkrörelsen Nej till EU helt enkelt har för få aktivister, för få aktiva lokalorganisationer och för lite pengar för att kunna bedriva en framgångsrik valkampanj 2004. Inte ens med stöd från KPML(r) och eventuella andra utomparlamentariska grupper är det troligt att antalet aktivister och tillgängliga medel räcker för slå igenom i valet. Betänk att till skillnad från Danmark så är alla grupperingar som står utanför riksdagen regelmässigt utestängda från svensk TV:s valprogram.

Erfarenheterna från kampanjen inför folkomröstningen 1994 visar att endast med den samling av nej-sidan som återuppstod i tåget från Järntorget till Götaplatsen i juni blir Nej till EU:s kandidatur i EU-parlamentsvalet trovärdig. Men vem tror att vänsterpartiet och miljöpartiet avstår från att kandidera i EU-parlamentsvalet 2004?

LARS ROTHELIUS

lars.rothelius@proletaren.se

Studieresa till lejonets kula

■ I december håller EU toppmöte i Bryssel. Samtidigt ordnar danska EU-motståndare en studiekonferens. Följ med på Folkrörelsen Nej till EU:s bussresa 11-16 december med

studiebesök och föreläsningar. Pris 1000 kronor. Begränsat antal deltagare. Anmälan snarast till Gösta Torstensson 08-771 43 79 eller med e-post till: gausta@wineasy.se

Sverige godkände beslut om transportörsansvar

EU kränker både flyktingkonvention och de mänskliga rättigheterna

När Sverige i våras skulle bli operativ medlem i Schengensamarbetet, menade Frankrike att Sverige inte lever upp till Schengenavtalet. Sverige bötfäller nämligen inte färje- eller flygbolag som tar ombord personer utan giltiga färdhandlingar utan låter dem bara betala återresan.

Regeringen tillsatte en parlamentarisk kommitté, anhörigkommittén, som skulle se över reglerna om transportörsansvar i utlänningslagen och "beakta" Sveriges åtagande genom Schengenavtalet. Regeringen understök att förslagen måste vara förenliga med Genèvekonventionen.

Det kom dock inget förslag från kommittén. De fem partierna vänsterpartiet, miljöpartiet, kristdemokraterna, centern och folkpartiet, ville inte införa böter mot flygbolag som tar med sig flyktingar utan giltiga handlingar till Sverige. Ett skärpt så kallat transportörsansvar skulle bara öppna vägen för illegala flyktingsmugglare och strider mot Genèvekonventionen som ger alla människor rätt att söka asyl i annat land, ansåg de.

Utredning tillsattes

Kommitténs ordförande Pär Axel Sahlberg höll på att storkna. Han anses att i samma ögonblick som riksdagen sade ja till Schengen så gick den också med på att införa böter för bolag som transporterar passlösa flyktingar.

Det är en sanning med modifikation. När Sverige började diskutera anslutning till Schengenav-

talet, så menade regeringen att transportörsansvar inte behövde införas, eftersom bestämmelserna i den svenska lagen skulle räcka (att transportörer kan tvingas betala återresan).

Långt efter att riksdagens majoritet sagt ja till Schengenavtalet, visade det sig att de övriga Schengenländerna inte accepterade Sveriges hållning. Saken löstes genom att regeringen hänvisade till att man just tillsatt en snabbutredning. Regeringen hade gett i uppdrag till den sittande anhörigutredningen att granska utlänningslagens bestämmelser om transportörsansvar.

Utredningen skulle senast den 31 juli presentera ett förslag till "den författningsreglering som behövs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden".

I mitten av juli stod det klart att kommittén inte klarade av uppgiften. Endast socialdemokrater och moderater var för böter. En vecka senare "befriade" regeringen kommittén från uppdraget.

Pär Axel Sahlberg tror ändå att förslaget kommer till riksdagen till slut, men inte från kommittén utan via utrikesdepartementet. Och i riksdagen finns det en majoritet för böterna.

Sverige inför böter

Hela historien är mycket anmärkningsvärd. Först för regeringen riksdagen bakom ljuset genom att hävda att något transportörsansvar inte behöver införas. Därefter tillsätter regeringen en parlamentarisk kommitté, som gör jobbet men kommer fram till "fel" slutsats, då drar man tillbaka uppdraget.

Inte nog med det. Samtidigt som anhörigkommittén utredde transportörsansvaret så förhandlade regeringen med övriga EU-länder om ett franskt förslag om ge-

EU:s regler om transportörsansvar syftar till att förhindra att personer utan tillstånd reser in i ett land. Personer i behov av skydd har sällan pass och andra resehandlingar varför reglerna riskerar att underminera rätten att söka asyl. Dessa personer tvingas därför vända sig till hänsynslösa människosmugglare för att ordna falska resehandlingar till höga kostnader och för att få hjälp att passera gränser.

mensamma bötesstraff för flygbolag, rederier och andra bolag med persontrafik för hela EU.

Sverige är det enda EU-land som i dag inte har sådana böter. I Storbritannien till exempel får flygbolagen betala 2000 pund (cirka 30000 svenska kronor) per passagerare i böter, och summorna i övriga EU-länder är av ungefär samma storlek.

Den 29 maj beslutade EU:s migrationsministrar, med Maj-Inger Klingvall som ordförande, att om

en person reser till ett EU-land utan giltiga dokument ska till exempel ett flygbolag antingen kunna dömas till maximiböter på minst 45000 kronor eller bestraffas med minimiböter på 27000 kronor. Vilken modell som används avgör medlemsländerna själva.

Före nästa års utgång måste alla EU-länder införa direktivet i sin nationella lagstiftning.

Reglerna om transportörsansvar syftar till att förhindra att personer

utan tillstånd reser in i ett land. Personer i behov av skydd har sällan pass och andra resehandlingar varför reglerna riskerar att underminera rätten att söka asyl. Dessa personer tvingas därför vända sig till hänsynslösa människosmugglare för att ordna falska resehandlingar till höga kostnader och för att få hjälp att passera gränser. Som media regelbundet rapporterar sker detta ofta med stor risk för livet.

Myndighetsansvar

Transportörsansvaret har vidare den konsekvensen att bolagen tvingas ta på sig ett myndighetsansvar. För att undvika böter måste bolagen, ofta på diskriminerande grunder, välja ut vilka som får, och inte får, gå ombord.

Flygbolaget British Airways hävdade, i sin kommentar till det franska förslaget, att transportörsansvaret tvingar flygbolagen att agera diskriminerande då svårigheten att identifiera falska resehandlingar gör att de avgör passagerarnas "rätt" att gå ombord enbart utifrån passagerarnas utseende.

Att införa böter för till exempel flygbolag som transporterar personer utan korrekta resehandlingar, eller utan resehandlingar överhuvudtaget, in till EU strider mot såväl FN:s flyktingkonvention som FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna.

Sveriges regering kunde faktiskt ha stoppat beslutet eftersom det krävdes enhällighet.

EU arbetar fram gemensam flyktingpolitik

EU-kommissionen i Bryssel har presenterat ett förslag till ett generösare flyktingbegrepp när medlemsländerna ska fatta beslut om en gemensam minimistandard för vem som ska få flyktingstatus i unionen.

Direktivförslaget innebär att en asylsökande som känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av tillhörighet i en "särskild samhällsgrupp" ska ha rätt till flyktingstatus. Med samhällsgrupp menar kommissionen bland annat kön, sexuell läggning, ålder, familjetillhörighet eller någon annan gruppstillhörighet som är grundläggande för individens identitet eller samvete, exempel-

vis "medlemskap i en fackförening eller förespråkande av mänskliga rättigheter".

Den svenska utlänningslagen ger bara ett svagare skydd som "skyddsbehövande i övrigt" till den som riskerar förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning – en lagparagraf som dessutom tillämpas ytterst sällan.

Flera medlemsländer, bland annat Frankrike och Storbritannien, medger inte att någon annan aktör än stater kan göra sig skyldig till förföljelse. Men EU-kommissionen vill vidga asylskyddet genom sitt medgivande att det också kan finnas icke-statliga förföljare.

Flyktingstatus inom EU ska också, enligt kommissionens för-

EU:s asylregler har gjort det svårare för flyktingar.

slag, medföra fler rättigheter än idag. Bland annat rätten till bidrag för familjeåterförening. Om kommissionen får som den vill ska den som får flyktingstatus ha fler rättigheter än den som i dag får stanna i Sverige av humanitära skäl eller som "skyddsbehövande i övrigt".

EU-parlamentet antog nyligen ett yttrande över EU-kommissionens förslag. Parlamentarikerna vill jämfört med kommissionen ha en något generösare inriktning och en starkare tonvikt på flyktingars rättigheter. De vill med sina många ändringsförslag exempelvis skarpare markera att flyktingar inte får sändas tillbaka till områden där de riske-

rar att förföljas. De vill skriva in att kvinnliga asylsökande uttryckligen ska informeras om att de har rätt att kräva kvinnliga tolkar och handläggare under hela asylproceduren och att minderåriga asylsökande aldrig någonsin får hållas inlåsta enbart på grund av att de rest in olagligt i ett EU-land.

EU-parlamentet är dock i denna fråga enbart rådgivande.

Det är EU-ländernas justitie- och migrationsministrar som beslutar om asylregler. Sannolikheten är stor att ministerrådet kommer att se till kommissionens direktivförslag urholkas innan det blir gällande EU-lag.

EU:s strävan efter gemensamma asylregler har hittills mest lett till högre murar. Och i flera medlemsländer finns det krav på än hårdare restriktioner.

I måndags överlämnade USA:s regering ett brev till FN:s Säkerhetsråd i vilket världssamfundet informerades om att USA:s "långvariga, omfattande och skoningslösa" (George W Bush egna sammanfattande ord) jakt på terrorister kan komma att omfatta fler nationer än Afghanistan!

Det är så det går till.
USA "informerar" FN och Säkerhetsrådet vad som är att vänta.

I bästa fall.
I andra fall, som när Clinton och NATO anföll Jugoslavien för ett par år sedan, fick FN:s generalsekreterare Kofi Annan reda på det genom att titta på CNN.

Sedan heter det att "hela världssamfundet" står bakom.

Nu har B-52-ornas bombmattor släppts ner över Afghanistans plågade folk och Tomahawkmisiler har slagit ned i städer som Kabul, Kandahar och Jalalabad under flera skräckdygn.

USA:s försvarsminister Donald Rumsfeld säger nu öppet att USA:s mål är att störta talibanregimen och ersätta den med en som inte "stöder terrorismen".

Liknande tongångar kom från EU:s utrikesministrars möte i Luxemburg för ett par dagar sedan: Talibanregimen bör bytas ut. Anna Lindh utvecklade det hela: "Afghanistans folk måste söka ett alternativ, kanske skall FN ta över det politiska ansvaret under ett övergångsskede..."

Har hon och Göran Perssons regering fullständigt tappat all sans och balans?

Här skall regimer som misshagar USA och EU avsättas, störtas och bytas ut! Här skall krig startas mot nationer som påstås "skydda och understödja terrorismen i världen"!

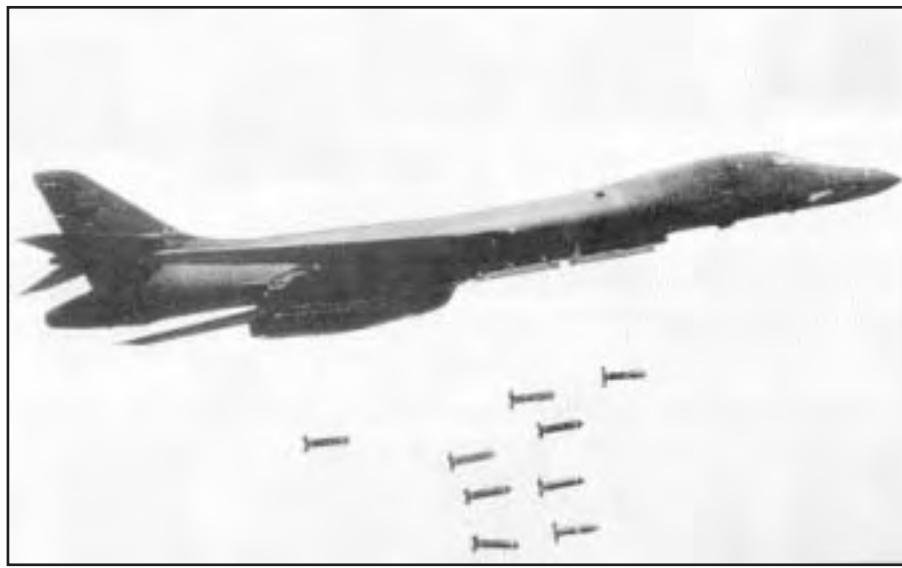
Man frågar inte ens efter oomtvistliga bevis, som måste vara det första självklara steget, innan en regering anklagas!

Jag har några små funderingar och frågor apropå alla de självklara, självsäkra experter och kommentatorer som dessa dagar befolkar TV-studios och radiokanaler.

1. Det fanns enligt UNHCR mellan två och tre miljoner afghanska flyktingar, främst i Iran och Pakistan, redan före

av *Teddy-John Frank*,
internationell sekreterare i KPML(r)
UTRIKESKRÖNIKAN Tel. 031-245172

Vad är det USA bombar? Jo, man bombar den fattigaste befolkningen i världens fattigaste land. USA:s attack har tvingat miljontals afghaner på flykt.

terrorattacken mot USA 11 september. Nu talas om ytterligare minst lika många som söker sig undan USA:s bomber. I årtal har dessutom minst en miljon fattiga i Afghanistan varit beroende av matleveranser från olika internationella humanitära hjälporganisationer.

Det är på USA:s begäran som gränsen mellan Pakistan och Afghanistan är spär rad sedan flera veckor, vilket praktiskt omöjliggjort nya mattransporter. Och med kriget är det totalstopp.
Måste vi inte kräva att Göran Persson och Anna Lindh för svenska folket förklarar hur detta ingår i kampen mot terrorismen och inte i själva verket utgör ett terroristangrepp som är tio, nej hundra gånger värre än det som riktades mot WTC och Pentagon? Ätminstone om man anser att ett afghanskt liv är värt precis lika mycket som ett amerikanskt.
Ni säger ju att ni "utgår ifrån" att USA följer FN-stadgan och folkrättens principer. Hur kan ni utgå från det? Enbart detta USA-krav på stängning av gränsen är ett flagrant brott mot mänskliga rättigheter.

Vad vill USA egentligen?

2. Titta på en karta över Afghanistan. Vad är det som saknas? Jo bland annat järnväg. Det finns ingen järnväg i landet. Spårren slutar vid gränserna. Det säger en hel del om hur litet utvecklad infrastrukturen är i detta land, att kolonialmakterna på 1800-talet och 1900-talets början inte fann det lönsamt nog att anlägga dessa industrisamhällets viktigaste transportmedel.

Vad är det USA bombar?
Gamla sovjetiskbyggda flygfält, från vilka det ändå inte lyfter några jakt- eller attackplan, eftersom talibanregimen inte har några? Vattenbrunnar? Åsne stiggar?
Vad är det USA bombar?
Det talas om militärbaser och träningsläger. Men är förstörandet av tält och rostiga luftvärnskanoner verkligen värda de tio miljoner som varje kryssningsmissil lär kosta?

Vad är det USA bombar?
Det är den fattigaste befolkningen i världens fattigaste land. USA vill sprida skräcken. Man är nog inte ens i första hand ute efter att döda så många civila. De som dör, gör det

Vad är det USA bombar?
Det är den fattigaste befolkningen i världens fattigaste land. USA vill sprida skräcken. Man är nog inte ens i första hand ute efter att döda så många civila. De som dör, gör det

Vad är det USA bombar?
Det är den fattigaste befolkningen i världens fattigaste land. USA vill sprida skräcken. Man är nog inte ens i första hand ute efter att döda så många civila. De som dör, gör det

"av misstag". Dom är ju collateral damages, sidoförluster, ett begrepp vi hört förut.

Nej det är skräcken som skall bombas in.

Nu undrar jag: är inte det terrorism?
3. Hur är den mänskliga skapt som kan fundera ut en taktik, där bomber och död blandas med matpaket under devisen "USA älskar det afghanska folket"? Och som uppenbarligen tror att 37000 sådana matpaket kan åstadkomma lika många USA-vänner bland de överlevande?

Skall USA ersätta talibanregimen med den sk Nordalliansen, förstärkt med den 86-årige kungen som samlade symbol?

Hur ofattbart det än må vara, så verkar det så. "Vi måste räkna med att få en del otrevliga vänner", sa USA:s vicepresident Dick Cheney apropå detta i helgen.

Otrevliga vänner är väl ett understatement. Knarkhandlare, smuggelkungar, kidnappare, mördare och allmänna stråtrövare är bara några av epiteterna på den brokiga skara som utgör Nordalliansen. Det lär finnas runt hundra olika fraktioner, klaner, grupper som samlats i den.

Inte till följd av ett politiskt program eller gemensam ambition att bygga ett nytt Afghanistan. Nej, blott av nödtvång och för att finna formuler för hur smuggelhandeln, opiumodlandet, utpressandet, kvinnoförtrycket, mutaffärerna skall kunna fortlöpa utan alltför många interna konflikter.

En rapport från FN konstaterade förra året att talibanregimen åstadkommit åtminstone en god sak under sina år vid makten.

Afghanistan svarade 1995 för över 80 procent av all opiumexport till Europa och Nordamerika – som profitabel inkomstkälla för just de herrar som utgör ledningen i den nu omhuldade Nordalliansen (Hekmatyar, Dostam, den nyligen mördade Massoud, Rabbani osv). Genom talibanernas förbud mot opiumproduktion och deras åtgärder – bla bränning av vallmofält, hårda straff för den som bröt mot förbudet – nedbringades produktionen i talibankontrollerade delar av landet med över 70 procent mellan 1996 och 2000.

Det gör inte talibanregimens fundamentalistiska mörkersyn på de flesta av livets områden mindre härresande. Men det säger en hel del, att det är om möjligt än mer härresande krafter som USA och Västvärlden nu vill ersätta talibanregimen med.

■ Mer om USA:s krig kan du läsa i Ledaren samt på sidorna 13-17.

■ Citat kring aktuella frågor i den internationella politiken från kommunist- och arbetarpartier och tidningar. För urvalet ansvarar KPML(r):s internationella utskott.

■ (Nr 6, 2001) "Efter 22 år vid makten har den iranska islamska republiken inte inneburit någonting annat än fattigdom, hunger och misär för arbetarklassens män och kvinnor.

Den islamska republiken har nu fastställt minimilöner för arbetare, i enlighet med Världsbankens och IMF:s råd, under beteckningen 'ekonomisk reglering' till 57.000 toumaan per månad. Det är mindre än tre dollar per dag. Och det i ett läge när ett kilo kött kostar 2.200 toumaan, ost 1.300 toumaan och frukt 300 toumaan.

En arbetare har inte råd att förse sin familj med kött, och den vet snart inte vad frukt smakar. De tvingas dessutom bo i ruckel, eftersom en arbetare inte har råd att betala 100.000 toumaan i månaden för en tvårumslägenhet.

Fattigdom stryker de arbetande männen och kvinnorna i Iran. Det är resultatet av den islamska republiken: fattigdom, förrtryck, vidskepelse."

Bulletin från Irans Arbetarparti

■ (Oktober 2001) Motståndet mot och tveksamheten till ett tjeckiskt medlemskap i EU växer, inte minst sedan tyskt kapital i snabb takt marscherat in i tjeckisk industri och produktion.

Den tjeckiska historien bär också vittnesbörd om vilka hot den starke grannen i väst kan föra med sig mot frihet och nationell självbestämmande.

Teckningen som vi lånat ur Postmark Prague illustrerar just dessa farhågor och behöver inga ytterligare förklaringar.

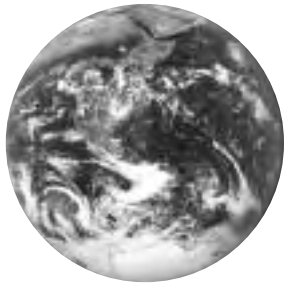
Engelskspråkig tidskrift, närliggande Tjeckiens kommunistparti, KČSM

■ (Oktober-november 2001) "Att hävda att arbetarna är förbrukningsvaror i jakten på profiter är inte en anklagelse utan helt enkelt att slå fast fakta. Detta är ett världsomspännande fenomen, inte enbart ett brittiskt, och under global kapitalism kommer det att bli värre. När världens två största ekonomier, USA:s och Japans, är i kris och dessutom Tyskland, Storbritannien och Frankrike befinner sig i stora bekymmer så garanterar privatföretagsamhetens 'kniven-på-strupen-karaktär' än värre tider framöver för arbetarna och deras familjer i G8-länderna liksom för arbetare och deras familjer i alla 'utvecklade' länder.

Samtidigt som vissa läkemedelsbolags profiter överträffar utvecklingsländernas nationalinkomster och 17 afrikanska länder hotas av svältkatastrof, har WTO beslutat att på dess nästkommande toppmöte – som skall äga rum i Qatar i november – skall antalet observatörer från USA:s och Europas bolagslobbyister överstiga antalet organisationer från tredje världen. Qatar var det enda landet berett att vara värd för detta möte (vem vet vilka påtryckningar som låg bakom?)."

Organ för Socialist Labour Party (SLP), Storbritannien

Ny ledare för PFLP

■ Folkfronten för Palestinas befrielse (PFLP) har valt ny generalsekreterare efter det att sionisterna mördade Abu Ali Mustafa för drygt en månad sedan.

Till ny generalsekreterare har utsetts Ahmad Saladat, född 1953 i byn Al-Beireh nära Ramallah. Saladat har arbetat inom PFLP sedan 1969. Samtidigt utsågs Abdil Rahim Mallouh till vice generalsekreterare.

Syrien med i Säkerhetsrådet

■ Bland de nya medlemsnationerna i FN:s Säkerhetsråd från årskiftet återfinns bl a Syrien. Syrien fick 160 av avgivna 177 röster. Nya är också Guinea, Kamerun, Mexico och Bulgarien.

Förutom de fem permanenta medlemmarna i Säkerhetsrådet – USA, Frankrike, Storbritannien, Ryssland och Kina – utser Generalförsamlingen varje år fem nya, som ersätter fem andra som suttit där i två år. Sammantaget har Säkerhetsrådet femton medlemmar, vilka dessutom utses efter en bestämd geografisk representation så att alla världsdelar och regioner är representerade.

Terrordåd och terrordåd

Belgrad 1999

New York 2001

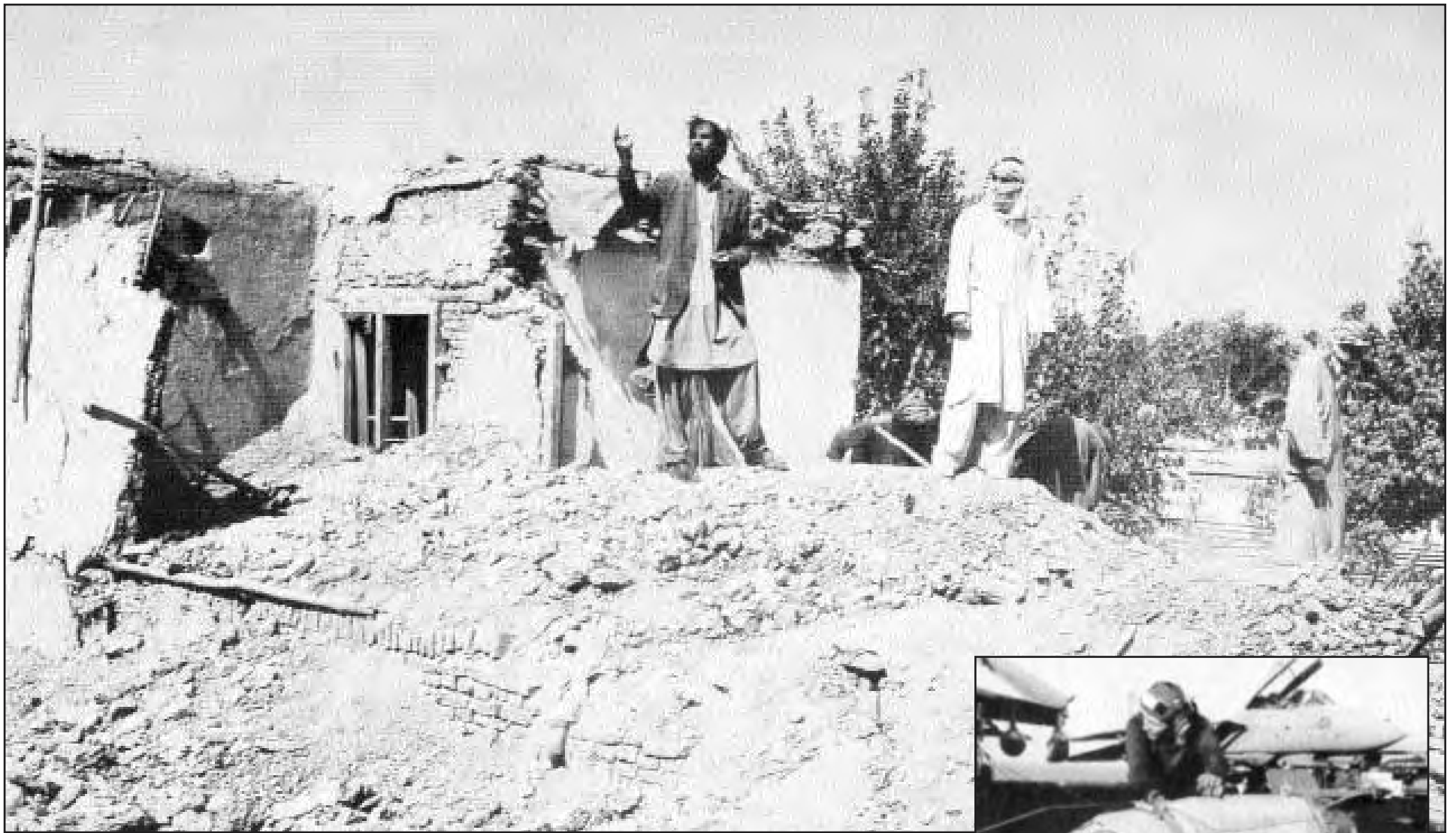
Kampanjerbjudande:

100 kr billigare för helårsprenumeration!

För endast 350 kronor får Du Proletären hem i brevlådan varje vecka under ett helt år.

Ring 031-14 26 34 och beställ Din prenumeration.

■ Bilderna är sammanställda av tidningen Solidaire, som ges ut av Belgiska Arbetarpartiet.

USA har startat ett krig mot världens fattigaste land Afghanistan, därför att terroristattacken i USA för en månad sedan öppnade möjligheten för en imperialistisk framstöt. Det är ett erövringskrig som supermakten USA och dess vasaller för i den nya världsordningens namn. De som drabbas när bomberna faller är det afghanska folket. Ovan syns sönderbombade bostadshus i huvudstaden Kabul. Är det sådant som USA:s missiler syftar till att förstöra i "kampen mot terrorismen"?

Erövringskriget har inletts

Så fick USA sitt nya krig till sist! Det är nödvändigt att först som sist slå fast: Detta är inte jakten på en enskild fanatisk terrorist eller ens en grupp terrorister.

Terroristgrupper kan visserligen förorsaka oskyldiga människors död och lidande för tusentals andra, men de utgör inte och kan inte någonsin utgöra ett reellt hot mot den politiska ordningen i världen.

Terrorister kan skapa djup sorg, vrede, tillfälligt lamslå viss verksamhet. Men de hotar aldrig på djupet den politiska fiende de påstår sig bekämpa med de yttersta av medel. Istället ger de reaktionen, makten argument för att handla och stärka sin ställning.

Kampen mot utsugning och förtryck, den orättfärdiga fördelningen av jordens resurser försvåras och riskerar till och med att försvagas.

"Är ni inte med oss så är ni på terroristernas sida och då får ni ta konsekvenserna", säger George W Bush och regeringarna i hela västvärlden applåderar.

Regeringarna i tredje världens länder ställer likaså in sig i leden. Vem vågar protestera? Vem vill bli stämplad som terrorist sympatisör? Vem vågar riskera att få

USA:s tomahawmissiler avfyra mot sina huvudstäder?

USA och Storbritannien har startat ett krig mot världens fattigaste land Afghanistan, därför att terroristattacken i USA för en månad sedan öppnat möjligheten för en imperialistisk framstöt. Ett tillfälle som man inte vill försitta.

Det tog några veckor att ladda upp för detta nya erövringskrig. För erövringskrig är det, i den form som supermakten USA och dess vasaller driver politiken i den nya världsordningens namn.

Nyckeln till regionen

Afghanistan är inte så mycket ett mål i sig som det faktum att det utgör en nyckel till hela den centralasiatiska regionen. Redan nu har USA-imperialismen kunnat placera ut sina militära styrkor i flera av de muslimska republikerna norr om Afghanistan.

USA har fått en vacklande och opålitlig generalsjunta i grannlandet Pakistan att ställa in sig i ledet bakom USA. Men det har skett till priset av en omfattande regeringsombildning, där tidigare kuppkollegor till general Musharaff – bla den inflytelserike chefen för säkerhetstjänsten ISI – sparkats. Vad kommer USA:s politiska närvaro och inflytande i Pakistan att innebära för framtiden? I Kashmir? I motsättningarna mellan Pa-

listan och Indien? Det är, inom parentes, inte säkert att det blir USA som på sikt kommer att dra det längsta strået i den pågående omgrupperingen.

Enligt New York Times krävde USA för flera veckor sedan att Pakistan skulle spärra gränserna mot Afghanistan. Därmed stoppades bla de matkonvojer som UNHCR, UNICEF, FAO, Röda Korset mfl i årtal svarat för och som är livsnödvändiga för miljontals utarmade afghaner. Frågan måste ställas om också detta är led i "kampen mot terrorismen"?

Talibanregimen är det näraliggande, direkta målet. Ett förhållande som vore politiskt otänkbara för bara en månad sedan. Men det som för en vecka sedan endast sades bakom stängda dörrar, sägs nu öppet och högt.

Talibanregimen skall störtas, förklarade USA:s försvarsminister Donald Rumsfeld häromdagen som en självklarhet. Samma sak sade EU:s utrikesministrar på sitt möte i Luxemburg i måndags.

Och USA låter FN:s Säkerhetsråd få reda på att jakten på terrorister kan komma att utvidgas till "flera nationer".

Lägg märke till detta: USA "informerar" världssamfundet om

Vänd!

Röster om USA:s krig

Jan Myrdal, skriftställare

– USA:s anfall mot Afghanistan är inte bara ett brott, det är en dumhet. USA har nu försatt sig i en situation som blir svår att trassla sig ur.

– Konflikten handlar egentligen inte om talibanerna eller om hur kvinnorna behandlas i Afghanistan. Det är bara falska argument. USA:s anfall handlar som vanligt om spelet om Centralasien och om oljan.

– Även om USA har stöd av Norra alliansen nu så kommer de att vända sig mot USA när de väl kommer till makten, precis som talibanerna gjorde.

– Även Göran Persson och den svenska regeringen betar sig fäaktigt när de så reservationslöst ställer sig bakom USA:s anfall. Även om de är falska och reaktionära så hade de gjort klokt i att hålla sig lite neutrala inför USA:s politik. Det var så vi har undvikit krig tidigare.

– Den senaste tidens händelser kommer också att förändra det inrikespolitiska läget i USA och Europa. Vi kommer få kraftfulla lagar mot terrorism

som kommer att kväva fredsspositionen.

– Naturligtvis kommer USA:s anfall också att innebära stort lidande för den afghanska befolkningen. Det är ett underbart land och ett underbart folk. Talibanerna har endast makten just på grund av imperialistländernas krig i Afghanistan.

• **Stoppa USA:s krig!** • **Stoppa USA:s krig!** • **Stoppa USA:s krig!**

Erövringskrig...

(forts fr föreg sid)

vad som är att vänta. Det tog exakt 24 timmar efter det att bomberna började falla över Afghanistan, innan planer på krigets utvidgning offentliggjordes.

Det är supermaktens världsordning.

Nu skall talibanerna – som en gång USA understödde och uppmuntrade att komma till makten – störtas. Vem står näst på tur? Är det hos Saddam Hussein och i Irak som terroristjakten skall fortsätta inom kort?

Så länge bin Ladin är på fri fot så kan han utnyttjas som en fantom som jagas runtomkring i världen.

USA-imperialismen har en presenterat en lång lista på nationer och regimer som stämplas som "skurkstat" och vars politiska ledarskap går på tvärs med USA:s maktintressen.

Vad hindrar USA att påstå att bin Ladin och hans Al Queida-nätverk finns i den ena efter den andra av dessa länder.

Persson litat på USA

Några bevis anses ju inte av västvärldens regeringar vara nödvändiga. "Jag har ingen anledning att misstro president Bush och de uppgifter vi fått från USA", upprepar Göran Persson vid varje intervju-tillfälle. Och så lägger han till en brasklapp om att han "utgår från" att USA följer FN-stadgan och folkrätten.

Hur kan han utgå från det? Talar inte all historisk erfarenhet i exakt motsatt riktning? Att USA:s vederläggning och hämnd alltid struntar i all internationell lagstiftning, folkrätt och ingångna internationella avtal och konventioner?

Att misstro USA-administrationsens påståenden till dess att den framlägger bevis som är ovedersägliga, det är precis vad som krävs!

I Vietnam var USA:s "bevis", det sk Tonkinintermezzot hösten

USA:s bomber skördar sina offer. Nationen mot måndag miste den 16-årige glassförsäljaren Assadullah i staden Jalalabad sin vänstra fot samt tre fingrar på sin högra hand.

1964, som motiverade bombningarna av Nordvietnam, rena lögnerna från Pentagon och Vita Huset. I Irak var "bevisen" om de irakiska soldaternas barbari, bla hur de ryckte spädbarn ur kuvöserna, fabricerade av den amerikanske PR-firman Hill & Knowlton. I Kosovo var "bevisen" på 100 000 mördade albaner lögnerna. Precis som Jamie Sheas dagliga propagandaställning till västvärldens press under USA/NATO-kriget. Och Clintonadministratio-

nens "bevis" mot Sudan och Afghanistan 1998, vilket ledde till bombningar av dessa fattiga länder, var likaså fullständigt falska.

Motstånd mot USA

Frågan är om inte propagandaspelet denna gång riskerar att slå tillbaka. USA:s sk "världsomfattande allians" mot terrorismen må vara en sak. Men det faktum att en majoritet av världens regeringar och regimer säger sig stödja den kampen är inte detsamma som att de accepterar USA:s och Storbritanniens direkt militära erövringskrig. Inte ens mot talibanerna i Afghanistan.

Till och med trogna USA-vänliga regimer som Egypten och Saudi-Arabien har gjort det helt klart, att man är med i alliansen för kamp mot terrorismen, men inte för krig mot Afghanistan och dess regim.

Det är inte enbart bland talibanhängare i östra Pakistan som omfattande och våldsamma demonstrationer mot USA:s krig redan ägt rum. Delar av den pakistanska armén sägs redan vara i ett ansträngt tillstånd pga av politiska spänningar. I Indonesien är det likaså växande protester.

Och kanske är det faktum att Yassir Arafats palestinska polis i måndags för första gången sköt mot och dödade två palestinier i en anti-USA demonstration i Gaza en händelse som kan få mycket stora konsekvenser för framtiden. Ett palestinskt ledarskap som tror att uppslutning kring USA:s krig är det taktiskt rätta steget, kan visa sig göra ett ödesdigert misstag.

Då kan Palestinafrågan återigen komma att visa sig vara det centrum kring vilket andra konflikter, även i detta sammanhang, kretsar.

TEDDY-JOHN FRANK
teddy.frank@kpmr.o.se

Afganistan – hårt p

Afganistans historia kan nästan av krig och försök från olika makter och härskare att dominera landet, alltifrån den makedonske/persiske kungen Alexander den store på 300-talet f. kr över mongolerna Djingis Khan, Timur Lenk, Babur och andra under 1200-1700-talen. Med hjälp av perserna, som hade samma islamska religion, lyckades afghanerna tränga ut mongolerna, och den afghanska nationen räknar sitt ursprung från 1747, då en hög militär grundade den kungadynasti som satt kvar vid makten ända till 1978.

Genom sin natur som gör kommunikation mellan landets olika delar svåra, har det aldrig gått att upprätthålla en sammanhållen statsmakt utifrån huvudstaden Kabul. Lokala byar och stamsamhällen med starkt feodal prägel, religiös vidskepelse, kvinnoförtryck samt ekonomisk och utbildningsmässig efterblivenhet karakteriserar fortfarande den landsbygd där 85 procent av afghanerna fortfarande bor.

Under 1800-talet och början av 1900-talet försökte Storbritannien gång på gång erövra Afghanistan för att inordna det i sitt kolonial imperium, men varje gång slogs de tillbaka av afghanerna.

1933 kom kung Mohammad Zahir Shah (shah=kung) till makten (den man som nu åter plockats fram för att utgöra att slags "enande kraft" och ersätta talibanregimen).

1953 gjorde kung Zahir sin kusin Mohammad Daun Khan till premiärminister. Denne vände sig till USA med en begäran om utvecklingshjälp, bland annat i syfte att balansera den relativt stora hjälp som landet sedan länge fått från Sovjetunionen. Det blev nobben från USA, och i stället ökade det sovjetiska inflytandet. Tusentals unga afghaner – män – däribland inte minst officerare, skickades till Sovjetunionen för att studera. Och många av dem tog intryck av vad de såg av det socialistiska bygget, tankar som de förde med sig, när de återvände till sitt land.

1964 tvingade kung Zahir premiärministern Daun Khan att avgå.

1965 bildades det marxistiska Afghanistan's Folkdemokratiska Parti (ofta i massmedia förkortat PDPA efter den engelska benämningen People's Democratic Party of Afghanistan).

1973 genomförde Daun tillsammans med en grupp officerare en statskupp, avsatte Zahir, som gick i landsflykt, och utropade sig själv till statschef, först som kung i kraft av sitt familjesprung, men inom kort med presidents titel. Efter en tid kom han emellertid i konflikt med de sovjetutbildade officerare som fört honom till makten, och 1978 lät han fängsla en grupp ledare för PDPA. Officerarna revolterade ("aprilrevolutionen") och utplånade såväl Daun som stora delar av den kungliga släkten.

Den nya socialistiska regimen,

ett revolutionsråd, under Nur Mohammad Taraki, utarbetade en femårsplan med mycket långtgående ekonomiska och sociala reformer:

- En jordreform, som skulle bryta den feudala överklassens makt och ge de jordlösa bönderna egen jord (ungefär fem procent av jordägarna ägde över hälften av den odlingsbara jorden) och i samband med det en modernisering och effektivisering av jordbruket som var efterblivet och ofta inte förmådde försörja befolkningen;

- förbud mot ocker, varvid bortemot 10 miljoner bönder befriades från de skulder de hade till de lokala makthavarna;

- fastställande i lag av kvinnors lika rättigheter med män;

- alfabetiseringskampanj för att göra slut på den 90-procentiga analfabetismen;

- utbyggnad av sjuk- och hälsovård.

Bakom det radikala reformprogrammet stod städernas medelklass och landets officerare, vilka till stora delar hade utbildats i Sovjetunionen. Men 85 procent av afghanerna levde på landsbygden, och där stötte moderniseringsplanerna på hårt motstånd. I första hand kom oppositionen från de feudala jordägarna som såg sin ekonomiska och politiska (i alla fall lokalt) ställning helt underminerad. Men de hade två argument för att få med sig även de fattiga, jordlösa och skuldtyngda bönderna.

Det ena var att den nya regimen i Kabul bestod av kommunister, gudlösa ateister, som det var varje troende muslims plikt att bekämpa.

Det andra var att vädja till männens efterblivna och reaktionära förhållande till kvinnorna, vilka enligt reformprogrammet skulle få samma rättigheter som män, och inte minst också skulle få gå i skolan.

Det kom till våldsamma motsättningar, när revolutionärerna skulle omsätta programmet i verkligheten. Många av dem mördades och själva grep de också till våld för att bryta reaktionärernas motstånd.

Men motståndet mot det radikala reformprogrammet kom också från militärdiktaturen i Pakistan, som försåg den afghanska oppositionen med vapen, och som från pakistanskt territorium utförde attacker in i Afghanistan. Pakistan fick i detta värv stöd från såväl USA och Storbritannien som Kina, som i den afghanska utvecklingen såg Sovjetunionen vidga sin "sfär".

För USA blev detta bekymmer akut, när man 1979, med störet av shahen av Iran förlorade sin viktigaste stödjepunkt i området.

Förutom dessa svårigheter hade den afghanska regimen etniska och andra motsättningar att tampas med, motsättningar som fanns inom revolutionsrådet självt

1979, i september, störtades och mördades genom en statskupp Taraki av Hafizullah Amin, vars politik måste beskrivas som både äventyrlig och oer-

Röster om USA:s krig

Eva-Britt Svensson, riksstyrelsen Folkrorelsen Nej till EU

– Terrorattacken mot World Trade Center i New York var resultatet av USA:s politik gentemot tredje världen. Anfallet mot Afghanistan kommer bara att ge ytterligare grogrund för terrorism.

– Man tar ifrån människorna allt de har. De har ingen framtid att förlora och därför kan man till exempel genomföra självmordsbombningar. Därför är det också falskt när staterna i väst går ut och säger att det här kriget en gång för alla ska stoppa terrorismen.

– Det är också upprörande att ingen pratar om att USA:s agerande runt om i världen är statsterrorism.

– Anfallet mot Afghanistan kommer innebära att ett redan hårt drabbat folk får lida ännu mer. Självklart går det inte att undvika att civila dödas. Och hur kommer landet att se ut efteråt när man redan nu har försörjningsproblem?

– Jag tycker att det borde finnas krafter i USA som proteste-

rar mot landets agerande. Fler och fler börjar inse konsekvenserna av den orättvisa världsordningen där USA dikterar hur allt ska vara.

– Jag tycker också att fler starter borde stå upp för rättvisan. Idag faller Sverige in i stormaktspolitiken medan vi tidigare hade en egen uppfattning. Vi har haft en tradition av att ställa oss på de svagas sida men nu stöder vi bara makten.

• **Stoppa USA:s krig!**

• **Stoppa USA:s krig!**

• **Stoppa USA:s krig!**

• **Stoppa USA:s krig!**

rt prövat av krig och imperialistisk inblandning

hört provokativ gentemot de klasser och befolkningsskikt, som man måste vinna för att reformprogrammet skulle ha någon chans att förverkligas.

Hans politik spelade oppositionen, både den inhemska och den USA-stödda från Pakistan, i händerna. Det blev nödvändigt för Afghaniska Folkdemokratiska Partiet och att avlägsna honom och fraktionen kring honom, vilket också skedde i december samma år. I hans ställe kom Babrak Karmal.

Situationen för revolutionen var nu mycket kritisk, och revolutionsrådet såg sig ingen annan råd – pressad som man var inte minst av de utländska (USA-Pakistan) attackerna – att kalla in militär hjälp från Sovjetunionen.

1979, 27 december, landade de första reguljära sovjetiska förbanden i Afghanistan, och därmed inleddes det som kommit att kallas Afghanistankriget eller "den sovjetiska ockupationen".

Oavsett vad man tycker om det förnuftiga eller ens det rättmätiga i det sovjetiska ingripandet lär det inte folkrättsligt gå att kalla det för "ockupation". Fanns det inte en regering i Afghanistan? Fanns det mer än en regering? Hade inte den enda existerande regeringen bitt Sovjetunionen att ingripa?

Det skall inte förnekas att Sovjetunionen hade ett eget intresse av en social, självständig utveckling i Afghanistan.

För det första var landet nu ett mål för USA, som ville skaffa sig en ny stödpunkt i sin militära inringning av Sovjetunionen.

För det andra var motståndet mot det progressiva reformprogrammet präglad av muslimsk fundamentalism, och Sovjetunionen hade på sin sida av den gemensamma gränsen stora grupper av muslimsk befolkning, som man inte ville skulle påverkas i samma fundamentalistiska, reaktionära riktning. Det bästa botemedlet mot det var en progressiv utveckling med sociala och ekonomiska reformer i Afghanistan, vilket skulle slå undan benen på fundamentalisterna.

Men motståndet var starkare än man bedömt framför allt beroende på inblandningen utifrån. Kanske kan det också antas att själva förekomsten av sovjetiska, det vill säga utländska, trupper (över 100000 man) i landet gjorde det möjligt för de reaktionära krafterna att mobilisera ett nationellt motiverat motstånd.

1986 fick Babrak Karmal flytta på sig till förmån Mohammad Najibollah. Kriget blev alltmer omöjligt för den afghanska regimen.

1988, 14 april, undertecknade USA, Pakistan, Afghanistan och Sovjetunionen i Genève ett avtal om sovjetiskt trupp-tillbakadragande. Detta inleddes den 15 maj samma år och var avslutat den 15 februari 1989.

USA:s stöd till varje som helst motstånd mot regimen i Kabul och mot de sovjetiska trupperna ökade efterhand lavinartat och handlade när kriget tog slut om ca tre miljarder dollar, i dagens penningvärde över 30 miljarder svenska kronor.

Afghanistans historia kantas av krig och försök från olika makter och härskare att dominera landet. Landet har alltid varit viktigt för inflytandet i Centralasien. Osama Bin Ladin, mannen som nu utpekats som USA:s störste fiende och sägs vara upphovet till det pågående kriget, är en av många som fått frikostigt stöd av USA via CIA. Precis som det under 1980-talet, då kampen fördes mot Afghanistans sovjetvänliga regim, syftar USA:s nuvarande krig till att installera en västvänlig lydregim i Kabul.

Detta inbegriper inte stödet till den pakistanska militärdiktaturen, som i sin tur stödde rebellererna, och inte heller stödet från Storbritannien och Kina.

Bland dem som tog emot det generösa dollarflödet från USA befann sig även Osama bin Ladin, son till en saudiarabisk miljardär och nära vän till den saudiska kungafamiljen, och själv redan som tonåring arvtagare till dollar i multimiljonklassen. Till inte oväsentlig del är den muslimskt fundamentalistiske terroristen bin Ladin, som USA nu säger sig bomba efter i Afghanistan, en skapelse av CIA!

De sju viktigaste grupperna av det brokiga följet av de muslimskt-feodala rebellererna, bildade i Pakistan en så kallade interimregering, som avböjde varje kontakt med Afghanistans regering.

1992 fick Najibullah lämna makten ifrån sig till rebelleddaren Rabbani i spetsen för en koalition av olika rebellstyrkor, som bildade en svag och inom sig mycket oenig regering. Denna nya regering avbröt alla sociala program som den gamla regimen försökt och utvecklingen hän mot en islamisering av fundamentalistisk typ blev allt tydligare: kvinnor

tvingades återigen bära slöja och förhindrades röra sig utanför hemets väggar, alkoholförsäljning förbjöds etc.

En av rebelleddarna, Gulbuddin Hekmatyar, startade ett uppror mot den nya regeringen, och strider fortgick mellan olika fraktioner och feodalherrar runt om i landet, som de facto kom att uppdelas i olika oberoende zoner.

1994 dök en ny och kraftfull militär kraft upp, de fundamentalistiska talibanerna, som hade rekryterats framför allt i de afghanska flyktinglägren i Pakistan.

1996 slog Hekmatyar och Rabbani sina påsar ihop för att bättre kunna stå emot talibanerna. I september detta år intog emellertid talibanerna Kabul, utropade sig till statsledning och införde islamsk lag i de två tredjedelar av landet som de kontrollerade

1998, i augusti, när talibanerna såg ut att ta kontroll över hela landet, bombade USA vad de hävdade var ett utbildningsläger för terrorister nära Kabul.

1999, i mars, mäklade FN fred mellan talibanerna och deras främste fiende, den numera så kallade norra alliansen, under Rabbani och med Ahmed

Shah Massoud, en av de många tidigare rebelleddarna, som militär ledare. Dock bröt striderna ut på nytt i juni samma år.

I november beslöt FN införa ekonomiska sanktioner mot Afghanistan för dess vägran att lämna ut Osama bin Ladin, som påstods ha legat bakom sprängningarna av de amerikanska ambassaderna i Kenya och Tanzania.

2000 De fortsatta striderna efter Sovjetunionens tillbakadragande beräknas ha kostat en miljon döda, samtidigt som tre miljoner flyktingar finns i läger i Pakistan och Iran.

Talibanerna kontrollerade 85-90 procent av Afghanistan, men deras regering hade inte erkänts mer än av ett fåtal länder, däribland Pakistan.

I december beslutade FN om ytterligare sanktioner på grund av talibanernas påstådda stöd till terrorism och odling och spridning av narkotika.

2001 Talibanregimen fortsätter striderna för att utvidga det område som står under deras kontroll. Norra alliansen, en brokig samling av gamla feodalherrar och rebelleddare, däribland en del rena skurkar och krigsförbrytare, strider på den andra sidan

med stöd av USA.

Trots massiva internationella protester spränger talibanerna i religiös nit de jättelika Buddhastatyerna från 400-talet, en del av FN:s proklamerade världsarv.

Massoud, norra alliansens militära ledare, besöker Europa för att uppmana till stöd mot talibanerna. Den 15 september dör Massoud, i sviterna efter ett attentat.

Den 8 oktober inleder USA och Storbritannien bombningar av Afghanistan som en hämnd mot talibanerna, som anklagas för att skydda den eller dem som ligger bakom terrordåden i New York och Washington, särskilt Osama bin Ladin.

SVERKER OLSSON

Protester mot USA:s krig

Stockholm:

■ På Medborgarplatsen demonstrerade i måndags cirka ett tusen personer mot USA:s krig mot Afghanistan. Organisatörer var den provisoriska "Koalitionen mot krig och terrorism". Bland talarna hördes Lars Ohly från Vänsterpartiet och Ali Esbati från Ung Vänster.

Bland parollerna märktes:

- Stoppa USA:s krig – inget svenskt stöd till kriget.
- Solidaritet med Afghanistans folk.

- Stoppa USA:s bombningar i Afghanistan
- Yankee, go home.

En amerikansk medborgare, Kevin Bynum, höll upp banderollen: "Vem är terrorist nu?"

Senare på kvällen bildades "Koalitionen mot krig och terrorism" som på lördag arrangerar en protestdemonstration mot kriget.

Göteborg:

■ USA:s bombningar av Afghanistan föranledde ett snabbinkallat protestmöte i Göteborg på måndagskvällen. Runt 500 personer fick lyssna på tal från Vänsterpartiet, Ung Vänster, KPML(r) och RKU samt Grön Ungdom. Samtliga talare tog på ett klart sätt avstånd från USA:s sätt att lösa "terroristfrågan".

Arrangörerna, "Det anti-imperialistiska nätverket i Göteborg", passade på att propagera för den demonstration som planeras till nu på lördag, i samma ämne (se annons).

På runt tjugo minuter samlades 2700 kronor in till KPML(r)s palestinainsamling.

Norrköping:

■ På måndagskvällen samlades omkring 200 Norrköpingsbor för att protestera mot USAs inledda anfall. Manifestationen var sammankallad av nätverket "blixtaktion för fred" där ett flertal organisationer samlats bakom parollerna: "Nej till USAs krig – stoppa bombningarna", "Stoppa den racistiska hetsen" och "Inget svenskt stöd till kriget".

Flera talare från en rad organisationer, däribland RKU, fördömde USAs bombningar. Avslutningsvis gick mötesdeltagarna i en tyst tåg till Tyska torget där manisestationen sedan upplöstes.

Kristianstad:

■ "Vi vill inte ha mer krig!" Så löd huvudbudskapet när cirka 75 ungdomar på fredagen samlades till demonstration i Kristianstad. Bakom banderollen "Kamp mot USA:s krigspolitik" och med fanor från SSU, Ung Vänster och Revolutionär Kommunistisk Ungdom och ropades bland annat "Stoppa USA – det är fred vi vill ha" tågade man till mötesplatsen på Lilla Torg.

De tre talarna, **Jenny Wrangborg**, Ung Vänster, **Olof Gradin**, RKU och **Emil Svensson**, SSU avbröts av applåder när deras appell för fred samtidigt blev ett angrepp mot USA och planerna på vedergällning som skulle drabba oskyldig civilbefolkning. Ungdomarna efterlyste i stället en ny, rättvis världsordning.

"I natt jag drömde" framfördes under allsång av **Emma Karlsson** och **Henrik Larsson**. Det rebel-

Över hela landet samlades i måndags kväll flera tusen människor i protest mot USA:s anfall på Afghanistan. Störst var manifestationen i Stockholm där cirka ett tusen personer deltog. Bilderna är från Göteborg där närmare 500 personer slöt upp på det hastigt sammankallade protestmötet. Bland talarna fanns bl a Jens Halldin, från KPML(r) och RKU.

liska mötet skulle avslutas med allsång av Internationalen. Må det en sådan dag vara ungdomarna förlåtet att inte många kunde sängtexten. Efter sången trädde **David Hansson** och **Joel Pettersson**, RKU, fram och sjöng några sånger.

På Röda Stjärnan samlades sedan organisatörerna från SSU, Ung Vänster och RKU för att fira en lyckad aktion. En aktion som tog sin början vid ett möte i en annan fråga fyra dagar tidigare. Ing-

en långbänk här inte. Visst ser framtiden ljus ut för oss rebeller med sådana ungdomar.

Umeå:

■ Dryga hundratalet Umeåbor samlades i måndags kväll med kort varsel på Rådhuset för att protestera mot USA:s överfall på Afghanistan.

Några korta tal hölls, sedan avslutades den lugna och värdiga manifestationen med att ett stort antal ljus och marschaller tändes för att visa solidariteten med den oskyldiga civilbefolkning som nu utsätts för terrorbombningarna.

Örebro:

■ 200 personer protesterade mot kriget i måndags. På onsdag hålls ett förberedande möte för att organisera en större manifestation mot kriget på FN-dagen 24 oktober.

Malmö:

■ 200 personer samlades på måndagen för att protestera mot USA:s

anfall mot Afghanistan. Deltagarna uppmannades att vara med i de större manifestationer mot USA:s krig som kommer att hållas på lördag över hela landet.

Gävle:

■ Eleverna på Nynässkolan i Gävle samlades på måndagen till en tyst minut för att hedra offren efter USA:s anfall mot Afghanistan.

Det var eleverna själva som anordnade manifestationen eftersom de tyckte att det var fel att bara hedra de amerikanska offren efter terrorattacken i New York.

– Vanligt folk tvingas fly och folk dör utan att någon bryr sig om det. Det är samma sak med Palestina och flera andra länder. Vi måste visa att vi tänker på dem också, säger en av de elever som var drivande bakom manifestationen.

Säg nej till USA:s krig!

Demonstrera lördag 13 oktober

BORÅS

Manifestation mot kriget, kl 12.00, Stora torget. Arr: RKU, KPML(r), SAC, Ung Vänster mfl.

GOTLAND/VISBY

Protestmöte mot kriget, kl 12.00, Östercentrum. Arr: KPML(r) och RKU.

GÖTEBORG:

Demonstration för freden – mot USA:s krigspolitik! Samling på Götaplatsen kl 13.00, avmarsch kl 13.30, möte på Gustav Adolfs torg kl 14.00.

Arr: KPML(r), RKU, Proletären FF, Vänsterpartiet, Föreningen för Palestiniernas Rätt att Återvända, Latinamerikanska Kommittén för Mänskliga Rättigheter, Chiles Kommunistparti mfl

LUND

Torgmöte mot USA:s krig mot Afghanistan, kl

Övrigt

STOCKHOLM

USA och Afghanistan. Diskussionsmöte med författaren **Staffan Beckman** som inledare. Sön 14 okt kl 15.00. Garvargatan 9. T-bana Rådhuset. Arr: KPML(r) och RKU mfl.

12.00, Stortorget. Arr: KPML(r) och RKU.

STOCKHOLM

Protestdemonstration mot kriget. Samling vid Slussen kl 14.00 för avmarsch till Mynttorget. Arr: Koalitionen mot krig och terrorism.

SUNDSVALL

Slut upp i protesterna mot USA imperialismens statsterrorism och folk mord. Protestmöte Stora torget i Sundsvall kl 12.00. Arr: KPML(r) och RKU.

UPPSALA

Demonstration: Stoppa Israels ockupationen! Kamp för världsfreden – Stoppa USA imperialismen. Samling Slottsbacke kl 12.30. Möte på Stora torget Arrangörer: RKU, KPML(r), Alquds, Palestina Ungdom, Ung Vänster, Vänsterpartiet, Palestina-gruppen mfl.

Röster om USA:s krig

Pia Karlsson, kanslichef Svenska Afghankommittén

– De rapporter vi har fått från Kabul berättar att människor är rädda och chockade efter bombningarna.

– USA har sagt att de bombar för att slå ut infrastruktur och elförsörjning men det finns nästan ingen infrastruktur i Afghanistan. Och den största delen av befolkningen får klara sig helt utan el.

– Syftet med angreppen skulle också vara att slå ut talibanernas flygvapen. Men att förstöra de fyra, fem flygplan som talibanerna har skulle gå ganska fort.

– Bombningarna innebär ännu mer förödelse i Afghanistan. Och i längden är det omöjligt att förhindra att civila människor dödas.

– Det är heller inte säkert att USA uppnår sitt mål att störta talibanregimen. Det afghanska folket kan mycket väl sluta upp bakom talibanerna ännu mer nu när de ställs inför en yttre fiende.

– Och om talibanerna skulle störtas så är inte Nordalliansen ett så mycket bättre alternativ för befolkningen i Afghanistan.

Fredsforskaren Jan Øberg kritiserar USA:s "krig mot terrorismen":

Det är fattigdomen som kostar flest liv och måste bekämpas!

– Västvärldens borde samla sina krafter, politiskt och ekonomiskt, för att bekämpa fattigdomen, för det är på grund av fattigdomen som den stora mängden människor idag går förlorade. Det föreslår fredsforskaren Jan Øberg, som starkt fördömer att USA och EU bemöter terror med terror istället för att ta itu med de betydande problemen i världen.

– Terroristbekämpningen görs till det nya stora samlade objektet för västvärldens kamp. Den har samma styrka som kampen mot kommunismen, inleder Jan Øberg fredsforskare och chef för Transnationella stiftelsen för Freds- och Framtidsforskning (TFF) i Lund, när Proletären talar med honom.

– Detta är något väst letat efter under de 10 år som gått efter kalla kriget. Men man måste fråga sig om det verkligen är terrorismen som är det stora problemet i världen idag.

– Enligt USA:s State department dog drygt 400 människor och 700 skadades av terrorism förra året. Merparten skedde i Latinamerika och framförallt i Colombia. Detta förfärliga fenomen, som kallas terrorism och som vi blåser upp hela västvärlden mot, kommer helvetiskt långt ner på en lista över vad som orsakar människors död.

– Terrorismen hamnar långt efter underutvecklingens problem som gör att 10000 människor varje dag dör på grund av brist på rent vatten, kläder, livsmedel, tak över huvudet och så vidare. Fattigdom är det absolut största problemet. Du kan ta också aids, cancer, bilolyckor eller krig för den delen – alla skördar betydligt fler offer än terrorismen.

Än en gång sticker Jan Øberg ut hakan. Förra gången gällde det USA:s och NATO:s bombningar av Jugoslavien. Då levererade han och Transnationella stiftelsen för Freds- och Framtidsforskning en svidande kritik mot den svenska regeringens efterföljsamhet mot EU och USA/NATO.

Att gå emot makten var kostsamt. Efter nio år med statligt stöd stod det oberoende forskningscentret plötsligt utan bidrag. Men trots att de motarbetas fortsätter fredsforskaren Jan Øberg tillsammans med stiftelsens rådgivare och medarbetare över världen att sprida en alternativ bild av händelser i Sverige och världen.

Vi frågar honom vad han ser som de bakomliggande orsakerna

till terrordåden i USA den 11 september:

– För det första krävs det en samling skvatt galna omoraliska människor som inte har bättre idéer om hur man gör sig röst hörd. Det finns inget i världen som kan legitimera att man slår ihjäl 7000 människor för att säga något politiskt. Det måste sägas, svarar Jan Øberg

– För det andra: Att det drabbar USA har att göra med landets roll i världen. När man lägger ihop dess militära, ekonomiska, politiska och kulturella makt så är USA den starkaste staten någonsin genom historien. Den triumfalistiska amerikanska utrikespolitiken efter Sovjetunionens fall och än mer dess konsekvenser irriterar många människor.

Klyftorna växer

– Konsekvenserna är den tredje orsaken. De sociala och ekonomiska klyftorna i världen växer och ingen gör något åt det. Vi har sett hur USA blivit mer isolacionistiskt och militaristiskt, hur USA lämnar internationella konferenser, struntar i internationella fördrag och driver global politik enbart för sina egna intressen.

– Detta är en orsak till hatet mot USA och i viss mån västvärlden, oavsett om väst själva inte vill diskutera detta.

Även om Jan Øberg inte vill hävda att det finns ett automatiskt orsakssamband mellan terrorism,

att bekämpa terrorism utan att definiera denna, är mycket olyckliga. I ett krig finns klara parter, människor i uniform och militära vapen. Terrorism går utöver detta och utnyttjar oskyldiga civila för att uppnå ett politiskt mål. Ett av syftena är att installera fruktan hos människor eftersom man aldrig vet var terrorism slår till nästa gång.

Statterroristen USA

– Det finns två uttrycksformer av terrorism. Den ena är "privat" eller icke statlig terrorism, som Baader Meinhof, människor som rånar banker och hotar alla till livet och det angrepp vi såg i USA.

– Den andra är statsterrorism. Det är bombningar eller annat som syftar till att döda civila. Det kan vara hemliga operationer, underrättelseverksamhet, infiltration i regeringar, dödande av statsledare eller politiker, det vill säga sånt som alla stormakter och supermakten USA sysslar med.

– Det som är mycket bekymmersamt är att FN med resolutionen i säkerhetsrådet indirekt slagit fast att terrorism bara är den första typen. Där finns inget om att avväpna statsterrorismen. Och den största statsterroristen är USA.

Jan Øberg ger två aktuella exempel på USA:s statsterrorism, bombningarna av Jugoslavien 1999 och sanktionerna mot Irak:

– Minst 500 civila dog därför att man medvetet bombade civila mål som fabriker, radiostationer, presidentpalatset, broar, bostadsområden, vägar, förklarar Jan Øberg. 500 döda är exakt samma proportion av den jugoslaviska befolkningen som 10000 döda i New York och Washington är av USA:s befolkning.

– I Irak har det pågått ett sanslöst dödande i tio års tid. Det sker inte med dramatiska medel, som terrordåden i USA, men en miljon människor har dött för att väst inte tycker om Iraks ledare. Det är motbjudande att västvärlden anser att liv i USA är mycket mer värda än andra typer av människoliv.

– Det är sådant som producerar små nya terrorister som hatar USA. Jag kan mycket väl förstå att unga irakier hatar Saddam Hussein, men jag kan ha än mer förståelse för att de ser sitt och sina föräldrars liv som förstört på grund av västs sanktioner.

Under NATO:s bombningar av Jugoslavien kritiserade Transnationella stiftelsen för Freds- och Framtidsforskning den svenska regeringen för att "följa flocken" och sakna egna åsikter i utrikespolitiken. Idag är läget lika allvarligt.

– Det är mycket oroväckande att den svenska regeringen på högsta nivå sanktionerat att USA

– Det som händer i USA är terrorism och inte krig. Att ge sig på staten Afghanistan ligger inte inom ramen för FN-stadgan, internationella normer eller folkkräften. Det är en polisär uppgift att gripa och ställa en förbrytare inför rätta, och det kan inte konverteras till krig mot ett annat land, säger fredsforskaren Jan Øberg.

bemöter terror med terror, säger Jan Øberg. Den politiska ledningen är som en papegoja. Så fort USA säger någonting säger Sverige "ja, det tycker vi också".

Terrorism är ej krig

– Detta att lägga sig platt för USA:s egen smått hysteriska tolkning kan få farliga konsekvenser. För det som händer i USA är terrorism och inte krig. Det legitimerar inte att USA använder krig tillbaka och det faller knappast in under artikel 51, om alla FN-länders rätt till självförsvar.

– Att ge sig på staten Afghanistan ligger inte inom ramen för FN-stadgan, internationella normer eller folkkräften. Det är en polisär uppgift att gripa och ställa en förbrytare inför rätta, och det kan inte konverteras till krig mot ett annat land,

Jan Øberg förundras över avsaknaden av diskussion inom EU, över att det bara existerar en röst och en åsikt, som avgörs av ett land utanför EU.

– Det går stick i stäv med allt som jag skulle kunna definiera som demokrati. EU:s utrikespolitik idag är enhet i enfald. Det är livsfarligt när alla i en så här förvirrad situation går åt samma håll. Det är inget tecken på styrka eller stor statsmannakonst, det är ett tecken på intellektuell svaghet.

Jan Øberg har kritiserats för att vara antivästliga. Det slår han ifrån sig och förklarar sin utgångspunkt:

– Jag är prohumanist. Det grundläggande är alla människors lika värde. Om man ger vika på den punkten har man inget humanitets samhälle, då för man ingen human politik.

– Media vill, med få undantag, inte att ta upp dessa frågor, så det är bra att Proletären gör det, avslutar Jan Øberg.

PATRIK PAULOV

patrik.paulov@proletaren.se

■ OBS! Intervjun med Jan Øberg gjordes före USA började bomba Afghanistan.

Proletärensatsning gav r

■ Förra veckan mobiliserade kommunisterna, både unga och gamla, för en storsatsning på Proletären. Under fredagen och lördagen anordnas utomhusförsäljning på ett trettiotal orter runt om i landet.

Rapporterna är glädjande, inte minst från Stockholm och Göteborg. Bara på dessa två orter såldes Proletären på ett tjugofemtal

försäljningstillfällen. Samtidigt genomförde också många orter extraförsäljning i bostadsområden. Över hela landet rapporteras om ett stort intresse för Proletären.

Temat för den kollektiva satsningen var Palestinasolidaritet. Glädjande var att insamlingsbössorna fylldes med bidrag till den insamling KPML(r) bedriver för Al

Awdasjukhuset i Gaza.

Proletärensatsningen förra veckan visar en sak: Det finns ett sug efter Proletären. Det enda vi behöver göra är att gå ut och sälja tidningen.

Nästa landsomfattande storsatsning för att höja Proletärens lösnrnummerupplaga sker lördagen den 17 november.

Stockholm:

■ De senaste veckorna har det politiska intresset ökat. I Stockholm har KPML(r) och RKU i motsvarande grad ökat sina aktiviteter. Vi har sålt mer tidningar än vanligt. På gator, torg och arbetsplatser har vi sålt närmare 200 Proletären och många Rebell de senaste veckorna.

Samtidigt har RKU drivit en välbesökt kort studierkel tillsammans med PFLP-sympatisörer.

Till Karin Dahlstrand, förskolelärare, som säljer Proletären på Sergels torg.

Göteborg:

■ Det var lite si och så med solskenet i Göteborg i lördags. Trots detta blev det en strålande lördag. Det var kamraternas insatser och resultatet av den Röda Lördagen som gjorde dagen så strålande.

Men det började tidigare än så! Husförsäljningen i veckan gick bättre än på mycket länge. Så sålde kamraterna i Majorna och Sanna över åttio Proletären och några Rebell. Med god hjälp av några RKU:are.

Fredagens och lördagens torgförsäljning gick också bättre än det brukar. I topp i Göteborg låg försäljningen i Brunnsparken och vid Kopparmärra i centrala stan; över 60 tidningar såldes! Där, liksom på flera andra håll i staden, hölls också appellmöten i Palestinafrågan. Dessa var ovanligt uppskattade av dem som hade vägarna förbi. Detta visade sig bla i att insamlingen till Palestina bara i Brunnsparken gav 1500 kronor.

I Brunnsparken höll också "Anti-imperialistiska nätverket i Göteborg" en appell för den demonstration som är planerad till nu på lördag (se annons) mot USA:s krigspolitik. Även RKU höll appelltal i Palestinafrågan på samma plats, så var det något som präglade både Brunnsparken och andra samlingsplatser denna lördag, så var det dessa frågor.

Eskilstuna:

■ Röd Lördag vid City-snurran i Eskilstuna blev verkligen lyckad, KPML(r) tillsammans med ungdomsförbundet RKU svarade för torgmötet där RKU sålde sin tidning Rebell och KPML(r) Proletären och tillsammans skramlade man med insamlingsbössorna för Palestina som gav en bara slant.

Eskilstunakommunisten, 87-åriga Ingvar Lööv, inledde mötet med att konstatera att klyftan mellan fattig och rik har ökat i landet under Perssonregeringen och bundsförvanterna, vänstern och

miljöpartiet

Sven Olov Degerman gisslade massmedia som fullständigt "glömde" att rapportera från den fina och städade demonstrationen som hölls i Göteborg med drygt 16000 deltagare och där demonstranterna krävde "Sverige ut ur EU - Nej till EMU". Det var tydligen intressantare att spegla vandaliseringen.

Man kan aldrig lyckas med att få Sverige att lämna EU genom att vandalisera, slå sönder skyltfönster och kasta sten på polisen -

detta tilltag är dumheter och man spelar bara reaktionen i händerna.

Sven Henriksson ifrågasatte i sitt tal hur USA kan agera under FN-flagg då USA inte har betalt sin medlemsavgift till FN.

- Vi det ju alla att om man är med i en förening och inte betalar sin medlemsavgift så blir man struken, detta borde väl USA också bli. Dom har inte heller betalat krigsskadeståndet till Vietnam, men om detta hör vi ingenting från Anna Lindh och Göran Persson.

Norrköping:

■ Kommunisterna i Norrköping sålde proletären mellan domino och linden lördagen den 6 oktober kl 12.00-13.00. Proletären banderoll och appelltal talade om för förbipasserande människor att proletärenförsäljare var där för att sälja tidningen.

Matti Kerkelä talade fritt från hjärtat, utan manus. Han propagerade för tidningen, belyste tidningens särställning gentemot övriga borgartidningar. Talet var uppskattat, människor lyssnade, och våra proletärenförsäljare var nöjda med sin insats.

Sammanfattningsvis kan sägas, en bra lördag som givit kamraterna tankar om hur vi kan göra ett bra kollektivt arbete än bättre. 19 tidningar sålda på en timme, totalt denna vecka har 34 tidningar sålts.

Röster från tidningsförsäljare

Mikael Ruukel:

- När vi går ut kollektivt och säljer, vet jag att vi gör det tillsammans. De senaste två veckorna, har vi haft två kollektiva försäljningar på stan. Vi har sålt många tidningar båda veckorna. Det känns roligare att sälja tidningen när man är många. Det påverkar oss positivt att göra saker tillsammans, man blir mer offensiv, mer "taggad".

Rune Persson:

- Det kändes bra att sälja tidningar, jag sålde 6 proletären på en timme! Folk kom fram spontant, för att köpa tidningen och för att prata politik. Jag är inte ute och säljer så ofta, det har med min privata situation att göra. Men det här var bra. För det är trots allt proletären som är viktig att föra ut till människor i dag. Det är den tidning som tar strid mot marknadsanpassning, som vill ta kamp för ett bättre samhälle.

Lysekil:

■ Lysekilskamraterna höll ett torgmöte på lördagen där Johnny Kristoffersen höll ett entusiasmerande tal. Sju Proletären såldes.

Under en extraförsäljning i bostadsområdet Badhusberget sålde Lysekilsavdelningens masterförsäljare, Ljubi Nygren, åtta tidningar och samlade in 265 kr till KPML(r)s Palestinainsamling. På bilden säljer han en tidning till Rune Månsson (tv), som också ger ett bidrag.

- Vi har nu lagt upp en plan för att mer effektivt hitta fler köpare. Det gäller att fler går ut och säljer oftare i våra bostadsområden, säger Ljubi samtidigt som han slår ett slag för att ta prenumerationer på autogiro.

I övrigt var det också en lyckad försäljning då alla hemtagna tidningar tog slut något som tyvärr inte sker varje vecka.

Skellefteå:

■ KPML(r) och RKU i Skellefteå samlade in 550 kronor i till Al Awdasjukhuset i Palestina och sålde ett tiotal Proletären. Närmare tio kamrater deltog under kampanjhelgen för Palestina och Proletären.

- I snart 30 år har jag som medlem i partiet och ungdomsförbundet varit med och stött palestiniernas kamp mot den israeliska ockupationsmakten och för ett fritt och självständigt Palestina. Därför är det självklart att jag är med i dag också, säger Hans Lundahl.

- Jag anser att det är mer angeläget än någonsin att stödja Palestina och därför är jag med ute på stan den här kampanjlördagen, säger Anton Ahlström.

Massor av nya köpare

Ett glatt Proletärenförsäljargäng i Brunnsparken i centrala Göteborg. Här såldes under lördagen 60 tidningar och 1500 kronor samlades in till Al Awdasjukhuset i Palestina. Under veckoslutet genomfördes tidningsförsäljning på närmare tjugo platser runt om i staden.

Uppsala:

■ Hela avdelningen var på fötter under Röd Lördag. På Forumtorget höll **Gunnar Nordin** och **Staffan Beckman** tal.

I brännpunkter stod solidariteten med det palestinska folket. – som kommunister, som förespråkare för fred mellan folken, för nationell jämlikhet, broderskap och social rättvisa, i Sverige som på hela vår jord, är det en självklarhet att sluta upp i solidaritetsarbetet för det Palestinska folket, påpekade Gunnar Nordin och höjde en varnande finger för nya imperialistiska krig i kölvattnet på terrorattacken i USA. Staffan Beckmans tal om terror publiceras i sin helhet på annan plats i tidningen. Proletären fanns synlig längs hela den centrala gågatan. Den kommunistiska tidningsförsäljaren var ett påtagligt inslag i gatubilden. Slutresultatet blev 22 sålda tidningar

Sundsvall:

■ Under den Röda Lördagen i såldes sex Proletären och fem Rebell. Totalt samlades 590 kronor in till Al Awdasjukhuset.

KPML(r) och RKU genomför Röd Lördag i Alingsås.

Thomas Strömberg talade på kommunisternas torgmöte i Karlshamn i lördags.

Östersund:

■ I Östersund såldes Proletären och Rebell på stadens gågata under två timmar på lördagen. Nästan 20 tidningar såldes och intresserade kunde köpa och få politisk information från bokbordet, där även insamlingen till Al Awdasjukhuset i Palestina sköttes. 300 kronor insamlades.

Halmstad:

■ I Halmstad sken solen över de åtta KPML(r)-are och RKU-are som samlade in pengar till Palestina och sålde Proletären och Rebell i lördags i centrala stan. På en timme såldes de tio Proletären vi beställt hem.

När vi avslutade aktionen efter ytterligare en timme, hade vi dessutom samlat in 639 kronor och sålt fyra Rebell. En mycket lyckad Röd Lördag, med andra ord.

Jönköping:

Till minne av al Aqsa-intifadan

”Är det krig nu?” undrade många ungdomar från Jönköping och från hela världen den 11 september i år och dagarna efter.

Först vräker massmedia ut bilderna från New York när husen rasar, sen vräker G W Bush ut sitt raseri och talar om den stora vedergällningen.

Efter samma händelse, den 11 september, blev också verkligheten bistrare för de barn och ungdomar som nu ett år levtt med al Aqsa-intifadan och kämpat mot israelerna.

Nu, i skuggan av terrorattackerna, så har Israels angrepp på palestinierna intensifierats.

Hundra demonstrerade

Till minne av al Aqsaintifadan samlades hundratalet människor i Jönköping till demonstration förra lördagen under parollerna: Solidaritet med Palestinas folk, Nej till alla former av terrorism och Stoppa USA:s krigsplaner.

Demonstrationen avslutades med ett möte i Rådhusparken där Annika Albertsson, KPML(r), inledde med ett tal som erinrade om barnen i världen, om alla de barn som råkar befinna sig i vägen när amerikanska intressen tränger sig fram.

Vid en resa som Annika gjorde i slutet av 80-talet visade barnen i flyktinglägret i Betlehem fram ”USA:s gåva till barnen” – tomma patronhylsor de samlat och som det fanns gott om. Ammunitionen var tillverkad i, eller hade bekostats av USA.

Alldeles nyligen firades årsdagen av al Aqsaint-ifadan. Under detta år har 700 palestinier dödats och en stor del av dessa är barn och ungdomar. Fortfarande levererar alltså amerikaner samma slags presenter till de palestinska barnen.

5000 irakiska barn dör varje månad av de av USA påbjudna FN-sanktionerna. Förra utrikesministern Albright uttryckte saken så ”det är det värt”. Barnen i Mellanöstern har blivit medel i kriget som man kan schackra och förhandla med, som man kan an-

– Vi är mot all terror! sa Annika Albertsson, KPML(r). Vi vägrar välja sida i ett krig som bara har förlorare. Vi väljer de förtrycktas sida i kampen mot förtryckarna!

vända som gisslan för att få fram eftergifter.

”Mot terrorn”

Under den timme demonstrations-tåget drog fram genom Jönköping miste tusentals barn livet på grund av fattigdom. Det är samma kapital och samma vinstintresse som ligger bakom detta. Visst kan fattigdomsproblemet lösas om herrarna vill men här sätts moraliska regler ur spel. Goda eller onda handlingar talar man inte om då USA:s intressen ställs främst.

Det ständigt aktuella behovet av amerikansk storkonsumtion av olja, billigt och bekvämt, är det

intresse som styr nu. Kyotoavtalet ägnar Bush inte en tanke.

I jakten på bin Ladin kan läget ”stabiliseras” i Afghanistan, med hjälp av amerikansk militär, och vägen bli fri för amerikanska pipelines. Det är just därför vi alla ska bli amerikaner!

Annika Albertsson uttryckte många människors ståndpunkt: ”Vi är mot all terror! Vi vägrar välja sida i ett krig som bara har förlorare. Vi väljer de förtrycktas sida i kampen mot förtryckarna!”

Erik Ottosson från RKU beskrev hur terrorattacken i USA fick ungdomarna här i Sverige att reagera. Är det krig nu? frågade sig många. Efter de bilder media vräkte ut kände många människor

sig rädda och undrade vad som skulle komma efteråt. Det är USA:s politik man räds, inte terrorattacker.

Hoppet lever

Representant för palestinierna var Yasser Hadid som tackade för många svansars stöd i kampen under årens lopp.

Med den koncentration som media ägnar USA, Bush och talibaner så finns inte mycket utrymme för vad som händer i Palestina, Vad händer med Intifadan?

Vad som sker är att massakrerna i Sabra och Shatila upprepas om och om igen!

Ingen kan se och döma förbry-

tarna nu. Det som händer palestinierna får så litet utrymme i massmedia.

Men Yasser Hadid hoppas på framtiden. Folk tar avstånd från USA, och nu måste vi kämpa tillsammans för att inte USA skall få större makt.

Mötet på Rådhusplatsen avslutades med en tyst minut för att hedra alla palestinska barn och ungdomar som dödats i kampen för sitt hemland.

Till sist antogs en resolution till stöd för palestiniernas kamp, för rätten att bygga ett eget land, rätten att försvara sig och rätten att återvända till hemlandet.

Proletären, Jönköping

120 i Växjö för Palestina

Med vajande palestinska flaggor och banderoller som fördömer statens Israels ockupationspolitik banade de hundra deltagarna väg genom Växjösgator.

Med talkörer som ljöd mellan de trånga gatorna: ”Sharon mördare, Persson svikare! – Leve Palestina, krossa sionismen!” uppmärksammade man de lördagsflanerande växjöborna vad riktig internatio-

nalism innebär.

Vid Speakers Corner, som ligger mitt på gågatan, slöt ytterligare ett tjugotal människor upp för att lyssna på huvudtalaren Dalala Abdulgani, journalist från Palestina.

Brett samarbete

Talade gjorde även flera av arrangörerna som ingått i det breda samarbetet under namnet Palestinierna från Växjö och vänner till Palestina, där bland andra KPML(r), RKU, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

och SSU ingår.

Förhoppningsvis är detta samarbete något som kommer att bestå för ytterligare manifestationer.

I skrivande stund är det inte klart hur mycket pengar som samlades in till Al Awda-sjukhuset.

I det stora hela var det en mycket lyckad manifestation där även de lokala medierna följde hela manifestationen och KPML(r) lyckades knyta flera nya och intressanta kontakter. Vidare antogs en resolution som skickas till Sveriges regering.

Proletären, Växjö

Över hundra växjöbor deltog på solidaritetsmötet för Palestina.

Norrköping:**Palestinamöte**

I torsdags hölls ett offentligt möte i Norrköpings stadsbibliotek. Temat var **Leve Palestina. Talade gjorde Teddy-John Frank.**

Drygt 35 personer hade tagit sig till biblioteket och fick här en målade och analytisk inblick i vad den israeliska ockupationen fått för konsekvenser och hur situationen i Palestina är idag. Föredraget rörde sig mellan Israels skapande 1948, kriget 1967 och fram till våra dagar. USA:s roll i historien, och idag, blev ordentligt klargjord.

Efter Teddys föredrag hölls en frågestund som förmodligen skulle ha pågått ännu om vi inte blivit tvungna att lämna lokalen.

Fika och mer diskussion på vår bokhandel lockade ett femtontal.

Ett liknande möte var planerat den 29 mars, också då med Teddy-John Frank som talare, men detta möte blev inställt. Den gången interPELLerade moderaterna mot att vårt parti fick möjlighet att hyra lokaler som förvaltades av kommunen. Det skrevs också tarvliga insändare där man befardade att vårt Palestinamöte skulle "hetsa mot folkgrupper". Den här gången hördes dock inga sådana röster.

Vi i Norrköpingsavdelningen vill tacka Teddy-John för hans föredrag och känner oss nöjda med mötet.

Proletären, Norrköping

Lund:**Leve Palestina**

Under en banderoll med texten "Leve Palestina!" höll kommunisterna i Lund ett torgmöte under lördagen.

Det var ett möte för Palestina, men också om Palestina. Därför fanns givetvis Proletären till försäljning. **Ola Wikander** från RKU reflekterade över situationen:

– Vi är ju så vana att på nyheterna höra uttrycket "de av Israel ockuperade områdena" att vi inte längre reagerar över det. Palestina har ju alltid varit ockuperat, tänker vi.

De borgerliga partierna hade redan startat valkampanjen i ett hörn av Stortorget. Men tydligen var inte Palestina någon valfråga. **Schass Innab** från RKU kommenterade USA:s krigsplaner mot Afghanistan med en historisk påminnelse:

– Han skickades från Saudiarabien till Afghanistan för att slåss mot Sovjet på 80-talet. Han fick pengar, vapen och förnödenheter av USA. USA kallade honom för frihetens rebell, men detta var något som kom att ändras ganska snart. För mannen hette Usama bin Laden och står nu inte längre på CIA:s lönlista.

Mötet måste betraktas som lyckat, eftersom det samlade fler intresserade och mer applåder än den samlade borgerligheten. I det avslutande talet av KPML(r):s lokale ordförande **Bengt Kristersson**, visades var solidariteten fanns:

– Leve folkfronten! Leve Palestinas befrielse!

Proletären, Lund

Staffan Beckmans tal vid Röd Lördag i Uppsala 6 oktober:**"Det finns terror och terror"**

Kamrater och vänner! Det finns terror och terror. När Ariel Sharon, den israeliska extremhögerens ledare, för lite mer än ett år sedan marscherade upp till Al Aqsa-moskén i Jerusalem med en eskort av tungt beväpnade soldater, var det också en direkt terrorhandling. En makt demonstration, ett uttryck för ockupantens, kolonistörens självförhärligande och militära övermakt, en demonstration av totalt förakt för såväl de ockuperade som deras tro och övertygelse.

Al Aqsa är en av muslimernas heligaste platser, det var från detta berg som profeten Muhammed anses ha begett sej till himlen. Såväl palestinerna som alla troende muslimer kränktes och förnedrades i djupet av sin själ och sin självkänsla. Det ledde till demonstrationer så långt borta som i Djakarta i Indonesien och, tyvärr, till attacker på synagogor i Frankrike.

Det ledde framförallt till att de ockuperade palestinerna, som dessförinnan under sju år fått uppleva att de så kallade fredsförhandlingarna helt bestämts på Israels villkor, inledde sin andra Intifada-revolt.

Det finns terror och terror. Vi har alla skakats av den som mördade över sextusen människor i New York och Washington, men många av oss fruktar långt mer vad det självförhärligande USA och dess europeiska marionetter ska göra med sin fruktansvärda militärmakt. Ska ännu ett eller flera folk drabbas såsom Iraks folk av högteknologisk terror, av årtal av skräck, svält – och detta med den rika världens välsignelse, de rika, de "vita", som aldrig ser bjälken i sitt eget öga. Ska vi denna gång dessutom få uppleva hur Göran Persson och Anna Lindh slutgiltigt upphäver resterna av alliansfrihet och neutralitet och gör den svenska staten öppet medskyldig i den imperialistiska terrorpolitiken – allt i försvar av en allt osynligare demokrati? Ska vi, oavsett vad vi tänker och hur lite rika vi än är, bli medskyldiga till såväl terrorn som murarna som byggs mot omvärlden – för att vi inte tillräckligt sätter in vår kraft på att förändra världen till det bättre? Ska vi acceptera att vara imperialismens fotfolk?

Ska vi bara titta på – och sucka; så som alltför många av oss gjort medan till exempel kolonialstaten Israel i en falsk demokratis och en politiserad religions namn fördrivit och terroriserat palestinerna i över ett halvsekel? Ska vi fortsätta att låta nazisternas folk mord på sex miljoner judar utnyttjas till att tillåta Israel göra vad ingen annan stat skulle få göra utan att bli straffad? – Är de facto inte Göran Persson en rasistisk opportunist, som påstår att han vill lära oss om den judiska Förintelsen samtidigt som han blundar för vad

som drabbar och kommer att drabba andra folk?

*

Det finns terror och terror. – Det som också gjorde Ariel Sharons uppmarsch vid Al Aqsa till terror var att alla palestinier vet att Sharon är och alltid varit en extrem sionist och bödel – och han vet att de vet att de vet det, det är just detta han utnyttjade. Han om någon symboliserar för palestinerna den israeliska statsterrorismen sedan snart femtio år.

Ariel Sharon, Israels premiärminister och en man för vilken Göran Persson visar respekt och aktning, var på 1950-talet chef för sionistisk specialstyrka kallad "Enhet 101" som hade till uppgift att besvara de spridda, palestinska motståndaktiviteter som förekom.

Ni kommer att känna igen er. Den 13 oktober 1953 dödades en israelisk kvinna och två barn av en palestinsk granat. – Den 14 oktober marscherade Sharon och 600 soldater understödda av artilleri in i den jordansk-palestinska byn Qibya och dödade alla män, kvinnor och barn de såg och jämnade 40 hus med marken. Sextionio palestinier dödades.

Den 28-29 mars 1954 gick han in i byn Nahalin – 14 döda.

Den 28 februari 1955 i Gaza – 38 döda.

Den 31 augusti 1955 i Khan Yunis – 46 döda.

Den 11-12 december 1955 i El-Buteiha – 50 döda.

Den 10 oktober 1956 i Qalqiliya – 48 döda.

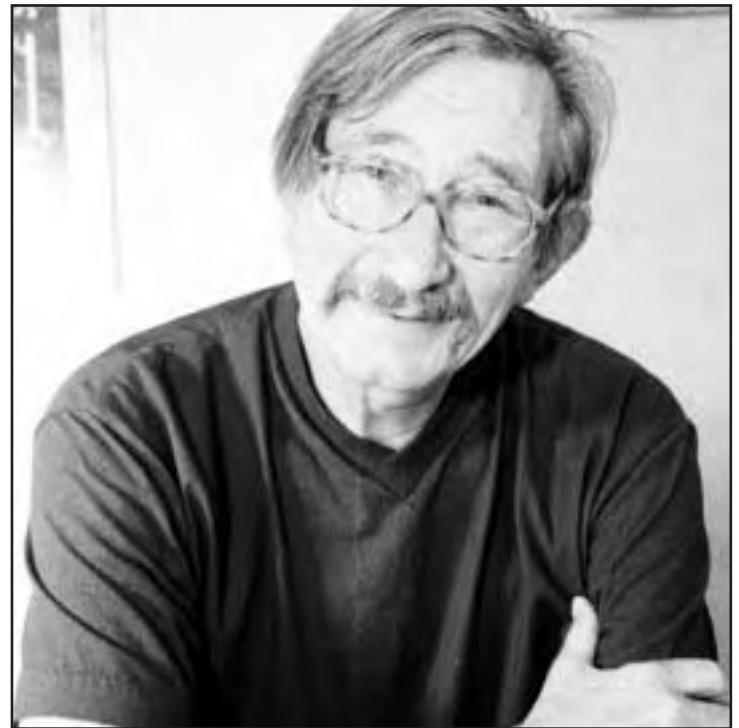
Den 29 oktober 1956 i Kafr Qasim – 47 döda.

Detta är inte krigshandlingar, det är massaker, detta är terror, detta är Ariel Sharon, detta är det så kallade demokratiska Israel.

*

Palestinerna kallar honom "Slaktaren". Han var Israels överbefälhavare när man invaderade Libanon 1982. Han har blivit premiärminister nu fastän han då tvingades att avgå på grund av sitt ansvar för massakrerna i Sabra och Shatila i Beirut. De trehundra tusen flyktingarna i Libanon skulle skrämmas att fly ännu längre bort.

Enligt den israeliske journalisten Amnon Kapeliouk mördades den gången 3000 män, kvinnor och barn. Det var just en sådan pogrom som judar utsatts för så många gånger i historien. Israeliska trupper höll lägren omringade och ställde grävskopor till förfogande för massgravarna. Uppdraget att utföra själva massakern hade tilldelats de libanesiska fascister som samarbetade med Israel – och i det israeliska parlamentet, Knesset, förklarade Sharon att det var för att inte riskera israeliska soldaters liv. Fascisterna drog fram i grupper om sex eller sex "på ständigt människokjakt". Familjer släpades ut ur sina gömställen och dödades på platsen. Kvinnor våldtogs gång på gång och fick sedan bröstet avskurna innan de dödades. Dö-

Staffan Beckman

dandet skedde med yxor, knivar och k-pistar.

Detta är Ariel Sharon, detta är kolonialstaten Israels sätt att försvara sina erövringar och försöka expandera mer och mer. Sharon blev bostadsminister på 1980-talet och ledde utbyggnaden av bostättningar på Västbanken och i Gazaremsan. Gazaremsan med alla sina flyktingar sedan 1948 var och är världens mest tätbefolkade område – men också där finns bostättningar; och när de angrips svarar Sharon som alltid med att mörda, förstöra hus och odlingar – hela tiden med tanken att allt en dag ska bli israelisk mark ... En dag ska det också finnas en lista på massakrerna som pågår just nu: Rafah, Beit Jalla, Jenin, etc, etc.

*

Men, kamrater och vänner, det finns en, närmast övertydlig slutsats att dra av Ariel Sharons hantering – han har inte lyckats! De små nålstick från fördrivna palestinier som han och hans stat försökte kväsa med massaker på 1950-talet växte på 1960-1970-talen till en organiserad motståndsrörelse. Denna kamp utifrån som han 1982 försökte utradera i Libanon följdes istället av växande motstånd inifrån, av den tappra Intifadan.

Det enda han nu har lyckats med är att göra Israel till en farligare plats att leva på än någonsin tidigare.

*

Det finns terror och terror. Naturligtvis är det också terror när självmordsbombare från Hamas eller Islamiska Jihad spränger andra och sej själva i luften. Det är förfärliga, skrämmande och djupt tragiska handlingar – men denna terror kan varken jämföras med elitistiska mot World Trade Center och Pentagon eller med det koloniala Israels statsterrorism mot de fördrivna och ockuperade. Per Gahrton brukar hänvisa till den svenska telefonkata-

logen som under rubriken "Samhällsinformation" slår fast befolkningens rätt till väpnat motstånd under ockupation.

Tyvärr har de ockuperade sällan tillgång till sådana vapen som gör det möjligt att alltid slå mot militära mål. De är tvungna att använda de begränsade resurser de förfogar över om de vill åstadkomma en situation där erövringen blir för dyrbar för ockupanterna.

*

Det finns terror och terror – och få folk i historien har utsatts för så mycket under så lång tid som palestinerna. Jag vill avsluta med en dikt av Samih Al-Qasim:

*"Jag har lärt inte hata
århundraden igenom
men man har tvingat mig
att svänga en ständigt pil
inför pytonormens resta huvud
att svänga ett svärd av eld
inför den rasande Baal
att bli en Elias
i det tjugonde seklet*

*Jag har lärt
århundraden igenom
att inte stänga igen
min dörr för gäster
men en dag
öppnade jag ögonen
och fick se mina åkrar plundrade
min hustru hängd
och på mitt barns rygg
får av piskrapp
Jag insåg då mina gästers svek
bestroddes min tröskel
med minor och knivar
och bedyrade i ärens namn
att ingen gäst mer skall
få passera min tröskel*

*Århundraden igenom
var jag blott en poet
en invigd i mystikers
ordenssällskap
Men jag har blivit
En vulkan i utbrott
I det tjugonde seklet"*

Kamrater och vänner – Leve den palestinska befrielsekampen, leve alla folks kamp mot imperialism och terror!

För Palestinas befrielse:

70 000 kr på två veckor!

Runt om i hela landet genomförde KPML(r) sin Röda Vecka förra veckan med Proletärenförsäljning och temat Palestina-solidaritet i centrum!

På andra sidor i detta nummer redovisas resultat i försäljningen av tidningen och positiva stämningar i det arbetet. Det verkar även genomgående vara så, att stödet för Palestinas sak och viljan att ge ekonomiskt bidrag i bössor överträffar de flestas förväntningar och förhoppningar.

Från ort efter ort berättas om att många människor lagt både större och mindre belopp i bössorna. Uppenbart är att den israeliska våldsterrorn mot Palestinas folk nu väcker bredare avsky och avståndstagande än på många år.

Och att ge en slant till Al Awda-sjukhuset blir då en konkret handling för att visa solidaritet med Palestina.

Postgiro 209 86-6

Redovisningen av den gångna veckans bidrag visar visserligen inte, med något enstaka undantag, den gångna helgens insamlingsresultat. Principen är att här redovisas endast beloppen när de kommit in via postgiro och i denna teknikens påstått blixtnabba tidsålder tar det fortfarande tre-fyrafem dagar för postgirot att överföra insatta belopp.

Det är därför tacksamt om de pengar som samlades in förra veckan sätts in på insamlingens postgiro snarast. På så sätt kan de redovisas i nästa veckas insamlingspalt.

KPML(r):s insamling "Solidaritet med Palestina" har postgiro 209 86-6.

Här följer veckans bidragsgivare:

Hittills: 31 324 kr
Denna vecka: 38 494 kr
Totalt: 69 818 kr

Bidrag denna vecka:

Vivan Persson, Källö-Knippla	75 kr
Sixten Nilsson, Kolbäck	100 kr
Torgny Johansson, Angered	100 kr
Anders Allberg, Strömsund	100 kr
Niklas Palmblad, Sandviken	100 kr
Gunnar Eriksson, Nävekvävarn	100 kr
Eva Arvidsson, Göteborg	100 kr
C M Wendt, Hässelby	150 kr
Anita Salvén, Skärholmen	200 kr
Asta o Olle Jacobson, Kisa	200 kr
Leif Stigson, Halmstad	200 kr
Arne Olofsson	200 kr
Knut Sjunnesson, Sthlm	200 kr
Ralf Dahlborg, Göteborg	200 kr
Roger Sjöström, Sundsvall	200 kr
Fam. Axelsson, Karlshamn	200 kr
A & B Johansson, Varberg	200 kr
E Albacke, Skärholmen	200 kr
Håkan Sörle, Stockholm	200 kr
A & G Nordin, Uppsala	200 kr
Eva o Spingo Nilsson, Gbg	200 kr
L & B Källström, Lidköping	250 kr
Stig o Karin Berlin, Lysekil	300 kr
Karin o Per, Borås	300 kr
Uno Halvarsson, Stockholm	300 kr
Karlström-Agneta o Draj	1000 kr
A. Lönnbro, Göteborg	1000 kr
Österlin, Göteborg	1000 kr
Christina Stenvall, Vargön	100 kr
T Öman, Skelleftehamn	200 kr
Kjell Strandberg, Göteborg	100 kr
Ingemar Uhrbom, Göteborg	50 kr
M & T Anderberg, Malmö	100 kr
Peter Ståhl, Hultsfred	100 kr
Eva Ludvigsson, Vänersborg	100 kr
Roger Karlsson, V Frölunda	100 kr
Lars Nilsson, Hägersten	100 kr
Ingvar Lööv, Eskilstuna	100 kr
L. Alimazhanova, Sthlm	100 kr
Ulf Johansson, Kalix	200 kr
Göran Andersson, Göteborg	200 kr
Eva Parck, Halmstad	200 kr
Karin Dahlstrand, Sthlm	200 kr
Unni Brandeby, V Frölunda	200 kr
Jonna Joro, Malmö	300 kr
E, P & G Slättberg, Göteborg	300 kr
Robert o Seda, Göteborg	300 kr

J. Malm	300 kr
Moppen o Ingemar, Malmö	400 kr
"Folkfronten för Norrlands befrielse"	500 kr
D Lennartsson, Karlshamn	500 kr
Hans Nielsen, Trollhättan	500 kr
H & H Sandqvist, Växjö	500 kr
Linnea Hjalmarsson	600 kr
o Pär Axelsson, Nybro	200 kr
M Bengtsson, Stenungssund	200 kr
Sven-Arne Persson, Göteborg	900 kr
Rolf Olmäs, Nusnäs	100 kr
Ingo-Lill Atterlöf, Göteborg	200 kr
Lars Björkblom, Uppsala	200 kr
A Magnusson, Mölndal	200 kr
K-E Gustafsson, Hägersten	200 kr
A Willans-S Arnér, Skruv	200 kr
Gösta Pålsson, Sollentuna	250 kr
P & L Hanzén, Markaryd	500 kr
Mats Strandberg, Umeå	500 kr
Dan o Ann-Marie, Malmö	500 kr
Åke Tilö, Järfälla	100 kr
Anders Ahlmark, Stockholm	250 kr
Arne Lundin, Halmstad	300 kr
Monica Wallberg, Järna	300 kr
Sven Holmberg, Göteborg	500 kr
Eva-Britt o Lennart, Växjö	200 kr
Margareta Ask, Jönköping	200 kr
Niklas Rothelius, Göteborg	100 kr
Roger Gross, Göteborg	100 kr
Joe Nilsson, Ramlösa	150 kr
Astrid Marke, Stockholm	150 kr
L. Johansson, Kungälv	200 kr
B. Ödlund, Alingsås	200 kr
KPML(r) Göteborg, möte 6 okt Brunnsparken	257 kr
Styrbjörn Hansson, Styrso	300 kr
Edgar Emausson, Uddevalla	300 kr
Majbritt Myrén, Göteborg	500 kr
Olle Kauppinen, Mölndal	1000 kr
KPML(r) Göteborg, möte 6 okt Brunnsparken	1265 kr
Ulf Johansson, Kristianstad	200 kr
KPML(r) Östersund	500 kr
Upprop för Palestina Östersund	509 kr
B Christensen, Skellefteå	100 kr
KPML(r) Skellefteå 6 okt	550 kr
Kubamöte, Sundsvall	183 kr
Möte mot USA:s krig, Göteborg 8 okt	2705 kr

"Pojken som levde med strutsar" är en oerhört spännande bok. Monica Zak vet vad hon skriver om. Hon tar reda på och hon vill berätta för oss. Outtröttlig, ännu efter massor av böcker med budskap.

Öknens Mowgli

Tio år som struts i Saharaöknen. En översandad tvååring som adopteras av ett strutspar och deras flock. Är det möjligt?

De flesta historier om barn som uppfostrats av djur, vargar, björnar är just historier. Vem är mannen att hitta en verklig? Det är kvinnan som på sina resor lyssnar till historier, frågar, följer spår, dokumenterar och därmed bäddar för den ena tillfälligheten efter den andra. Till slut finner hon strutspojken som i ett av Polisarios stora flyktingläger.

"Pojken som levde med strutsar" är en oerhört spännande bok på nära trehundra sidor, men som sig bör på förlaget OPAL med rätt stor stil och flytande språk.

Oförklarligt grymma

Även när det gäller att beskriva exakta naturförhållanden, nomadkulturen och muslimska föreställningar. Spänningen kommer sig dels av faktiska yttre hot mot pojken och strutsarna i denna den mest extrema miljö: torra och svält, glödande hetta och nattkylla, rovdjur och människor, sandstormar, till och med översvämningar...

Men framför allt blir man fångad av pojkens sega och osannolika överlevnad, hans utveckling från skyddslöst småbarn till nästan vuxen struts. Och till människa, för arvet och dragningen till människor splittrar honom förstås till slut. Anslutningen till människorna är oundviklig, men inte helt frivillig. Människorna är oförklarligt grymma. Han har också varit jagad av en grym storviltsjägare och ett amerikanskt TV-team utan att veta om det, en vällustig sågning av civilisationens framsteg.

Intressant är hur strutsarna och de andra djuren kommunicerar med pojken. Små tecken och en slags tankeöverföring, som närmar sig exakt tal. Jag minns de

djurböcker som var vanliga när jag var liten, där djuren tänkte och handlade som medvetna varelser. Monica gör det med försiktighet och lyhördhet. Liksom neanderthalsmänniskorna i "Grottbjörnens folk" behöver man inga ord om man levtt på samma sätt i 10000 år.

Vet vad hon skriver om

Monica Zak vet vad hon skriver om. Hon tar reda på och hon vill berätta för oss. Outtröttlig, ännu efter massor av böcker med budskap, de flesta från Latinamerika. Men det som dominerar vid läsningen är alltid humorn eller fasan, fantasin och spänningen. "Pojken som levde med strutsar" är inte bara en i raden utan en toppenbok, både för barn och vuxna.

BENGT INGELSTAM

LITTERATUR

 Pojken som levde med strutsar av Monica Zak
Opal

Sätt in ditt bidrag på
pg 209 86-6

Skriv "Palestina" på talongen

Hit går KPML(r):s insamlade medel. Al Awda-sjukhuset på Gazaremsan. Behoven är enorma.

Dikten

Vår framtid är våra barn
Vår framtid säs i våra barnshänder
Vår framtid växer
i våra barns händer

Barnen dör idag

Inte av epidemier
Inte av att ramla i brunnar

Barnen dör idag

De dör som kämpande soldater
De dör av bombernas krevader

Inte ens en liten hand
blir kvar till krematoriet

Endast barnens skuggor
lämnas kvar

I negativens tomma mörker

Krematorium, krematorium,
krematorium

*

Jag ser ett hav täckt av döda fiskar
I negativens tomma mörker

*

Vår framtid växer ej längre
I våra barns händer

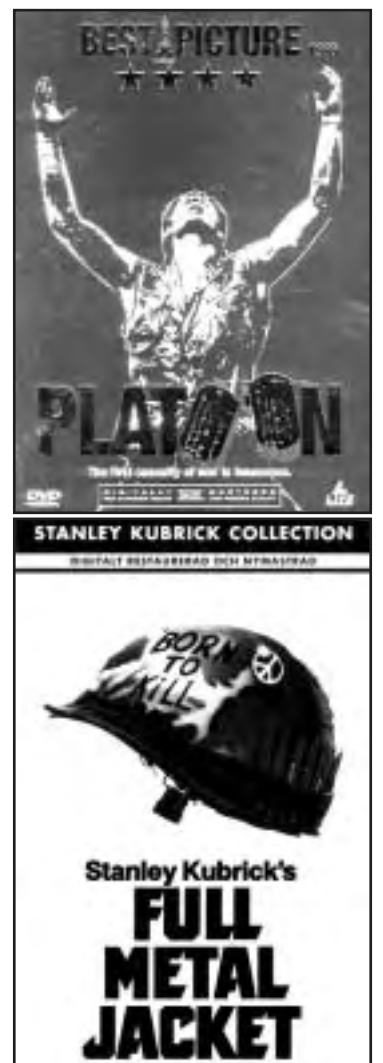
Nazim Hikmet

Översättning:
Bengt Netzler/ Mustafa Soyupac

□ Dikten lästes upp i Göteborg vid protestmötet mot USA:s krig måndagen 8 oktober.

De tre filmerna *Apocalypse Now*, *Plutonen* och *Full metal jacket* tonar ner krigets psykiska problem och har en imperialistisk vinkling, USA:s perspektiv. *Apocalypse Now Redux*, bilden ovan, är dock en entydig kritik av USA-imperialismens krig och dess dehumanisering.

USA:s perspektiv

USA-filmen har alltid ett USA-perspektiv som blir extra tydligt i krigsfilmen. De är partsinlagor.

Stanley Kubricks *Full Metal Jacket* har nyligen kommit på video. Hans film visar träningen i USA inför kriget. Rekruterna lär sig hata och lär sig bli krigsmaskiner.

– *Full Metal Jacket*, helmantlade kulor, säger den psykiskt knäckte Pyle då han skjuter sin värste plågade och sig själv. Kriget börjar i USA.

Därefter deltar vi i markstriderna i staden Hue under Tet-offensiven 1968. I en monumental avslutningssekvens går soldaterna fram i den brinnande ruinstaden och sjunger om Musse Pigg.

Berättaren, Joker, är nöjd med att ha överlevt. Tidigare på dagen mördade han en ung kvinnlig

krypskytt. Han har fredsmärket, antikärnvapenmärket, på jackan och har skrivit "Född att döda" på hjälmen.

Oliver Stones *Plutonen* visar djungelkriget, hur man utplånar en by och dödar urskilningslöst. Centralt för honom är den personliga kampen mellan två personer som delar plutonen i två läger, en mer brutal, en mer human.

Entydig kritik

Härom veckan skrev vi om Francis Ford Coppolas *Apocalypse Now Redux*. Den är en entydig kritik av USA-imperialismens krig och dess dehumanisering. För Kubrick och Stone är krig jävligt och destruktivt, men så är krig.

Alla tre filmerna tonar ner krigets psykiska problem. Huvudpersonerna i filmerna överlever och lyckas med sina krigsuppgif-

ter. De mördar ofarliga kvinnor. De blir inte knarkande vrak, de får bara något att fundera över.

Alla tre filmerna har en imperialistisk vinkling, USA:s perspektiv. Vietnameserna är anonyma gulingar som djävlas, som skjuter våra kamrater, som försåtminerar, som är krypskyttar och dumma jäsägare hos Kurtz i Kambodja. Filmerna ger supermaktens övermänniskosyn, något att tänka på då vi ser filmer från USA:s nästa krig.

Partsinlagor

Det görs inga Hollywood-filmer med de anfallnas bild, de som försvarar sitt land, från vietnamesernas synpunkt, filmer med nordkoreaner, irakier, libyer eller afghaner som hjältar. För sådant ger USA-bankerna inga krediter. Krigsveteranerna skulle demonstrera och profitera skulle falla. De

minns med fasa Charlie Chaplins Monsieur Verdoux som 1947 angrep USA:s krigsindustri. Krigsfilm är partsinlagor.

TORBJÖRN BJÖRKMAN
torbjörn.björkman@proletaren.se

VIDEO

Plutonen	Regi: Oliver Stone (1986)
	I huvudrollerna: Tom Berenger, Willem Dafoe, Charlie Sheen
Full Metal Jacket	Regi: Stanley Kubrick (1987)
	I huvudrollerna: Matthew Modine, Adam Baldwin, Vincent D'Onofrio

Ursäkt en alldeles för sent inkommen recension av Roffe Wikströms senaste platta. Som heter just "Allting förändras". Men det är bara så, att den måste bli omnämnd i Proletären.

För det är sällan som jag blivit tagen så på sängen som inför mötet med denna skiva.

Under många år har Roffe Wikström tillhört mina favoriter. Hans plattor snurrar på hemma. Och sällan missar jag en konsert med honom. Däremot var jag tveksam till den här nya snoddasvängen. Rädslan av att inte få uppleva den "riktige" Roffe var så stark. Så kommer en kompis och

Allting förändras

ger mig ett exemplar. Tja, man lyssnar. Nu säger jag bara. Tack Bertil. Det här var en storslagen gåva.

Skall sanningen fram så finns det faktiskt heller ingen anledning att be om ursäkt för att recensionen kommer så sent. Det här är nämligen en odödlig skiva. Den berör så starkt och skapar stundtals rent euforiska känslor.

Snoddas

För den yngre lyssnaren måste väl "Snoddas" förklaras lite närmare. Snoddas var smeknamnet på en folkkär artist från mitten av förra decenniet. Hans visa "Flottarkär-

lek" blev omåttligt populär. I Roffe Wikströms version har den definitivt fått en ny era. Vem kunde ana att det var möjligt att bluesifiera och skapa innehåll i den låten.

Irländskt stuk

Men, det finns så mycket mer att gotta sig åt. Hur Roffe hanterar Dan Andersson. Hur han får med irländskt stuk i svensk tradition. Och det gungar på. Texterna är så varsamt hanterade att man bara blir paff.

Musiken i sig och arrangemangen är rent ut sagt enastående. Vilken gåva han har denne man. Och vilken gåva jag fick

personligen. Vill ni ställa in er hos någon särskild person så gör som Bertil Andersson. Ge bort ett exemplar av denna platta och ni har erövrat hans eller hennes hjärta.

DAN TARNVIK

MUSIK

Allting förändras
Roffe Wikström
MNV

Överflödiga människor – en ovanlig film

Den franska filmen "Överflödiga människor" (den heter **Mänskliga resurser i original**) kom redan förra året, men har haft videopremiär nyligen. Den är en på flera sätt ovanlig film; stridsfrågan är arbetstidsförkortning, cheferna och reformisterna är skurkarna och hjältinnan är en kommunist i femtioårsåldern.

Efter år av akademiska studier i Paris ska huvudpersonen, Franck, göra sin praktik som personaladministratör innan han får sin examen och ett snabbspår till ett chefsjobb någonstans. Han väljer att återvända till den lilla industristad han kommer ifrån, för att praktisera på personalkontoret i stadens stora industri där hans far tillbringat större delen av sitt liv, och där även hans syster och flera vänner arbetar.

Hotande uppsägningar

På fabriken brinner frågan om 35 timmars arbetsvecka, samtidigt som ledningen hotar med ytterligare uppsägningar, ovanpå de som skett några år tidigare. Redan de första dagarna kastas Franck in i förhandlingarna, som bisittare på företagsledningens sida. På andra sidan företräds arbetarna av madame Argaux och två klassiska ombudsmannatyper av gott socialdemokratiskt snitt och med en stark känsla för klassamarbete. Argaux, å andra sidan, är kommunist och har för länge sedan genomskådat arbetsköparnas lister och ränker.

Åsidosätter facket

Genom samma lister och ränker och ett gott bistånd från nyss nämnda ombudsmän lyckas man marginalisera Argaux och

hennes inflytande och anseende hos de andra arbetarna. Med Francks omedvetna hjälp lyckas man åsidosätta facket och genomdriva ett förslag som i viss mån skulle korta arbetstiden, men i förlängningen leda till nya nedskärningar.

Genom en slump upptäcker Franck att han lurats när han inget fått veta om uppsägningsplanerna, och att hans far är en av de som kommer att få gå.

För Franck blir konsekvenserna av hans klassresa svåra. Fadern ser sonens möjlighet till ett liv bättre än hans eget, och vill att han ska ta den chansen till varje pris. Även om det är på bekostnad av fadern, vännerna och de andra varslade arbetarna.

Väljer sida

Hans relation till de gamla vännerna slits på grund av att de inte kan lita på var den nyblivne klassresenären har sin lojalitet, men också på grund av den småstadsmentalitet och avundsjuka den som rest och upplevt något annat än vardagslunken ofta får erfara.

Franck fattar sitt beslut och han väljer sida. Han kan inte längre verka på ledningens och ägarnas sida, utan använder sin position och insyn till att avslöja för arbetarna vad som verkligen är i görningen i direktörsrummen. Vilket naturligtvis leder till att han förlorar sitt arbete och handgripligen blir utslängd från fabriksområdet. Francks politiska medvetande tycks vakna, och tillsammans med den revolutionära hjältinnan Argaux väcker de arbetarnas kamplusta och den vilda strejken för sina egna och kamraternas arbeten är ett faktum.

Konkret uppmaning

Under filmens gång är det ibland svårt att tro att man ser vad man verkligen ser; att man kan få se en så konkret politisk uppmaning i en modern västproducerad film. Det är naturligtvis väldigt upplyftande, och jag kan därför reservationslöst rekommendera

mendera "Överflödiga människor" som en mycket sevärd film.

Dock är ingenting perfekt, och även "Överflödiga människor" lämnar en del att önska. Den är berättad som en mycket grund historia, och det kvarstår en hel del trådar och frågor att besvara innan den kan anses som bra och väl berättad.

Gåtfullt utbrott

Man hade gärna lärt känna personerna bättre, gärna berättat historien om fadern, Argaux och de andra arbetarna lite utförligare. Då hade historien blivit mer känslomässigt engagerande för åskådaren.

Intressant hade också varit att få veta mer om Francks och hans fars relation till varandra. Hur upplever familjens första akademiker föräldrarnas krav och förhoppningar, och kan man där hitta orsaken till faderns ibland oförklarliga beteende, exempelvis när han till en början väljer att inte sluta upp på sonens och de strejkandes sida, och det därpå följande lite gåtfulla utbrottet från sonens sida.

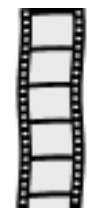
Ett stort plus är dock skådespelarinsatserna. Förutom rollen som Franck innehas alla rollerna av amatörskådespelare vilket gör hela intrycket mycket trovärdigare.

Stark politisk film

Som sagt, det finns en hel del frågor som gärna fått besvaras. Men det fråntar inte det faktum att "Överflödiga människor" är en mycket stark och konkret politisk film som borde få vilken åskådare som helst att bli inspirerad och inte längre förbli åskådare i klasskampen.

MIKAEL RUUKEL

VIDEO

Överflödiga människor
Regi: Laurent Cantet
I huvudrollerna: Jalil Lespert,
Jean-Claude Vallod,
Chantal Barré,
Veronique de Pandalaère

De fyra nya medlemmarna i Växjöavdelningen.

Växjö:

Fyra nya medlemmar

Den gångna helgen i Växjö var hektisk för växjökamraterna; extra tidningsförsäljning, demonstration för Palestina samt årsmöte.

På årsmötet kunde avdelningen summera ett händelserikt och bra år. Utökad tidningsförsäljning, flera genomförda demonstrationer och möten som varit välbesökta samt en ökat aktivitet av de småländska kommunisterna, vilket medfört nya sympatisörer och medlemmar.

Som ett kvitto på avdelningens

arbete hade vi glädjen att hälsa fyra nya kamrater välkomna som medlemmar i KPML(r): Vanja, Mirja, Pär och Robert. De sistnämnda bor i Kalmartrakten, varför avdelningen växer geografiskt, något som stimulerar till att kunna få igång ett kommunistiskt basarbete också i östra Småland.

Årsmötet fick även anledning att planera det kommande arbetet där inte bara partiets kampanj för Proletären och den kommande kongressen står i fokus utan även Palestinasolidariteten och kampen mot krigshetsen med USA:s anfall på Afghanistan.

Proletären, Växjö

Stockholm:

Om Världsungdomsfestivalen

I lördags höll RKU i Stockholm en pubafton där Martin Schibbye och Mikael Andersson berättade spännande om världsungdomsfestivalen i Algeriet.

Festivalen pågick i ett land i krig. Berberna ställer krav på demokratiska rättigheter. Under festivalen genomfördes en demonstration med 100000 deltagare mot regeringen. De stoppades av tusentals

poliser och festivaldeltagarna märkte i början inte ens motståndet mot regeringen. Därtill pågår de religiösa fundamentalisternas strider.

Allt detta skapade ett visst kaos över festivalen, vilket dock motverkades av de stora delegationerna från Kuba, Nordkorea och Vietnam. Det är en viktig slutsats att dessa tre socialistiska stater blev festivalens politiska räddning för våra svenska delegater.

Proletären, Stockholm

Västerås:

Fullsatt Che Guevaramöte

Che Guevara och internationalismen idag. Så löd rubriken till den föreläsning Eva Björklund, redaktör för tidskriften Kuba, höll i stadsbibliotekets hörsal på fredagskvällen. Det var också tyngdpunkten i kulturkvällen till Che Guevaras minne.

Salens 100 sittplatser förslog inte, det blev fullsatt med ståplats. Föredragshållaren, även verksam som reseledare på Kuba, tog med åhörarna på en spännande historisk resa i kubansk solidarisk internationalism.

Eva Björklund fängslade sina åhörare då hon i breda drag tecknade historiens förlopp för att då och då stanna till för att belysa intressanta detaljer: den unge läka-

ren Che Guevaras första kontakt med Karl Marx, över till det kubanska folkets hjälp till "moderlandet" Afrika med den historiskt avgörande segern i slaget vid Cuito i Angola 1988, fram till dagens Kuba.

Latinamerikanska läkarhögskolan i Havanna utbildar nu under sin uppbyggnad drygt 5000 obemedlade elever från 24 länder. Nästa år kommer 100 studenter från USA:s fattiga bostadsområden för gratis utbildning till läkare. Efter 4-6 år är de utbildade och har förbundit sig att arbeta minst två år i socialt utvecklade områden i sina hemländer.

Kulturfeston inramades av musik och poesi av bästa kvalitet framförd på solidariska internationalismens grund. Jonas och hans vänner i orkestern avslutade kvällen med att ackompanjera allsungen till Che: För Eviigt eller Hasta siempre comandante.

BJÖRN BERGGREN

Brännande aktuell!

Innehåll:

Staffan Beckmans "För Palestinas befrielse", ursprungligen utgiven 1988; "Palestina 1987-2000" av Teddy-John Frank, samt "Efterord" av Staffan Beckman. Dessutom stor fyrfärgskarta över 1967 års israelockuperade områden. 84 sidor

Pris: 50 kr (sedvanlig rabatt för parti- och RKU-avdelningar)

Beställ från

KPML(r) Boklager, Box 31 187, 400 32 Göteborg
Tel 031-142634
E-post: kpmlr.boklager@kpmlr.o.se

DÄR VI MÖTS

Eslöv

■ **Proletärens försäljning** varje fredag kl. 16.00 utanför Systembolaget.

Göteborg

Demonstration:

■ **För freden – mot USA:s krigspolitik! Lör 13 okt** samling Götaplatsen kl. 13.00, avmarsch kl. 13.30, möte Gustav Adolfs torg kl. 14.00. Arr: *Antimperialistiska nätverket i Göteborg*

■ **Avdelningsmöte** ons 24 okt kl. 19.00 på Marx-Engelshuset. På dagordningen: Kongressförberedelser. Väl mött!

■ **Röda Stjärnan** har öppet: Måndag kl. 12.00-18.00, fre kl. 12.00-16.00, lör kl. 10.00-14.00. Tel: 031-122276, e-post: roda.stjarnan@kpmlr.o.se, Fjärde Långgatan 8B. Välkommen in och titta

Helsingborg

■ **Partilokalen-Röda Stjärnan** Södra Stenbocksgatan 108 (ing från gården) öppen tor kl 17-18.00. Kom in på en fika och håll snacket igång! Intressanta böcker och broschyrer. Välkomna!

Jönköping

■ **Medlemsmöte** tis 16 okt kl. 19.00 på partilokalen. På dagordningen: Det aktuella politiska läget, kongressförberedelser, höstens fortsatta arbete. Välkomna! *Styrelsen*

Karlstad

■ **Röd lördag 20 okt** kl. 11.30 på Västra Torggatan/Drottninggatan. Appellmöte och tidningsförsäljning.

Kristianstad

■ **Bokhandeln Röda Stjärnan**, Vasagatan 3. Öppet fre 16-17.30.

Lund

Protestmöte:

■ **Torgmöte mot USA:s krig mot Afghanistan** lör 13 okt kl. 12.00 på Stortorget.

■ **Proletärens försäljning** på Märtenstorget varje lördag från kl. 11.00.

Malmö

■ **Röda Stjärnan** har öppet tis-fre kl. 16.30-18.00 och lör 11.00-14.00. Välkomna!

Norrköping

Offentligt möte:

■ **Feminism och socialism – hur hänger det ihop? Ons 24 okt** kl. 19.00, Biblioteksteatern på Stadsbiblioteket. **Jenny Nyström** talar om kvinnoförtrycket under kapitalismen. Vrför har kvinnor lägre löner och varför är fotomodellerna så lättklädda? Arr: *RKU*

■ **Röda Stjärnan** Hörngatan 3, öppen lör kl. 11.00-13.00. Tel. 188394. Kom gärna in på en fika och snacka med kommunisterna i Norrköping.

Skellefteå

■ **Röda Stjärnan** Lasarettsvägen 25, har öppet lör kl. 13.00-15.00

Sundsvall

Protestmöte:

■ **Slut upp i protesterna mot USA-imperialismens statsterrorism och folk mord.** Protestmöte på Stora torget lör 13 okt kl. 12.00. Arr: *KPML(r), RKU*

■ **Bokcafé Röda Stjärnan**, Norra Järnvägsgatan 18. Öppet lör kl. 11.00-14.00.

Södertälje

■ **Röda Stjärnan** är öppen tor kl. 19.00-21.00. Bok- och tidningsförsäljning, servering. Välkomna! Erik Dahlbergsv 42 B, gaveln. Tel: 08-55067085

Umeå

■ **Röda Stjärnan** har öppet lör 11-13.00. Skolgatan 124, tel 090-138790. Välkomna!

Uppsala

Demonstration:

■ **Stoppa Israels ockupationen! Kamp för världsfreden – Stoppa USA imperialismen** Lör 13 okt Samling: Slottsbacke kl. 12.30 Möte: Stora torget Arr: *RKU, KPML(r), Alquds, Palestina Ungdom, Ung Vänster, Vänsterpartiet, Palestinagruppen, med flera.*

■ **Vad vill kommunisterna?** Studiecirkel börjar ons 17 okt. Anmäl dig till Hans Johansson 018-550661.

■ **Röda Stjärnan** har öppet tor kl. 17.00-18.00 och lör kl. 11.00-14.00. Eskilstugatan 4 i källarplanet mot gatan. Välkomna!

Östersund

■ **Protestera mot nedskärningarna av sjukvården!** Öppet möte tor 11 okt kl. 19.00. ABF-lokalen vid PPRix Söder. Arr: *KPML(r) och RKU*

■ **Proletären- och Rebellförsäljning**, bokbord lör 20 okt kl. 12.00. Prästgatan vid Filmstaden.

Ta kontakt med kommunisterna

KPML(r)

**Box 31 187
400 32 Göteborg**

**Tel: 031-12 26 31
Fax: 031-24 44 64**

**E-post: kpmlr@kpmlr.o.se
Hemsida: www.kpmlr.o.se**

Besöksadress: Fjärde Långgatan 8 B

PARTICENTRALEN

Anders Carlsson, partiordförande

Tel: 031-12 26 31 anders.carlsson@kpmlr.o.se

**Lennart Gradén,
partisekreterare, facklig sekreterare**

Tel: 031-12 26 31 lennart.graden@kpmlr.o.se

**Teddy-John Frank,
internationell sekreterare**

Tel: 031-24 51 72 teddy.frank@kpmlr.o.se

KPML(r) runt om i landet:

Alingsås: KPML(r), Box 163, 441 24. **Arvika:** Håkan Engvall, Grossmossen Klätten, 67192.

Boden: Erik Pettersson, Kungsgatan 55 A, 961 35.

Borlänge: KPML(r), Box 287, 78123. **Borås:** Maria Hägg, 6:e Villagatan 11, 50454.

Emmaboda: Gunnar Axelsson, Höga-hult, 361 93 Broakulla. **Eskilstuna:** Achim Rödnér, Fristadstorg 7B, 63220.

Gislaved: Röda Stjärnan, Box 69, 33222.

Gävle: KPML(r), Box 8036, 80008. **Göteborg:** KPML(r), Box 31 187, 400 32. Tel: 031-122276. E-post: gbg@kpmlr.o.se. Röda Stjärnan, Fjärde Långgatan 8 B

Halmstad: KPML(r), Box 4079, 30004.

Helsingborg: KPML(r), Box 2036, 25002.

Hudiksvall: Thomas Thornell, Ankar-gatan 29 B, 82442.

Hultsfred: KPML(r) Hultsfred, Box 118, 57722.

Jönköping: KPML(r), Erik Dahlbergsgatan 12, 55337, 036-16 1687.

Kalix: Malin Henriksson, Dalvägen 29, 95053 Karlsborgsverken.

Karlskrona: Röda Stjärnan, Ronneby-gatan 42, 37435.

Kramfors: Tomas Larsson, Fröstland 615, 87296 Bjärträ.

Kristianstad: Röda Stjärnan, Vasagatan 3, 29153, 044-125239.

Kungälv: KPML(r) Box 607, 44223.

Lerum: KPML(r) Lerum, Box 31 187, 40032 Gbg.

Linköping: Jan Karlsson, Luftvärmsgatan 52, 58734.

Ljungby: KPML(r) Ljungby, Box 266, 34125.

Luleå: Jan Englund, Abborrgränd 4, 97452.

Lund: Stefan Karlsson, Gröneg 3A, 22224.

Lycksele: Kjell Johansson, Brattforsvägen 7, 92136.

Lysekil: KPML(r), Box 18, 45321.

Malmö: KPML(r), Box 7510, 20042. Tel: 040-920340. Röda Stjärnan, Ystadsg 15.

Motala: Martin Bergkvist, Linderö skola, 59034 Tjällmo.

Mölnåsa: KPML(r), Box 26, 43121.

Norrköping: KPML(r), Box 1323, 60043.

Oskarshamn: Lars-Erik Fröjd, Prins-gatan 17, 57235.

Skellefteå: Box 270, 93123.

Stenungsund: KPML(r), Box 139, 44422.

Stockholm: KPML(r), Box 222 17, 10422. Tel: 08-6538201. Garvarg 9.

Sundsvall: KPML(r), Box 363, 85106. Eva Rudström 060-101357.

Söderhamn: Einar Johansson, Båtsmansvägen 3, 82026 Marmaverken.

Södertälje: KPML(r), Erik Dahlbergs väg 42B, 15270.

Trelleborg: Christer Rehn, Ö Förstadsgatan 180, 23132.

Trollhättan: Hans Nielsen, Repslagaregatan 6 A, 46132.

Uddevalla: KPML(r), Box 349, 45118.

Umeå: KPML(r) Skolg. 124, 90332.

Uppsala: Röda Stjärnan, Eskilstugatan 4B, 75328.

Valdemarsvik: Karl Tingström, Hasselbacken, Vångsten, 61591.

Varberg: Tomas Dahl, Rullstensbacken 1, 43238.

Vetlanda: Ali Afshar, Nygatan 13, 57433, Vetlanda.

Visby: Lasse Segerdahl, Byrumsgatan 16, 62158.

Värnamo: Anders Olsson, Klockarevägen 31, 33152.

Västerås: KPML(r), Box 260, 72106.

Våxjö: KPML(r), Box 172, 35104.

Ånge: Bengt Ingelstam, Trädgårdsgatan 3, 84131.

Åseda: Kjell Dahlström, Södra Esplanaden 11 A, 36070.

Örebro: KPML(r), Box 445, 70148.

Örnsköldsvik: Torbjörn Johansson, Björkgatan 7, 89251 Domsjö.

Östersund: PG Bengtsson, Ropvägen 6, 83533 Krokum.

Se också sidan 16

Sven Wollter får Gundepriset

Sven Wollter kommer till Värmland och Skoghalls Folkets Hus fredagen den 19 oktober för att ta emot Gundepriset.

Priset delas ut av Folkrorelsen Nej till EU:s avdelningar i Värmland och av Folket i Bild/Kulturfronts avdelning Värmland/Dal.

Priset delas ut till minne av Gunde Johansson och går till den som fört Gunde Johanssons EU-kritiska gärning och hans folkliga kulturarbete vidare.

Tidigare pristagare är Sven Ove Svensson från Forshaga, Ronny Johansson från Piteå och Robert Nyberg från Stockholm.

I samband med prisutdelningen kommer Sven Wollter att underhålla tillsammans med pianisten Bengt Ernryd. Övriga medverkande är Sven Ove Svensson,

Tommy Edström och Bengt Berg. 0708-25 03 32.

För ytterligare information kontakta *Bengt Löndahl*, tel.

Folkrorelsen Nej till EU, Karlstad

.....övriga arrangemang nästa sida

Revolutionär Kommunistisk Ungdom (RKU)

Adress: Box 31187, 40032 Göteborg Tel: 031-24 44 17
Fax: 031-24 44 64 E-post: rku@rku.nu Hemsida: www.rku.nu

RKU:s expedition Robert Mathiasson Tel: 031-24 44 17
Besöksadress: Fjärde Långgatan 8B

KRYSSSET

Hej alla krysslösare!

Världen står i brand och under tiden man försöker smälta alla hemskheter som rapporteras kan det vara bra att ha ett klurigt kryss att ta till. Som vanligt kan Proletären erbjuda kryssset som innehåller allt från politik till ordlekar.

Den här veckan har kryssmakaren återigen valt en bild från djurens rike. Det råder dock delade meningar på kryssredaktionen om vilka arter de fotograferade exemplaren tillhör. För er krysslösare är det kanske säkrast att inte utgå från att allt är vad det synes vara.

Vinnare av "Krysset 39" är:

1. Conny Blixt, Göteborg
2. Elly Francke, Göteborg
3. Sune Edlund, Örnsköldsvik

Grattis! Bokvinster kommer.

Denna veckas kryss vill vi ha senast **fredagen den 19 oktober**. Märk kuvertet "Krysset 41".

Lycka till!

Namn:

Adress:

Postadress:

Insändes till Proletären,
Box 31 187, 40032 Göteborg

ARRANGEMANG I VECKAN

Göteborg

■ **Finns demokrati på Kuba?** Anna artén talar och svarar på frågor om demokrati och mänskliga rättigheter på Kuba. **Tis 16 okt** kl. 19.00 på Café Latino, Vasa Rosteri, Vasagatan 24. Anna Artén är lärare och rilansjournalist samt bodde och arbetade på Kuba under krisen i början på 90-talet. (I Café Latino-gruppen ingår föreningarna: Sambaskolan A Bundu, Svensk-Kubanska Föreningen, Vänskapsförbundet Sverige-Nica-

ragua och UBV lokalgrupp i Göteborg) *Arr denna gång: Svensk-Kubanska Föreningen*

Skoghall

■ **Festarrangemang** på Skoghalls FH: **Sven Wollter** mottar Gundepriset! **Fre 19 okt** kl. 19.30. Medverkande: Sven Wollter med pianisten Bengt Ernryd, Tommy Edström, Bengt Berg mfl. Inträde. Förköp och info: Bengt Löndahl 054-525008. *Arr: FNEU Värmland och FiB/K Värmland-Dal.*

Gerardo Alfonso turnerar för fred och solidaritet

Kubas populära trubadur, Gerardo Alfonso, besöker Sverige med nya sånger i bagaget. Han deltar i Svensk-Kubanska Föreningens 35-årsfirande. Han besöker över tjugo städer i Sverige tillsammans med den unga kubanska Gladys Ayllón. Gladys kommer att informera om Kubas arbete för fred och rättvisa.

24 okt Uppsala
25 okt Färnebo Folkhögsko-

la och Västerås
2 okt Eskilstuna
27 okt Örebro
28 okt Karlstad
1 nov Skara
2 nov Göteborg
3 nov Varberg
4 nov Halmstad
5 nov Helsingborg
9 nov Lund
10 nov Malmö
13 nov Växjö
14 nov Jönköping
15 nov Linköping

16 nov Norrköping
18 nov Luleå/Boden
20 nov Umeå
21 nov Sundsvall
22 nov Gävle
24 nov Stockholm: Jubileumsfest
För mer information var vänlig kontakta: Svensk-Kubanska Föreningen, Box 45065, 10430 Stockholm
Tel och fax: 08-319530
E-post: svensk.kubanska @ swipnet.se

Lysekils

Kommunfullmäktige

kallas härmed till sammanträde torsdagen den 18 oktober kl 18.30 i kommunfullmäktiges sessionssal Stadshuset, Kungsgatan 44, Lysekil. Fullständig ärendelista finns anslagen på kommunens anslagstavla, biblioteken och i kommunala handikapplokalen.

Välkomna!
Sven-Gunnar Gunnarsson
ordförande
/Ola Ingevaldson
sekreterare

**Proletären för bara
40 kr/månad
Ring 031-14 26 34!**

SPORT DÄR VI MÖTS

Fotboll

■ **Lör 13 okt** kl. 13.00 Torslanda IK-Dam Torslanda 3 7M

Handboll Herrar, Div. 4 S

■ **Lör 6 okt** 15.00 HK Nordpoolen-Proletären FF Valhalla A
■ **Fre 12 okt** 20.45 Proletären FF-Sanna IF Frölunda KH
■ **Fre 19 okt** 20.45 Proletären FF-HK Varberg Frölunda KH

Aktuellt med PFF

För en värld utan utsugning, krig, rasism och imperialistiskt förtryck

Vi erbjuder
fotboll, handboll, boxning
och idrottsskola
för damer och herrar,
juniorer, flickor och pojkar

Vill Du ha kontakt med PFF, tala med Rose Larsen eller Bengt Frejd, tel 031-28 65 46, fax 031-68 91 14, e-post proletaren.ff@telia.com Klubbhuset, Åkereds skolväg 20, Buss 92 mot Näset 421 66 V Frölunda, Pg 725097-0

Medias bombar- demang

□ Söndag kväll. Jag kommer ut ur duschen med handduken virad runt höften. Sätter mig ner och slår på teven. Söndagsöppet. En rullande textremsa i överkanten. "USA har påbörjat anfallet mot Afghanistan. Mer i Rapport 19.30."

Jag pustar högt. Känner mig trött av värmen som duschen givit mig, men mest av allt, trött på krigshetsarna i den amerikanska administrationen.

Söndagsöppets sändning tystnar. Skärmen blir svart för en tiondels sekund, liksom mina tankar.

*

De förväntade bilderna av attackerna i Afghanistan i påannonseren till Rapport uteblev. Istället motiverade George W. Bush USA:s och Storbritanniens anfall av Afghanistan med att den skett i enlighet med "världens kollektiva vilja".

Jag skruvade på mig i teve-soffan. Inte har han frågat mig om anfallet mot Afghanistan. Har han frågat dig? Allra minst har krigshetsaren Bush frågat det afghanska folket, hur väl- eller illsinnade de är mot talibanregimen, om det nu faktiska anfallet.

Bilder visades slutligen i Rapport-sändningen. Men de visade ett anfall i totalt mörker. Är de så ljusskygga krigsmakarna att de anfäller ett fattigt och utmärslat folk när de ligger och sover i sina sängar. Afghaner som håller om sina käraste och längtar sig bort från sitt land. Krigets land. Men viljans telepati är inte verklig. Afghanerna är och förblir där de är. De har inte pengar och möjlighet att ta sig någonstans. De ska straffas för att de lever i ett land som misstänks gömma en terrorist. Bevisföringen förblir belagd med sekretess.

*

All heder åt Bo Inge Andersson som i slutet av Rapport höjde ett varningens finger för CNN:s roll som en del av det västerländska etablissemanget och bör därför varudeklarerats som massmedial krigföring.

Den öppna amerikanska och brittiska krigsmaskinen har nu satts igång och det ligger i världens "kollektiva vilja" att fördöma den och för evigt stoppa den.

OLOF HULTMAN

SVT 1

SVT 2

TV 4

TORS DAG 11 OKTOBER

FREDAG 12 OKTOBER

LÖRDAG 13 OKTOBER

SÖNDAG 14 OKTOBER

MÅNDAG 15 OKTOBER

TISDAG 16 OKTOBER

ONSDAG 17 OKTOBER

Från oss som bygger landet:

Lita till kollektivet

Hur ska Kommunal kunna ha en ideologisk debatt omkring om det är rätt eller fel med vinstdrivande företag i vården, när de förtroendevalda inte vet vad Kommunal har för ideologi?

Hur kan ledamöter i klubbstyrelser tala sig varma för facklig-politisk samverkan med socialdemokraterna utan att veta vad den politiken bygger på? Är det ideologi bakom när Kommunal kommer överens med arbetsgivarna att medlemmarnas löner ska baseras på "individrelaterade" lönesystem? Dessa frågor var det flera som ställde sig den senaste veckan.

*

Jag har förmånen att få delta i en utbildning i "Filigion", i Kommunals regi. Den handlar om filosofi och religion. Vi har en fantastisk lärare (fd varvsarbetare), som har förmågan att ställa allt på huvudet och få oss att tänka till.

Utbildningen började med de gamla grekerna och "de eviga frågorna" om meningen med livet. Sedan har vi jobbat oss framåt via kristendomen, likheter och skillnader mellan olika religioner, till upplysningen och den naturvetenskapliga revolutionen.

Senast vi träffades gällde det industrialismen och ideologiernas ursprung.

När vi gått igenom alla ideologierna, deras uppkomst och innehåll, fick vi i uppgift att placera in dagens riksdagspartier i konservativa, liberala och socialistiska. Det blev intressant. Konservatismen växte fram i slutet av 1800-talet utifrån Burkes texter om

franska revolutionen. Hans motidéer bestod av tre hörnpelare: kyrkan som garant för tradition, en stark stat som kontrollerar rättväsande, polis och militär samt familjen som kärnan i samhällsutvecklingen. Ur ekonomisk synvinkel skulle det finnas tullar och skarpa nationsgränser.

Vi enades om att Kristdemokraterna hörde till konservatismen eller värdekonserveratismen, samtidigt som de ekonomiskt hörde till socialliberalismen.

Liberalismen var en reaktion mot konservatismen och förespråkade individuella friheter: yttrande-, press-, religions-, mötesfrihet. Liberalismens ekonomi bygger på Adam Smiths teorier: bort med regleringar, staten ska inte lägga sig i, bort med skatter. (På Handelshögskolan läser man fortfarande Adam Smith.)

Efter andra världskriget växte socialliberalismen, vars "fader" var Bertil Ohlin, fram. Ohlin ansåg att det ska finnas en minsta gemensam faktor som samhället ska stå för: grundläggande sjukvård, skola och dylikt.

På 1980-90-talet kom nyliberalismen, som bygger på Adam Smith och Milton Friedman (nobelpristagare i ekonomi på 1970-talet). Milton Friedman sade bland annat att ett sätt att se till att arbetskraften är billig, är att se till att det alltid finns arbetslöshet. Denna politik iscensattes av Margaret Thatcher, och var en återgång till den tidiga liberalismen.

Här plockade vi in Moderaterna, mellan liberalism och nyliberalism. Folkpartiet placerade vi in mellan socialliberalism och ny-

liberalism, Centern vid socialliberalism, med dragning åt värdekonserveratism. Miljöpartiet har två falanger: värdekonserveratism respektive socialliberalism (eller tom liberalism).

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet då?

P

1848 skrev Karl Marx och Friedrich Engels det första socialdemokratiska partiprogrammet, som ligger till grund för alla socialdemokratiska program – "Det Kommunistiska Manifestet". De beskriver det politiska läget, hur en ny klass växer fram – arbetarklassen. De skriver om den historiska materialismen och hur varje samhälle kännetecknas av motsättningar och att det är motsättningarna som driver utvecklingen framåt. När det gäller ekonomin, så skriver Marx senare "Kapitalet" – en beskrivning av det samhälle Marx lever i. Det handlar mycket om Adam Smiths teorier, som Marx beskriver och vederlägger. Han skapar mervärdesteorin: en varas värde skapas av arbetet som är nerlagt. Men om arbetaren arbetar 8 timmar får han eller hon bara betalt för 4 timmar, resten är mervärde – profit. Lösningen på den orättvisan är att arbetarna tar över verksamheten.

Sprängkraften låg i socialismen som spreds över Europa. Socialisterna organiserade sig snabbt i fackföreningar och partier. Partierna slöt sig samman i internationaler.

"Kommunistiska Manifestet" avslutas med orden "Proletärer i alla länder, förenas!" Socialisterna ansåg att arbetarna inte skulle gå ut i krig för den egna nationen och därmed mot andra arbetare. Vid andra internationals möte, 1912, uppstod en spricka när en man, Bernstein, ansåg att det var OK med krig. Han myntade begreppet "vägen allt, målet intet".

1917 splittrades socialisterna i kommunister, som snabbt ville nå fram till det socialistiska samhället och socialdemokrater, som med Bernstein ansåg att man skulle gå fram via små reformer.

Och här hör Vänsterpartiet hemma: traditionella socialdemokrater enligt Bernsteins modell.

*

Socialdemokraterna då? Det blev faktiskt ingen diskussion; alla var överens om att deras ideologi bygger på socialliberalismen.

Det var här som frågorna om individrelaterade löner väcktes. Det är ju en glidning mot liberalismen, var det någon som tyckte. En deltagare sa: Hur ska vi kunna diskutera ideologi i facket, när ingen vet vad det innebär.

I dagens svenska politik har liberalism dragit det längsta strået. Det är bara frågorna som skiljer partierna åt.

Min slutsats efter utbildningen är, att det är dags att vända på den individuella trenden och stället våga lita till kollektivets styrka.

Proletären

031-24 45 44

Centralredaktionen i Göteborg:

Jan Kihlman, Lars Rothelius,
Roger Karlsson, Jenny Nyström,
Patrik Paulov

Tel: 031/24 45 44
vard. 8.00-16.30, tisd. 8.00-19.00

Fax: 031/24 44 64

E-post: red@proletaren.se

Besöksadr: Fjärde Långgatan 8 B,
Box 31 187, 400 32 Göteborg

Prenumeration:

Monica Lundberg

Tel: 031/24 26 15 Pg: 72 37 50-6

E-post: pren@proletaren.se

Ekonomi:

Olle Minell

Tel: 031/14 26 34

Pg: 52 37 96-1 (stödfond)

E-post: olle.minell@proletaren.se

Proletären Stockholm:

Tel: 08/653 82 01

Torbjörn Björkman

torbjorn.bjorkman@proletaren.se

Besöksadress: Garvargatan 9.

Box 22 217, 104 22 Stockholm

Proletären Skellefteå:

Tel: 0910/347 25

Kent Haldebo

kent.haldebo@proletaren.se

Ansvarig utgivare: Teddy-John Frank

Läs Proletären på Internet

www.proletaren.se

Tryckt hos HS Offset AB,
Göteborg 2001. Tel: 031/120810

Ja, jag vill
prenumerera på

Proletären

- Autogiro 40:-/mån
- Helår 450:-
- Halvår 285:-
- Kvartal 175:-
- Stödprent 600:-
- Kampppren 800:-

Namn

Adress

Postadress

Skicka kupongen till Proletären,
Box 31 187, 400 32 Göteborg. Vi
skickar inbetalningskort. Eller
sätt in pengarna direkt på post-
giro 72 37 50-6. Du kan också
ringa 031-24 26 15 eller skicka e-
mail till pren@proletaren.se

Proletären nr 41/01

■ Billigare nu! Ta en helårsprenumerering på Proletären för bara 350 kronor.